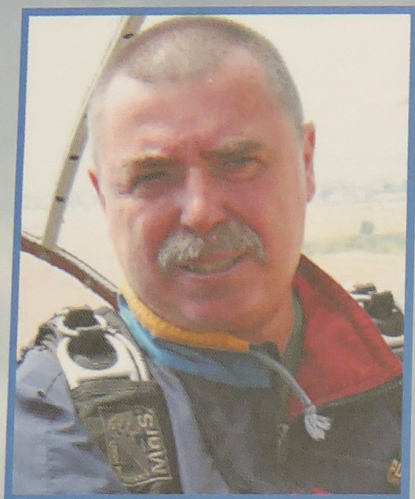

Vladimír GAJDOŠ a kol.

VÝSADKOVÍ
VETERÁNI
PLZEŇ

2018

Vladimír GAJDOŠ,
člen KVVV Plzeň od roku 2017.

**Kniha představuje vzpomínky členů
KVVV Plzeň hlavně na vojenskou službu.
Autor v předchozím období napsal knihy
věnované historii vojenského parašutizmu
- Hrdinovia? Nie vojenski parašutisti,... (2014)
a Pozor, skáču veteráni! (2017)**

ISBN 978-80-7568-110-2

9 788075 681102

VÝSADKOVÍ VETERÁNI - PLZEŇ

Vladimír GAJDOŠ a kolektiv

Plzeň 2018

I. vydání

Výsadkoví veteráni – Plzeň. Vladimír Gajdoš a kolektiv

ISBN 978-80-7568-110-2

(Neprošlo jazykovou úpravou!)

Obsah

	Str.
Předmluva	7
I. V. Gajdoš: Krátká vojenská historie Plzně	9
II. V. Gajdoš: Generál parašutistů – Karel Paleček	17
III. M. Jeřábek: KVVV Plzeň - historie klubu	27
IV. L. Sliva: Od černého k červenému baretu	39
V. L. Sliva: Říkali mi „Rambo“	43
VI. M. Kožíšek: Byl a zůstal mezi námi	49
VII. J. Fencel: Vzpomínky	53
VIII. V. Treml: Vzpomínky	59
IX. Z. Zeman: Jak jsem se stal parašutistou	69
X. J. Havránek: Vzpomínky a zamyšlení	71
XI. M. Flajšhans: Rok 1968 v Prostějově	81
XII. J. Svoboda: Moje cesta k výsadkářům	91
XIII. M. Šnajdr: Moje ZVS 1967 – 1969	101
XIV. K. Fanta: Vzpomínky na vojnu	105
XV. S. Růžička: O cestě pod vrchlíky padáků	113
XVI. V. Gajdoš: Jak jsem se podíval na svět shora,...	123
XVII. Věděli jste, že	137
XVIII. M. Jeřábek: Vzpomínky	159
XIX. L. Sliva: Pár slov na závěr	161
XX. Seznam členů KVVV Plzeň (k 1. 10. 2018), vysvětlivky, zkratky	167
Doslov	171

NAŠIM DĚTEM A VNUKŮM,...

Leží před vámi kniha, která částečně nahrazuje kroniku Klubu vojenských výsadkových veteránů generála Karla Palečka, Plzeň (dále jen KVVV nebo klub). K napsání, sestavení a kompilaci příspěvků samotných členů došlo proto, aby se nám dnešní členové a jejich vzpomínky neztratily v „propadlišti dějin“. Tímto všem členům, kteří do knihy přispěli, děkuji. Jedná se i o malý dárek, pro klub, který si v roce 2019 připomene 20 let existence. Kniha je věnována hlavně potomkům, až se v budoucnu budou pít po odpovědích na otázky na které jaksí nebyl čas. Aby po nás nezbyli jen bezejmenné fotky,...

Vladimír GAJDOŠ

Karlovy Vary, říjen 2018

**Moje poděkování za pomoc dceři Martině Gajdošové (text),
Márióvi Michajlovi z O KVVV Bratislava (obálka).**

I. Vladimír GAJDOŠ: KRÁTKÁ VOJENSKÁ HISTORIE PLZNĚ

Vojenská Plzeň je známa svým 35. pěším plukem „pětatřicátníků“. (Byl založen v roce 1683, v roce kdy byli Turci poraženi u Vídně)! 24. 12. 1918 obsadil Hranice u Aše. Do historie se zapsal i 7. plzeňský střelecký pluk přemístěn v roce 1915 do Rumburka. 21. 5. 1918 zde proběhla Rumburská vzpoura, byla potlačena a 10 organizátorů vzpoury bylo popraveno zastřelením. V Plzni sloužil např. v r. 1919 – 1928 (včetně absolvování vojenské vysoké školy) jako kapitán František Moravec a v Plzni se mu narodily i dcery Hana a Taťána.

Po II. světové válce byl 35. pěší pluk přesunut do Domažlic, došlo k přejmenování, přečíslování, reorganizaci. U pluku se objevily názvy – „Foligno, Čs. bojovníků ve Španělsku, Juraja Jánošíka, Hronský“. V letech 1993 – 2003 ukončili historickou pout', od roku 2001 opět „pětatřicátníci“, v Janovicích nad Úhlavou (PSC 340 21) jako 21. mpr. Od roku 2004 armádu v Plzni reprezentuje jen 171. pěší rota Aktivních záloh A ČR (150 osob, vel. mjr. v zál. Ing. Ján Vištiak). Období II. světové války je zajímavé tím, že Plzeň ležela v Protektorátu Čechy a Morava, zatímco Stod, Dobřany, Nýřany, Touškov byly součástí Sudet. Posledním německým posádkovým velitelem Plzně byl genpor. Georg

(Brig. gen. Fr. Moravec
1895 – 1966)

von Majewski (1888 – 1945), který krátce po podepsání kapitulace 6. 5. 1945 spáchal sebevraždu zastřelením. Jen jako perličku bych připomenul, že v období 2/1944 až 9/1944, po přesunu z Rumunska, sídlil v Plzni německý Admiralát Černé moře (Admiral Schwarzes Meer) s viceadmirálem H. Brinkmannem. Konec II. světové války je v Plzni spojen s příchodem jednotek 3. US Army gen. G. Pattona 6. 5. 1945 do Plzně. Jednalo se především o 16. „juniorskou“ obrněnou (*gen. J. L. Pierce*), 2. (*gen. W. M. Robertson*) a 97. peší divizi (*gen. M. B. Halsey*). V sestavě 2. pd bychom našli i belgický (dobrovolnický) 17. střelecký prapor z Lutychu/Liege. Historie zaznamenala obsazení pivovaru 97. pd, ale již večer 6. 5. 1945 proběhlo vyklizení v prospěch 16. od. První českou obcí osvobozenou Američany byly 18. 4. 1945 jednotkami 3/358. pp. 90. pd (*gen. H. L. Earnest*) Hranice u Aše. I když někteří čs. country zpěváci mají v repertoáru písně o osvobození Plzně, skutečnost je jiná. Ztráty Američanů byly vskutku minimální (v Plzni 1 mrtvý a 7 raněných?). 16. a 97. divize byly po návratu do USA v 6/1945 resp. 10/1945 rozpuštěny. V 7/1945 se vrátila do USA i 2. pd. Plzeňákům zanechala památku – divizní znak „Indianhead“ (hlava Indiána v pěticípé hvězdě), dnes znak extraligového HC Plzeň 1929 a sochu gen. W. Robertsona v Muzeu na demarkační linii v Rokycanech. 18. 5. 1945 dorazila do Plzně (po obléhání přístavu Dunkerque) i 1. čsob. 30. 5. se účastnila vojenské přehlídky v Praze a pak se stáhla do Stříbrných Hor. Již 4. 5. 1945 se objevil v Plzni poručík americké OSS Eugen Fodor, 10. 5. byl v Plzni plk. H. B. Perkins z britské SOE. Málo se ví o polské Svatokřížské brigádě, která 5. 5. 1945 osvobodila ženský koncentrační tábor v Holýšově. Ale přenesme se do pozdější poválečné Plzně. V posádkovém městě Plzeň bylo naposledy dislokováno velitelství 19.

motostřelecké divize (VÚ 5937 Plzeň) 1. armády (VÚ 6383 Příbram) a asi 40 různých vojenských útvarů, všeobecně děleny na Bory a Slovany. V kraji byly výsadkové jednotky - roty hloubkového průzkumu (RHPz) od 19. msd - 19. pzpr (VÚ 4436 Tachov), a od 2. msd - 2. pzpr (VÚ 1056 Janovice nad Úhlavou). 2. msd - VÚ 2493 byla dislokována v Sušici. *(Historie 2. pzpr – viz internet – vu1056jnu.webnode.cz)*. Pzpr vznikly v roce 1966 reorganizací z původních pzr a existovaly do roku 1992, kdy byly postupně zrušeny. V rámci ČSLA bylo celkem 10 pzpr, u každé divize jeden. Poddůstojnická škola (PŠ) byla u 14. pzpr (VÚ 6158 Prešov), ŠDZ u 3. pzpr (VÚ 9700 Kroměříž). Dnes existenci útvarů připomínají torza zaniklých bývalých kasáren. Nejbližší vojenské jednotky od Plzně jsou dnes v Klatovech (142. pro – VÚ 8132), Rakovníku (45. mpr), Žatci (4. mb) Strakonících (25. plrp). Plzeň a okolí je bohaté na historii vojenských výsadkářů. V Plzni a okolí se narodilo, navštěvovalo školy, sloužilo asi 8 výsadkářů londýnské sekce D (Potůček, Krátký, Niemczyk, Žižka, Horák, Hanina, Weyrich, Nocar – viz příloha A).

Klatovská tř. č. 78

V prosinci 1941 měla být skupina ANTHROPOID vysazena u letiště Borek (49°50'4''N, 13°47'41''E). Je to prostor na rozhraní plzeňského a středočeského kraje. Dnes Kařez PSČ 338 08, bývalá železniční zastávka Zbiroh a hotel Bouchalka. Nakonec byla vysazena navigačním omylem u Nehvizd (PSČ 250 81). Spojenci – nejdříve letouny RAF, později i letouny 15th USAAF a 8th USAAF provedli na Plzeň

v období 10/1940 – 4/1945 asi dvacet náletů spojených s bombardováním. Plzeňská Škodovka byla prvně zasažena až v 4/1943. Při operaci CANONBURY 25. -26. 4. 1942 (v překladu *Pohřbený kanón*) – pokus o bombardování plzeňské Škodovky 17. - 23. 4. 1942, bydleli v Plzni londýnští parašutisté. Místa dnes připomínají pamětní desky na Klatovské tř. 78, ul. Resslerova 4 a ul. Čechova 34. Paradoxně Klatovská tř. byla po 6/1943 přejmenována na Reinhard Heydrich StraÙe. O úkrytu pro některé parašutisty po atentátu se snad uvažovalo v podzemním víceúcelovém sálu kostela sv. Antonína Paduánského v Plzni – Skvrňanech. Pak měl následovat přesun do kláštera v Mariánské Týnici. (in *Jaroslav Cuhra ml.*). Stavba kostela sv. A. Paduánského byla v roce 1944 zastavena a zrušena, dnes jsou zbytky krypty v objektu SHM klub Plzeň z. s. (ul. Křimická 670/73). Do Soběkur (PSČ 334 01) směřovalo snad v květnu 1942 krátké (druhé)

psaní J. Kubiše Marii Žilanové (*první do Chomle*). Marie Knaislová, (Bláhová?), Žilanová (1918 – 1993) dělala od roku 1935 prodavačku u V. Kučery (Plzeň, Resslerova ul. 4) – obchod s konfekcí. Bronzové busty J. Gabčíka a J. Kubiše jsou v ul. Pod Záhorskem. V polovině května 1942 působil v Plzni O. Dvořák (STEEL). V. Král mu zařídil nové doklady na jméno Miroslav Novotný a v průběhu razíí po atentátu ukryl Dvořáka do cely plzeňské policie. (*pozn. Policejní inspektor Václav Král sloužil v roce 1929 i v Bratislavě*).

(U památníku Jiřího Potůčka – Tolara, Břasy 2018)

Tajemstvím je dodnes obestřen výsadek R. Vyleta/A. Longa v prostoru Sv. Kateřiny (PSČ 340 22 Nýrsko). (*Rudolf Vyleta/Výleta – dozorce z věznice Plzeň – Bory*). Dobrovolně se přihlásili k plnění zpravodajského úkolu v okolí Plzně po osvobození káznice v Bayreuthu (PSČ

95444) 14. 4. 1945 Američany a byli vysazeni v noci 29. 4. 1945. Bližší informace nemohl poskytnout ani autor knihy *Věznice borská* (2017) Luboš Paleček. V Státním oblastním archivu SOA Plzeň (Sedláčkova ul. 44), je na pamětní desce uvedeno Vyleta Rud., dozor. věznů, nezvěstný. 11. 6. 1945 je v Nepomuku (PSČ 335 01) zadržen skupinou WOLFRAM po útěku z vazební věznice v Praze Viliam Gerik (ZINC). Snažil se dostat ke své jednotce (1. čsob) dislokované v osadě Stříbrné Hory, pošta Nalžovské Hory (PSČ 347 73). V nedalekých Lnářích (PSČ 387 42) byl na demarkační linii zadržen 12. 5. 1945 gen. ROA A. A. Vlasov, atd. (*Demarkační linie : Linz – České Budějovice – Plzeň – Karlovy Vary – Chemnitz*). Výsadky z Londýna a Kyjeva (Kaim, Bartlová,..), s německými antifašisty do Sudet skončily většinou neúspěchem. Větší úspěšnosti dosáhlo asi 10 ruských zpravodajských výsadků 4. UF (ale i NKVD) od konce března 1945 vysazených do prostoru Brdy a Dobříš. Výsadbům velil plk. Bogdan Petrovič Bogun (*vl. jménem Jakov Alexejevič Kozlov*) z výsadku FAKEL II. (*Kozlov byl v 10/1944 vysazen na vých. Slovensku /Humenné/ ve výsadku FAKEL I.*). 21. 9. 1930 seskočila na letišti v Plzni na padáku PAK, v bílé kombinéze, první československá parašutistka – Marie Krupičková, členka Západočeského aeroklubu v Plzni. Osobnost plzeňského rodáka „tátu Palce“ - gen. K. Palečka (1896 – 1962), pohřbeného na Ústředním hřbitově v Plzni, je dostatečně známa (*blíže kapitola II. Generál parašutistů – Karel Paleček*). Na zajištění hrobového místa a uložení ostatků se podílel hlavně KVVV Plzeň (*blíže kapitola III.*). Každoročně si ji 12. 3., na výročí úmrtí gen. K. Palečka, připomínají v Plzni výsadkoví veteráni společně s příslušníky 102. pzpr gen. K. Palečka v Prostějově (do roku 2013 VÚ 3771 dnes VÚ 3068). Z Plzně pocházel i další generál Václav Paleček

(1901 – 1970) ex vyslanec čs. vojenské mise v Berlíně (1946 - 47), v roce 1968 člen výboru K 231. V přeškolovacím a instruktorském kurzu ve Stráži pod Ralskem v 10/1947 objevíme v seznamu Plzeňáka, pozdějšího brig. gen. v. v. Antonína Husníka (1921 – 2011), ale i člena KVVV Plzeň, pplk. Mgr. Adolfa Štětku. A teď odskok na Slovensko. V letadle Li -2 s příslušníky 2. čs. pdb, které havarovalo 13. /14. 10. 1944 na kótě 1514 m Slemä (Nízke Tatry), zahynul i lékař dělostřeleckého oddílu 2. čs. pdb – ppor. MUDr. Dobrý Aleš (Plzeň), na pamětní desce chybně uveden jako Drobný. Od roku 1993 působí v Plzni – Dolní Vlkyš 1. vojenský paraklub (Petr Blahout). V roce 2010 vznikla družba mezi Plzní a Mekkou slovenských výsadkářů (i sídlem KVV SR) – Žilinou.

***(Ppor. MUDr. Aleš Dobrý
1917 – 1944)***

Příloha A:

(Seznam výsadkářů londýnské sekce D se vztahem na Plzeň)

Příjmení jméno	Výsadek	narozen - zemřel
HANINA Ludvík	GLUCINIUM	(10.10. 1912 – 80. léta)
HORÁK Adolf	SULPHUR	(16.5. 1908 – 1.3. 1945)
KRÁTKÝ Jaroslav	KARAS	(8.10. 1911 – 2/1945?)
NIEMCZYK Karel	CALCIUM	(15.2. 1914 – 30.7. 2005)
NOCAR Bohuslav	SILICA-sever	(22.10.1920 – 11.9.1944)
POTŮČEK Jiří	SILVER – A	(12.7.1919 – 2.7.1942)
WEYRICH Hugo	DESTROYER	(14.7.1901 – 70. léta)
ŽIŽKA Josef	BARIUM	(10.10.1913 – 18.1.1945)

(Pozn. Jedná se o informativní seznam, nejsou zahrnuti např. účastníci operace CANONBURY a parašutisté hledající úkryt na Plzeňsku po operaci ANTHROPOID)

Propojení mezi Londýnem a Moskvou představuje podporučík MUDr. Aleš Dobrý. Narodil se v Plzni 9. 10. 1917. Ve Velké Británii - v Cholmondeley je ani ne 23 letý zaregistrován v 8/1940 jako vojín pěchoty (A-353). V Anglii pokračuje ve studiu medicíny. Po ukončení studií je odeslán v 1944 do Ruska k 1. ČSAZ. Řešil se tím problémem nadbytek důstojníků u 1. čsob a nedostatek důstojníků u 1. ČSAZ v Rusku. Vznikaly problémy i se škrtáním v seznamech, příp. neudělením viz ruskou stranou čs. důstojníkům z V. Británie. Velitelem 2. čs. pdb se stal v polovině ledna 1944 v Jefremově pplk. Vladimír Přikryl, oficiálně ustanoven do funkce v březnu. *(Pozn. brig. gen. V.*

Přikryl zemřel v Plzni 14. 6. 1968 a je čestným občanem Banské Bystrice). Absolvoval komplikovanou cestu v roce 1943 do Ruska. Někteří čs. důstojníci byli z Ruska vyhoštěni a vráceni do V. Británie. Další várka čs. důstojníků vyrazila do Ruska až po otevření západního frontu spojenci operaci OVERLORD 6. 6. 1944. Po plavbě z Anglie kolem Afriky, cestou přes Afriku, Káhira – Damašek – Baku – Černovice, kam dorazili 2. 9. 1944. „Londýneři“ pokračovali ke svým jednotkám u 1. ČSAZ a od 9. 9. 1944 stihli i pěší 120 km přesun na frontu. Nevím, jestli byl Aleš Dobrý v první nebo druhé várce čs. důstojníků u 2. čs. pdb, kde byl zaregistrován jako 543-D (důstojník). Auta, která byla zapotřebí pro přesun mužstva, převoz munice a materiálu, odvážely mezitím padáky do pevnosti v Przemysłu. Ppor. MUDr. Aleš Dobrý byl zařazen jako lékař u dělostřeleckého oddílu 2. čs. pdb. Velitelem oddílu byl škpt. Josef Srp, který společně s npor. F. Fišerou (vel. 1. bat) absolvovali v Anglii „důstojnický“ výsadkový kurz v 5/1942 v Ringway. Po vyjmutí 2. čs. pdb z podřízenosti 38. armády je brigáda 19. 9. 1944 přesunutá do prostoru Krosno – Krościenko. Nastává období vyčkávání, nepříznivé počasí, mlhy, déšť, nízká oblačnost, omezený počet letounů, omezená meteorologická služba a spojení. Konečně se počasí mírně zlepšuje. Nastává noc 13. 10. 1944. Z polního letiště Iwonicz u Krosna startuje Li – 2, trupové číslo 28 na palubě s 13 příslušníky vel. batérie děl. oddílu 2. čs. pdb. Pilotuje ppor. M. Ž. Bektursinov, cíl – pomoc SNP, letiště Tri Duby, vojákům na palubě „velí“ ppor. D. Tomčány. Cestou k letadlu stihne A. Dobrý zažertovat k jiné skupině: „*Sakra, do toho nesedejte, neboť to havaruje!*“. Následuje odlet plně naloženého letadla, na poslední chvíli ještě dojde k posledním změnám ve složení přísl. 2. čs. pdb na palubě. V noci z 13. na 14. 10. bylo

dosaženo maximální přepravní kapacity. Z polských letišť odstartovalo kolem 90 „furmanů“, některé byly sestřeleny, příp. se musely vrátit, ale i tak na letišti Tri Duby přistálo skoro 60 letadel. Letoun 28 se ozve ještě v 21.30 h po přeletu nad Popradem. Za Popradem je letadlo napadené střelbou nočního německého stíhače JU-88 G. Letadlo je zasažené zezadu a zespodu, havaruje v převrácené poloze v lokalitě Ohnište (1470 m) na kótě Slemä (1514 m). Tragedie si vyžádá 19 obětí – 6 ruskou osádku letadla a 13 příslušníků vel. baterie děl. oddílu, včetně A. Dobrého. Těla 11 obětí (i A. Dobrý) byly pohřbeny na voj. hřbitově v Liptovském Mikuláši – Háj Nicovô (9 řada – hroby 1 – 11). 2 oběti pohřbili příbuzní v rodných obcích, piloti byli pohřbeni v Žilině na hřbitově Bôrik. Na místě havárie je pamětní deska (s některými skomolenými jmény). V roce 2006 KVV SR instaloval pamětní desku i na vojenském hřbitově v L. Mikuláši. V roce 1972 začali s tradicí výstupu k troskám letadla letci Aeroklubu Ružomberok. Na tradici navázal v roce 1994 KVV SR a v 10/2018 se uskutečnil již XXIV. ročník výstupu na Slemä. Takže Plzeňáci nejen v londýnské sekci D ale i v 2. čs. pdb.

II. Vladimír GAJDOŠ: GENERÁL PARAŠUTISTŮ - KAREL PALEČEK

Čestný název Klub vojenských výsadkových veteránů generála Karla Palečka nese od 8. 11. 2017 KVVV v Plzni.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Karel Paleček se narodil v Plzni 28. 1. 1896, v rodině truhlářského dělníka, jako třetí v pořadí. 5 sester, 1 bratr (mladší František emigroval po roce 1945 do Izraele), absolvoval v Plzni českou reálku a obchodní školu. V roce 1923 se oženil s Eleonorou Stádníkovou (14. 8. 1900 – 23. 12. 1976) a v roce 1924 se jim narodil syn Vladimír. Syn Vladimír navštěvoval staroměstskou reálku v Praze, Dušní ul., s matkou se přes Polsko dostali do Francie, zde pokračoval ve studiu v Nîmes, střední školu dochodil v Anglii. Pozdější mechanik 311. bomb. perutě ve V. Británii. Ve Velké Británii absolvoval i vysokou školu, do vlasti se vrátil v roce 1947. Vladimír Paleček, pplk. v. v. (3. 7. 1924 – 2. 5. 2011) je pohřbený na plzeňském hřbitově, společně s otcem a matkou v čestném hrobě č. 37 (21/03).

Generál Karel Paleček zemřel 12. 3. 1962 v Praze, v 10/1991 byl povýšen do hodnosti generálporučík in memoriam. Měl rád zvířata (koně, psy), rád maloval a lyžoval. Mluvil německy, anglicky, francouzsky a rusky. V archivních materiálech se setkáte s řadou různých údajů (počty sourozenců, služba v legiích, návrat do ČSR, povýšení na poručíka, datum povýšení na generálporučíka, atd.), které však nemají podstatný vliv na charakter článku ale hlavně na osobnost Karla Palečka.

VOJENSKÁ SLUŽBA

V roce 1915 narukoval k 35. pěšímu pluku a účastnil se bojů v Haliči (Jezerná, Zlochov). V 9/1916 přeběhl (byl zajat?) k ruské armádě, jako zajatec pracoval ve Volyňské oblasti. V 11/1916 vstoupil do Čs. vojska na Rusi. 2. 7. 1917 se v sestavě kulometné roty 3. střeleckého pluku Jana Žižky z Trocnova účastnil bitvy u Zborova. V 4/1920 (20. transport, loď Mount Vernon) se 3. pluk vrací po Vladivostocké anabázi do Kroměříže s četařem Palečkem,(?) podle některých zdrojů se vrátil již v roce 1919. *(Z Vladivostoku odplulo od 1/1919 do 9/1920 celkem 36 lodí)*. K. Paleček se po absolvování instrukční školy pro důstojníky v Milovicích stal důstojníkem z povolání v ČSR. Postupně jako poručík přechází funkcemi u 46. pěšího pluku - Chomutov velitel roty, pobočník vel. praporu, osvětový důstojník pluku, zbrojařský důstojník, druhý (= zpravodajský důstojník) pak první pobočník velitele pluku.

V 5/1931 se stal příslušníkem čs. zpravodajské služby v Praze (2. oddělení hlavního štábu). V roce 1932 si postavil dům v Praze 6 – Střešovicích, U první baterie 797/4. *(Pozn. P. Thümmel /A-54/ bydlel na adrese: U třetí baterie 854/8)*. Od roku 1935 sídlila v přízemí Palečkova domu/vily úřadovna vojenské rozvědky. Od podzimu 1936 se škpt. Paleček podílel v Praze na zpravodajském výcviku Rusů („Rudolfů“), podílí se také na přepravě 150 Rusů (s čs. pasy) do Španělska. V 1936 – 38 řídí (společně s Rusy - mjr. Michail Vasilievič Kuzněcov) předsunutou agenturní ústřednu (VONAPO20 – VOjennyj NAblydatělnyj POst) proti Německu. Jednalo se období společného čs.- franc. programu „Poste Mixte“. Po roce 1938 dělá na telefonním odposlechu některých ambasad v Praze.

Škpt. K. Paleček patřil mezi 11 zpravodajců, které vzal F. Moravec 14. 3. 1939 letadlem do Anglie. Po přeletu do Croydonu, (jižně Londýna), se v hotelu Grosvenor (*101 Buckingham Palace Road*) zapíše jako Karl Pavlovski. Již v 5/1939 řídí (společně s O. Tichým a F. Fryčem) zpravodajskou ústřednu „Karel“ v Paříži. Po kapitulaci Francie a návratu do Londýna v 9/1940 se stal přednostou šifrové skupiny. A teď základní schéma londýnského MNO, pro správné zařazení mjr. K. Palečka do tohoto „soukolí“. Do 15. 6. 1941 – Zpravodajská správa, od 16. 6. 1941 II. odbor MNO, od 9/1944 2. oddělení Hlavního velitelství čs. armády v Londýně. Mjr. K. Paleček byl na II. odboru MNO v 1. oddělení ofenzivního zpravodajství, jako zástupce přednosty tj. plk. F. Moravce. (*Dvojka v názvu byla historicky převzatá od Francouzů, kde „Le Deuxième bureau“ byl vždy název pro vojenskou rozvědku*). Oddělení se dělilo na několik sekcí, pro nás bude důležitá sekce „D“. Sekce D měla další podsekcce – velitelskou, výcvikovou a týlovou, které se bezprostředně podílely na výcviku budoucích parašutistů. Přednostou Zvláštní skupiny se stal K. Paleček 2. 7. 1942, onemocněl (rakovina ledvin?), „dvojvládí“ se Šustrem trvalo do roku 1943. V roce 1942 se uvažovalo s jeho odvelením do Ruska jako zpravodajského důstojníka pluku. Definitivně nahradil škpt. gšt. Jaroslava Šustra (*ten se v 6/1944 stal vojenským a leteckým přidělcem v Číně*). Ve funkci byl Paleček až do 3/1945. K výběru budoucích parašutistů využíval jako zásobárnu vhodných kandidátů hlavně 1. čsob. Na výběru se podíleli i J. Šustr, E. Strankmüller, F. Moravec, J. Bartík, J. Krček a další. Při kontrolách výcviku v STS používal Paleček krycí jména Schmidt, Kaláb, Brod, atd. Pplk. K. Paleček, kpt. R. Krzák a J. Süsser se po 28. 3. 1945 přesouvají z Londýna do Košic, kde vzniká budoucí čs. vláda.

**(Brig. gen. Karel Paleček
1896 – 1962)**

Od 15. 5. 1945 již působí na MNO v Praze, jako zástupce přednostu 2. oddělení HŠ – pplk. just. JUDr. A. Rašlu. (F. Moravec je „odstaven“ na neomezené dovolené, od 1. 12. 1947 do 28. 2. 1948 velitel 14. divize v Mladé Boleslavi). 24. 5. 1945 se Palečkovi hlásí např. Viliam Gerik (ZINC). Paleček vytváří na ministerstvu „Likvidační skupinu“, která pátrá po

materiálu vysazených skupin z Londýna, parašutisté píšou „paměti

o činnosti po vysazení“, došetřuje se činnost zaniklých skupin. Likvidační skupina působí do 27. 10. 1945, kdy ji N HŠ MNO div. generál B. Boček rozpustí. Rozpuštění předchází rozlučkový večírek parašutistů u Palečka, na kterém Paleček otevřeně kritizuje rozkaz o zániku likvidační skupiny. Náčelník OBZ (později 5. odd. HŠ, HIS, HS VKR) plk. B. Reicin si 11. 12. 1945 dále písemně stěžuje na „autonomnost“ Palečkova oddělení generálu B. Bočkovi. Výsledkem je odvolání pplk. JUDr. A. Rašlu (nahradí ho Reicinův člověk – plk. gšt. Karel Hanus) a plk. K. Paleček je převelen k velitelství pěchoty, kde mu je dán úkol vybudovat jednotky dopravované vzduchem (JDV). Pracuje na vytvoření výsadkových vojsk, odráží zákulisní boje - o velení má zájem např. brig. gen. V. Přikryl, o jednotku

velitelství letectva. V únoru 1947 dává HŠ schválení k zahájení výstavby JDV. Ve hře jsou dvě koncepce – Příkrylova – „veliké jednotky – letecká pěchota“, Palečkova – „malé jednotky – commandos“. Výsledkem je kompromis, 1. 10. 1947 vzniká pěší prapor 71. „Československých parašutistů“, 3. 3. 1948 je přejmenován na 71. výsadkový prapor „Československých parašutistů“ (vel. mjr. O. Talášek). U praporu měla být postavena úderná výsadková rota. Jednotky praporu jsou dislokovány ve Stráži pod Ralskem, Zákupech a Hradčanech. Ve výstroji se objevuje celta – „kamufážka“, kanady, zásobníky, červený baret a přímo na ministerstvu šije na šicím stroji padáky VJ-1/47 por. Vladimír Maděra (taky na něm uskuteční první seskok). V létě 1948 se výsadkové vojsko představí seskoky na XI. všesokolském sletu seskoky na Strahov. V 8/1948 se stává K. Paleček velitelem výsadkových vojsk, v 10/1948 je povýšen do hodnosti brig. generál. Bývalým parašutistům zařizuje bydlení v Praze - Bubenci, v činžáku na Lotyšské ul. č.645/8.

19. 11. 1949 je společně se svým NŠ pplk. gšt. R. Krzákem zatknut. Novým velitelem výsadkových vojsk se stává pplk. Alexander Kováč (Kovács). Do historie výsadkových vojsk se „zapíše“ zavedením ruské směrnice pro výcvik výsadkových vojsk (z roku 1942!). Paleček prochází vyšetřováním (a opakovaným mlácením až do žlučnickových záchvatů) v „Domečku“ (vojenské vězení v Kapucínské ul. v Praze na Hradčanech, v 6/1945 z něj utekl V. Gerik). Po roce vyšetřování je obviněn ze sabotáže Košického vládního programu, spiknutí proti republice a dalších činů, k 9 rokům žaláře, ztrátě občanských práv, degradaci a peněžité pokutě 50 000 Kč. Palečkova pout' – 12/1950 Plzeň – Bory, 13. 12. 1951 Leopoldov. Rok 1952 je

plný paradoxů – 22. 5. 1952 je propuštěn na svobodu brig. gen. K. Paleček, 16. 10. 1952 umírá ve vězení Valdice div. gen. B. Boček a 3. 12. 1952 je popraven Na Pankráci div. gen. Bedřich Reicin, vl. jménem Friedrich Reinzinger (*pozn. 1945 – npor., 1950 – divizní generál*). Boží mlýny melou dál. 4. 7. 1951 je zatknutý plk. v zál. A. Kováč a 12. 8. 1953 odsouzen k 3 rokům (*Pozn. Nezaměňovat s pplk. Jurajem Kováčem 1920 – 1966!*). Dalo by se psát dál, ale nechci se ocitnout v kategorii, podle karlovarského přítele A. Šolca (bratrance spisovatele J. Šolce): „*opsal a chybami doplnil*“.

V tradici pokračuje 102. pzpr generála Karla Palečka, který vznikl 1. 12. 2003 v Prostějově. Při 5. výročí vzniku útvaru, bylo v kasárnách 1. 12. 2008 odhaleno Pietní místo. Je tvořeno sousoším – uprostřed busta gen. Karla Palečka, vlevo nízký pomník se znakem útvaru, vpravo pomník prap. in memoriam Radim Vaculík († 30. 4. 2008 mise PRT Logar, Afganistán). Příslušníci 102. průzkumného praporu (velitel pplk. Ing. Pavel Hriník) se každoročně 12. 3. zúčastňují tradičního kladení věnců na Ústředním plzeňském hřbitově.

Obrovský podíl na získání hrobového místa a zřízení pomníku náleží bývalému předsedovi KVVV Plzeň – Miloslavu Jeřábkovi. Další poděkování mu patří za osazení pamětní desky v roce 2003 na rodném domu Karla Palečka – Mikulášské náměstí 14. (Mílova anabáze s hrobovým místem a pamětní deskou by vydala na samostatnou kapitolu, skromně se o tom zmiňuje v kapitole III.). V roce 2005 získalo Západočeské muzeum v Plzni (od syna Vladimíra) uniformu generála Karla Palečka a gramofonovou desku s jeho hlasem. Je jen na škodu, že se někde ztratil poznámkový deník

(Plzeň - pietní akt u hrobu gen. K. Palečka)

Pozn. Možný vzpomínkový okruh v Praze - „Po stopách K. Palečka“. „Domeček“ (Hradčany - Kapucínská ul.) – dům K. Palečka (Střešovice – ul. U první baterie 797/4) - dům P. Thümmela (Střešovice – ul. U třetí baterie 854/8) – činžák „parašutistů“ (Bubeneč – ul. Lotyšská 645/8).

Autem cca 7,2 km za 17'

III. Miloslav JEŘÁBEK: KVVV PLZEŇ – HISTORIE KLUBU

K hodnocení našeho klubu se musíme vrátit do roku 1999, kdy se naši dva kolegové domluvili, že po vzoru prostějovského klubu osloví bývalé vojenské výsadkáře působící v Plzni a okolí. Jmenovitě kolega Ing. Rudolf Tesař a pplk. Jiří Havránek nejprve oslovili nejbližší okruh jim známých výsadkářů a vytvořili tak zakládající skupinu klubu. Úvodní myšlenka byla soustředit

výsadkové veterány do zájmové nepolitické skupiny pouze na základě vojenské odbornosti. Každé začátky jsou těžké a bylo třeba zajistit i místo k našim schůzkám. Ve spolupráci s armádou nám bylo umožněno jednou za měsíc využít místnost, zatím ještě v Domu armády do té doby, než bylo toto zařízení předáno městu. Postupně navázáním dalších kontaktů s kolegy, bez rozdílu věku, hodnosti a postavení, bylo možné v prosinci téhož roku založit klub v počtu 25 členů. O celou organizaci, včetně vypracování stanov, se postaral kolega Tesař. Byl též zvolen předsedou klubu. Po odchodu armády z Plzně jsme naše setkávání směřovali do různých restaurací, které nám poskytly místnosti pouze za konzumaci. Uplynuly dva roky působnosti a kolega Tesař mě požádal, abych vedení klubu převzal z důvodu pracovní vytíženosti vlastní firmy, působil jako soudní znalec a externí pedagog vysoké školy. Nebylo úniku. Ještě v roce 2000 jsme společně s dalšími kolegy využili pozvání prostějovského klubu na dnes již tradiční

setkání výsadkových klubů z celé České a Slovenské republiky. Opravdu mimořádná akce konaná přímo v prostorech kasáren. Po dlouhé době jsme se opět sešli se svými kamarády a bývalými vojáky Československé armády.

Nyní zpět k tématu naší činnosti.

Sešli jsme se v kolektivu, který v přibližném složení vydržel do dnešních dní. Rozdíl ve složení byl zapříčiněn odchodem několika členů, kteří nás opustili navždy. Po devatenácti letech můžeme konstatovat, že jsme pro sebe konali vše, abychom každý měsíc našeho setkání vyplnili zájmovým programem. Navštívili jsme skoro všechny podniky v regionu, muzea, divadla, historické objekty, sportovní a kulturní akce, výstavy atd. Využili pozvání ostatních klubů v republice k účasti na jejich vlastních akcích. Zasloužili jsme se o prezentaci významných vojenských osobností, plzeňských rodáků. Nejvýznamnější osobností je gen. Karel Paleček, první velitel výsadkového vojska. Instalací pamětní desky na jeho rodném domě jsme připomněli plzeňské veřejnosti tohoto rodáka. Společně s magistrátem jsme mu zajistili hrobové místo. Následovalo přenesení ostatků do rodného města a uvedení mezi významné osobnosti města Plzeň. Tím pro nás vznikla povinnost organizace každoročního vzpomínkového setkání u hrobu, společně s veterány ostatních klubů a příslušníky AČR. Činnost klubu je chronologicky a fotodokumentačně doložena v kronice, dnes již devátém svazku i na internetových stránkách. Předpokládali jsme, že s přibývajícím věkem a úbytkem sil budou postupně naše řady řídnout, ale opak je pravdou. Přišly nové posily a

nastoupila mladší generace, která musí převzít povinnosti a organizaci do svých rukou. Dostávám se tak k výměně vedení klubu.

(2017, předávání funkce předsedu KVVV Plzeň, vlevo M. Jeřábek – L. Sliva)

V lednu 2017 jsem po patnáctiletém vedení klubu předal povinnosti kolegovi pplk. JUDr. Ladislavu Slivovi demokratickou formou, tak jak to v armádě bývá “bez připomínek“, ale s poznámkou - úkol musí být splněn! Jsem nadšen, že jsme našli velmi zdatného a zkušeného profesionála, záruku naší budoucí činnosti. Velmi rychle a stručně jsem přešel dobu působnosti klubu skoro dvacetiletou a nyní se vrátím k nám samotným.

(M. Jeřábek, základní výcvik, Svazarm)

Jak jsme se dostali k naší vojenské odbornosti výsadkáře. Předpokladem tohoto zařazení byl důsledný výběr pracovníky vojenské správy mezi adepty předvojenského výcviku. Dobrý zdravotní stav, sportovní výsledky, zaměstnání, odbornost, chování a další kritéria nasvědčující příštímu zdolání předpokládaných tvrdších, již vojenských podmínek. Výcviková základna plzeňských branců - letiště Bory. Dostali jsme se do rukou zkušených instruktorů, kteří měli již za sebou vojenskou službu u

výsadkových útvarů. Výcvikem nás přivedli až k tomu krásnému pocitu rozvinutého vrchlíku nad hlavou. Dále již následoval nástup vojenské základní služby, kdy jsme z Plzně nastupovali k různým výsadkovým útvarům. Povolávacím rozkazem jsem byl určen k nástupu k 7. výsadkovému pluku zvláštního určení do Holešova, spolu s některými kamarády z přípravného výcviku. Dnes, s odstupem skoro šedesáti let, mohu říci, že dva roky utekly jako voda (to je ta zatracená relativita času). Stále a často se v diskusích a debatách vracím k událostem, které nás provázeli v průběhu vojny. Mohu konstatovat, že jsme do civilu odcházeli vycvičení, posílení, disciplinovaní,

(Vojenské cvičení 1967, M. Jeřábek sedící, první zleva)

způsobili k obraně naší vlasti, tak jak jsme přísahali. Tyto vlastnosti jsme si přinesli sebou a určitě zúročili ve svých životech. Přátelství, která jsme získali a upevnili, jsou dnes naší devizou. Důkazem jsou setkávání nynějších veteránů, dřívější Československé armády, nyní členů výsadkových klubů České a Slovenské republiky. Musím připomenout, radostná setkání, protože ve shromáždění 300-400 příslušníků vždy najdeme své nejbližší kamarády od útvaru. Těším se vždy, abychom se vzájemně pozdravili, jelikož za dobu působnosti klubů se všichni známe od západních hranic až k Vihorlatu. Je to záležitost nevídaná, tak pevné semknutí a přátelství ve zbrani. Letmo mě prochází hlavou výroky některých bývalých vojáků v různých diskusích o službě v armádě. Jsem přesvědčen, že právě ti, kteří kdysi získali modrou knížku, nebo byli z různých důvodů zařazeni k pomocným útvarům, byli schopni hanit práci těch, kteří vychovali tisíce oddaných vojáků bojových útvarů. Věřím, že stejným nekritickým

přístupem budou vystupovat i v běžném životě. Jsem rád, že je jich menšina, protože se nedopracovali k pocitu hrdosti a cti. Z důvodu časových a mé lenosti se nebudu rozepisovat o zážitcích z vojny, ty patří do kategorie zkazek starých zbrojnošů. Jsou vždy k dispozici, jako věčné vzpomínkové téma pro zábavu i zamyšlení. Toto je lépe, výstižně a odborně předkládáno knižně autory, znalé problematiky vojenského života. Velké množství filmového materiálu, dobového i současného je na internetu. Touto nabídkou se chci lacino vyvinut z dalšího pokračování. V závěru chci požádat veterány, kteří dosud neměli příležitost, nebo o nás nevěděli, aby se zařadili mezi své a s radostí přivítali každého, kdo prozatímně odložil červený barel.

Touto větou jsem předpokládal ukončení mé výpovědi, ale vše je jinak. Při jedné návštěvě mě upozornil kolega Vlado Gajdoš na významnou skutečnost, které jsem nevěnoval dostatečnou pozornost a to, jak se dostal gen. K. Paleček pohřben v Praze zpět do Plzně. Připomněl mi, že každoročně vzdáváme čest u hrobu spolu s velkým počtem výsadkových veteránů, přísl. AČR a veřejnosti, ale nikdo pořádně neví, jak to opravdu bylo. Vracím se k jednomu našemu klubovému setkání, kde kolega Jaroslav Anýž přednesl návrh pozvat mezi nás Ing. Vladimíra Palečka (syna gen. Palečka) se kterým se zná osobně, rovněž tak s generálem Rudolfem Krzákem. Slovo dalo slovo a na další schůzce již probíhala beseda. Na základě informací jsme si nechali zaslat ze Státního oblastního archívu v Plzni dostupné dokumenty rodu Palečkových, již s myšlenkou instalace pamětní desky na rodném domě na Mikulášském náměstí. Zhotovení pamětní desky provedl náš prostějovský kolega veterán Viktor Jeremiáš († 2018) zcela

zdarma, včetně navrženého textu. Následovala dohoda s majitelem domu o umístění desky, částečné opravy fasády a ve spolupráci s Magistrátem města Plzně příprava k slavnostnímu odhalení 21. 5. 2003. Uctění památky této významné osobnosti zvýraznila přítomnost primátora města, starosty městského obvodu, veteránů, AČR, slavnostní přelet letadel a plzeňské veřejnosti. Vystoupení doplnili svými slovy Ing. Vladimír Paleček, historik a spisovatel Jiří Šolc a moderátor celé akce. Následovalo pozvání do reprezentačních prostor Plzeňského Prazdroje k důstojnému ukončení slavnostního aktu. Ve sledu událostí si ještě dovoluji představit generála Rudolfa Severina Krzáka, nejbližšího spolupracovníka gen. Karla Palečka. V roce 2004 se dožíval devadesáti let v Domově seniorů v Poděbradech. Kolega Anýž by nám neodpustil, kdybychom generála nekontaktovali a nepopřáli k zaslouženému věku. Spojil jsem se telefonicky s místostarostou MěU Poděbrady a požádal je o spolupráci k zajištění oslavy devadesáti let čestného občana Poděbrad. Navrhl jsem konkrétní scénář vzhledem k věku. Oslava proběhne na radnici za účasti pozvaných hostů. V případě zdravotní indispozice vykonají návštěvu pouze dva plzeňští veteráni v Domově seniorů se zdravíci a dárkem (karton Prazdroje). O celé akci jsem ještě informoval syna p. generála, který projevil jisté obavy o zdravotní stav otce. Jednání s panem místostarostou bylo úspěšné a odsouhlaseno dle návrhu a ve vší poctě uskutečněno. Zasloužili jsme se tak o (další) prezentaci generála Krzáka a podnítili ostatní kluby výsadkových veteránů k zvýšenému zájmu, rovněž tak MěU Bernartice k poctě rodáka. Naše radost z oslavy netrvala dlouho a po čtrnácti dnech přišla smutná zpráva o úmrtí. Dnes se spolu s členy klubů VV rovněž každoročně scházíme za podpory MěU Bernartice u

hrobu, abychom uctili památku gen. Krzáka i ostatních členů rodiny zavražděných v době odporu proti okupantům.

Než se propracuji k přesunům ostatků manželů Palečkových do Plzně, musím připomenout další osobnost, plzeňského rodáka pplk. Mgr. Adolfa Štětku, velitele první roty, praporu 71. Československých parašutistů ve Stráži pod Ralskem, a byl naším prvním členem oceněným zlatým odznakem KVV. 20. 8. 2003 jsme se ve Velké obřadní síni Ústředního hřbitova v Plzni rozloučili s kolegou, který svůj život zasvětil armádě. Stál u vzniku elitních jednotek výsadkového vojska, podílel se na výcviku stovek vojáků naší armády. V 78 letech končí životní pout' bývalého velitele pluku a náčelníka 5. oddělení Krajské vojenské správy. Odešel za zvuku „Večerky“ a vojenských poct plzeňských veteránů. Čest jeho památce, s úctou vzpomínáme. Navázáním osobního přátelství s V. Palečkem, který pojal velkou důvěru a náklonnost k našemu KVV, pokračovala snaha o prezentaci otce ve veřejnosti občanů Plzně. Návrh zněl jasně: „Pokud to chlapci dokážete, rád bych přenesl ostatky svých rodičů do Plzně, kam určitě patří“. Nastupuje vyřizování s úřady a institucemi. Naše kroky směřují na Sociální a zdravotní odbor Magistrátu města. Po přednesení návrhu a žádosti o zajištění hrobového místa a pomníku jsem byl vyrozuměn, že pro takto významnou osobnost zajistí vše potřebné. Mohu pouze konstatovat ochotu pracovníků a výsledný pozitivní závěr. Pro výběr hrobového místa byl určen ředitel Ústředního hřbitova a výběr typu pomníku určil V. Paleček, který posléze přivezl ostatky rodičů do Plzně k uložení. Po dokončení kamenických prací bylo vše

připraveno k pietnímu shromáždění a uložení obou uren manželů Palečkových.

(Plzeň, 27. 9. 2006, pietní akt, uložení ostatků gen. K. Palečka, vlevo V. Paleček (syn), vpravo předseda KVV Plzeň M. Jeřábek)

Pietního shromáždění 27. 9. 2006 v obřadní síni se účastnili výsadkoví veteráni, AČR, představitelé města, pamětníci a veřejnost. Pro uchování paměti byla pořízena fotodokumentace, která je součástí naší kroniky KVVV Plzeň. Zájem o historické skutečnosti v podání V. Palečka, historiků VHÚ a Jiřího Šolce jsou televizně zpracovány v pořadu „Neznámí hrdinové“ k nahlédnutí na internetových stránkách v archivu ČT. Potud v krátkosti je popsán sled

událostí do té doby, než přišla další zpráva o úmrtí V. Palečka 2. 5. 2011.

Celé roky jsme byli v kontaktu jak osobním, tak písemným a telefonickým. Po poslední návštěvě Plzně, kam ještě v pokročilém věku dojížděl osobním autem, nastala jistá prodleva v komunikaci. Telefonický hovor byl z nemocničního lůžka s ujištěním, že to bude dobré. Opravdu, po vyléčení jsme s radostí konstatovali uspokojivý stav. Po nedlouhé době jsem opět telefonicky zaútočil z nedostatku informací. Tentokrát byl rozhovor velmi krátký: „Ahoj, jsem v nemocnici a chcípám, držte se!“ Opravdu, poslední slova Ing. Vladimíra Palečka, bývalého leteckého mechanika anglického královského letectva RAF a pro nás váženého člověka, který dovedl odhadnout svůj odchod. Již delší dobu předem, ve vhodné chvíli a s jistým ostychem, jsme si upřesnili pokyn k uložení ostatků do hrobu ke svým rodičům. Poslední přání jsme beze zbytku splnili a v komornější sestavě KVVV uložili. Nyní vzdáváme poctu všem členům rodiny Palečkových, kteří se každý svou měrou v nejtěžších letech války zasloužili o náš šťastný život v míru.

KLUB VOJENSKÝCH VÝSADKOVÝCH VETERÁNŮ PLZEŇ

**Klub vojenských výsadkových veteránů Plzeň a Magistrát města
Plzně**

si Vás dovolují pozvat k

pietnímu shromáždění při uložení ostatků manželů Palečkových

Pietní shromáždění se uskuteční ve středu 27. září 2006 od 16.00 hodin ve Velké obřadní síni Správy hřbitovů a krematoria města Plzně na Ústředním hřbitově v Plzni.

Vaše účast je vyjádřením pocty prvnímu veliteli, zakladateli výsadkového vojska a jeho manželce, plzeňským rodákům. Péčí města a starostlivostí o hrobové místo jsou natrvalo připomenuty výjimečné zásluhy plzeňských občanů.

Za KVVV

KLUB VOJENSKÝCH
VÝSADKOVÝCH
VETERÁNŮ PLZEŇ

Miloslav Jeřábek

(Pozvánka KVVV Plzeň na pietní akt 27. 9. 2006)

IV. Ladislav SLIVA: OD ČERNÉHO K ČERVENÉMU BARETU

Původně jsem byl tankista a nosil černý baret. V roce 1974 jsem ukončil studium na VSOŠ Nitra (Vojenská střední odborná škola – tanková a automobilní) a v hodnosti rotmistra nastoupil jako zástupce velitele tankové roty pro věci technické u prvosledového 23. tankového pluku v Holýšově. To znamenalo polovinu roku ve výcvikovém prostoru a intenzivní cvičení. Po šesti letech, kdy mi končil závazek, již v hodnosti poručíka, jsem při kádrovém pohovoru odmítl nabídku na vysokou školu a prohlásil, že odcházím z armády a budu se hlásit k SNB (Sbor národní bezpečnosti – nyní policie). Chtěl jsem ke kriminálce a vystudovat Vysokou školu SNB. Ještě ten den jsem byl povolán na pohovor...a od té doby je můj profesní život spjat se zpravodajskými službami. Nepochybně, služba u kontrarozvědky a rozvědky je velmi zajímavá. Přesto jsem vždy toužil vyzkoušet ten pocit – vyskočit z letadla a přistát na padáku.

Příležitost se naskytla při studiu VŠ SNB, kde v té době působil, jako učitel taktiky pplk. JUDr. Milan K. Byl to zkušený výsadkář, bývalý velitel UZU (Útvaru zvláštního určení – předchůdce URN), ale především respektovaný a skvělý člověk. Psal se rok 1986 a já byl čerstvý, třicetiletý major. Slovo dalo slovo a Milan vzal na sebe zodpovědnost a prosadil založení výsadkové skupiny, ve které byli studenti – dobrovolníci ochotni absolvovat výcvik a plnit

další úkoly nad rámec studia. A už to jelo. Ústav leteckého zdraví, pozemní příprava, teorie, balení padáku přezkoušení a konečně prvních pět seskoků s padákem OVP-68 na svazarmovském letišti v Hořovicích. Nebylo to zadarmo. Museli jsme odpracovat spoustu hodin v lese v rámci dobrovolné brigády. Za to jsme si do budoucna zajistili další seskoky. Skupinu tvořili příslušníci různých složek (protiteroristický útvar, vojenská kontrarozvědka, odstřelovač atd.). Počítalo se s jejím využitím na některé akce MV. Hned první seskoky skupiny skončili těžkým úrazem. Kpt. Pavel B. při svém prvním seskoku dopadl do čerstvého oraniště a na třech místech si zlomil nohu. Musím dodat, že noha mu poté špatně srostla a museli mu ji v nemocnici znovu zlomit.

Letiště Hořovice - 1986

(L. Sliva, padák OVP – 80, 4 ovl. prvky – přední rámečky, zadní kolíčky)

Na tento „základ“ navazoval výcvik u 22. výsadkové brigády v Prostějově. Rozdíl byl ve všem. Místo pomalého letadla AN2 (Andula), rychlá L410 (Turbolet). Místo padáku OVP-68 nový padák OVP-80... Přeškolení, překážková dráha výsadkáře, balení, věž,... prostě všechno znovu. Na starosti nás měl pplk. F., který mimo velitele brigády jediný věděl, co jsme zač. Novinkou byly skupinové seskoky. Skákalo se z výšky 1.200 metrů, na stabilizační padáček 15 vteřin, otvírání v 800 metrech. Všech deset výsadkářů za řevu vysazovače vypadlo za pár vteřin. Úžasná věc! Když padáte rychlostí 30 m/sec. V poloze (leh na břicho, ruce a nohy roztažené), nad vámi jen malý stabilizační padáček a „vedle“ padají další paragáni, tak to je úžasný adrenalin. Když pak otevřete hlavní padák a naplní se vrchlík, nastane nepopsatelné ticho. Máte pocit, že visíte ve vzduchu a vůbec neklesáte. Jenže klesáte. A pěkně rychle. Zjistíte to až tak v padesáti metrech, když se zem blíží stále rychleji a rychleji, až dopadnete... Po splnění kritérií na třídnost plus asi šesti skupinových seskoků, nám pplk. F. spolu s odznakem výsadkáře 3. třídy předal i červený baret. Byl to v mém životě velký den, splněný sen, ale i závazek na celý život.

(L. Sliva – balení padáku OVP – 80)

V. Ladislav SLIVA: ŘÍKALI MI „RAMBO“

Ačkoliv jsem nikdy neměl vymakanou muskulaturu, naopak, byl jsem štíhlý, normální chlap – dostal jsem u výsadkářů přezdívku „RAMBO“. Bylo to tím, že jsem se všude hlásil (cpal?) jako první (slačování a sešup rukávem ze síla, slačování z vrtulníku, seskoky padákem, překážková dráha, trenažer tzv. „kulothr“ apod.) a při zásahu jsem šel po „pachateli“ jako stroj a nevšímal si jeho fyzický odpor, ani výbuchy zásahových výbušek. Od 14 let jsem se věnoval bojovým uměním, tak jsem při výcviku v boji z blízka byl vždy figurantem (rozuměj otloukánkem). Když se něco zkoušelo, tak automaticky se předpokládalo, že první půjde Rambo. O své práci moc mluvit nemůžu, ale pár historek říct smím.

Rozkaz zněl jasně: „Pokuste se ve dvojici s kpt. Pavlem R. proniknout na raketovou základnu u obce D. Kde se útvar nachází si zjistěte jak chcete, a když vás zadrží, tak volejte toto číslo a já pro vás přijedu.“ Tak zněl rozkaz pplk. K. Neřekl nám, že objekt je strážěn stráží se psy a dvojitým ostnatým plotem. Proč taky? Následující činnost velmi zkrátím: hospoda, další hospoda, rum, pivo...a již jsme od nových kamarádů z hospody věděli, co jsme potřebovali. To se v hospodě zavede řeč na vojnu a všichni se předhánějí v informacích, které potřebujete. Jen nesmíte tlačit na pilu a musíte být trpělivý. Útvar jsme v lese našli a ze stromu i slušně analyzovali. Stráž jsme pozorovali několik hodin, abychom v tom našli systém, pravidelnost a pochopitelně i „díru“. Psa jsme ignorovali, nebyl na volno, ale chodil se strážným. Blížil se večer, tak jsme se stáhly zpět do města. V hospodě v montérkách, v lese turisticky a při proniknutí na základnu v maskáčích (stejně ustrojeni, jako vojáci na základně) s hodnostmi nadrotmistrů

(odpovídající věku). Z pozorování jsme pochopili, kde jsou rakety uloženy a kde jsou palposty (palebné postavení). Bylo jasné, že jde o rakety PVOS (protivzdušné ochrany státu). Rozhodli jsme se proniknout do parku, dle možnosti co nejbližší k raketám. V pravou chvíli jsme přeskočili oba ostnaté dráty a ocitli se na nějakém cvičišti. Počkali jsme si na větší pohyb vojáků a vmísili se mezi ně. Od té chvíle jsme se pohybovali přirozeně, viditelně, jako doma. Trochu jsme si prošli útvar a poté zamířili k dozorčímu parku. Předpokládali jsme, že to u něj skončí. Neskončilo. Využili jsme přesun nějaké skupinky vojáků do parku a s ní jsme prošli bránou. Bylo to neuvěřitelné, ale po 50 metrech jsme stáli před tzv. PTZD halou (přísně tajné zvláštní důležitosti). Vzhledem k tomu, že u vstupních dveří byl jen jeden desátník, který kontroloval speciální povolenky ke vstupu a od raket jsme byli jen pár metrů, rozhodli jsme se ukončit plnění úkolu. Eliminovat toho vojáčka a přivázat ho k nějaké raketě by byla maličkost, ale to by bylo již přes čáru. Nasadili jsme si červené barety, které jsme měli schované a čekali, co se bude dít. Červené barety zaregistrovali hned a po chvíli přiběhl vyděšený dozorčí parku. Dostal rozkaz přivolat velitele a dozorčího útvaru. V kanceláři velitele útvaru bylo dusno. Byl to mladý major, který tušil, že ho nečeká nic dobrého. Tak zoufalého člověka jsem již dlouho neviděl. Když šel k trezoru, tak jsem se bál, že vytáhne pistoli a zastřelí sebe, nebo nás. Řekl nám, že velení útvaru převzal před měsícem a sám se teprve orientuje. Bylo mi ho líto. Náš velitel pplk. K. se dostavil rychle a viděl jsem na něm, že je mu to také nepříjemné. Nebyli jsme stroje a nebyli cyničtí ani bezohlední, jak o nás někteří novodobí „histo(e)rici“ a „pamětníci“ tvrdí. Neví o nás nic, tak žvaní to, co se od nich očekává. Opět to zkrátím. Dohodli jsme se s velitelem, že to hlásit „nahoru“ nebudeme a že on do

měsíce zavede pořádek do ostrahy. Varovali jsme ho, že to prověříme... Bylo vidět, že z něho spadla velká tíha. Nepopírám, na cestu jsme si dali sklenku vodky a rozešli se v klidu, jako vzájemně se respektující kolegové ve zbrani. Bylo by na co vzpomínat, ale jen jednou větou vzpomenu některé akce, na kterých jsem se podílel.

Pátrání po tzv. „Spartakiádním vrahovi“ (mnoho probdělých nocí, skrytě v parku). Ochrana M. Gorbačova při návštěvě Prahy (mimořádně emotivní atmosféra, davové nadšení). Ochrana velmi drahých šperků v Liberci (a modelek, které je předváděli) a další zajímavé akce o kterých by se dalo vyprávět.

Nevyhnuli jsme se ani smrtelnému úrazu. Při nácviku na „Letecký den s Květy“ jsme na letišti Točná u Prahy nacvičovali seskoky padákem, vysazení z nízko letícího vrtulníku a slaňování z vrtulníku ve visu. Vyskakovat z nízko letícího vrtulníku je to nejhorší co jsem zažil. On ten vrtulník sice letí pomalu, ale neudrží stálou výšku a nikdy nevíte, zda zem bude 1 nebo 4 metry pod vámi. I to by se zvládlo, ale to by jste nesměli mít v ruce samopal a na sobě spoustu výstroje a výzbroje. Přiznám se, že jsem z toho měl vždy strach. Neštěstí se však stalo při slaňování psovoda asi z výšky 25 metrů. Nejprve slaňovala celá skupina a zajistila kruhovou obranu. Psovod spustil psa a poté sám vylezl z dveří, opřel se nohama o spodní rám dveří a upravoval karabinu. Najednou volným pádem sletěl dolů na zem. Bylo to hrozné, byli jsme od něho na pár metrů. Cestou do nemocnice zemřel. Zjistilo se, že po vystoupení z vrtulníku dostal infarkt.

(L. Sliva – první vpravo dole)

Cvičilo se i s 22. výsadkovou brigádou. Brigáda vysadila z letadla několik skupin hloubkového průzkumu a my jsme se je pokusili najít. V případě války zajmout, nebo zlikvidovat. Byla to simulace likvidace diverzně-rozvědných skupin. Dostali jsme vrtulník a informaci, že někde v prostoru o rozloze asi 10x10 km byla vysazena skupina výsadkářů. Přistáli jsme na místním fotbalovém hřišti a zahájili operativní práci. Pátrali jsme ve dvojici s kpt. R. Do 1-2 hodin jsme věděli, kdy a kde přistáli padáky, kolik jich bylo, kudy pokračovali do lesa a co si stačili koupit v místní samoobsluze. Opět to zkrátím: pěšky ve směru postupu, neustálé naslouchání zvukům v lese, zachycení zvuku sekery zaťaté do dřeva, nalezení a překonání nástražných drátů napojených na výbušky. Tiché přiblížení k základně (hustě zarostlé křoviny mezi stromy), prudké vniknutí na základnu a okamžité silné seřvání (zjebání) vykulených

vojáků za nekázeň a špatnou ochranu základny. Vyhrožování prokurátorem, nasazení metody cukru a biče, uklidnění situace, změna jednání na přátelský až otcovský přístup, povídání si o vojenské službě a úkolech (ve skutečnosti vytěžování a získávání informací) a opuštění základny. Rychle, ještě v lese sepsat vše co si pamatujeme, jména vojáků a úkoly skupiny, zakreslit do mapy... Doufal jsem, že si ti vojáci uvědomili, že za války by již byli asi mrtví. Věděli jsme vše, co jsme potřebovali. Zpátky k vrtulníku a můžeme letět za velitelem... Při dokladu o splnění úkolu nám pplk. K nechtěl věřit, že jsme základnu našli a dokonce na ní vstoupili. A když jsme předložili vše, co jsme zjistili – rezignoval. „To já nemůžu veliteli brigády říct, ten je zabije“. To už je vaše věc veliteli, my jsme úkol splnili.“ Nevím, zda informoval velitele brigády, ale myslím, že ne. Jen vím, že zamířil k veliteli roty... Já myslím, že to stačí.

(L. Sliva, tandem Prostějov 2017)

Dáme prostor ostatním kolegům a jejich vzpomínkám. Rád bych ještě reagoval na častý dotaz, kladený výsadkářům. Zda při seskoku mají strach? Jeden z mých starších a zkušenějších kolegů říkával, že „těch co neměli strach, jsou plné hřbitovy“. Ano, myslím si, že výsadkář musí mít i trochu strach, ale převládat musí respekt a určitá přirozená kázeň. Výsadkáři jsou jako jedna velká rodina. Drží spolu jako málokterá profesní skupina. Ať už jde o veterány 7. výsadkového pluku ZU a 22. výsadkové brigády (motto: Úkol musí být splněn), nebo současné pokračovatele u 601.skss (motto: Dokud dýchám, doufám), 102. pzpr (motto: Podrž si naději!) a 43. vpr (motto: Pot šetří krev) - jsou všichni v kontaktu, pomáhají si, dělají společné akce. Ale především se vzájemně respektují. Všem, kterým je vrchlík padáku blízký, přeji trvalé, modré nebe nad hlavou.

VI. Miloslav KOŽÍŠEK: BYL A ZŮSTAL MEZI NÁMI

V květnu 2005 zorganizoval KVVV Plzeň návštěvu letiště v Erpužicích (PSC 349 01 Stříbro), kde aktivně působil v té době 1. vojenský paraklub Plzeň. Přítomnost leteckého lékaře na letišti na letišti využili někteří členové k absolvování lékařské prohlídky. Mezi nimi nechyběl ani Míla.

Již 21. 5. 2005, po 38 letech, se ocitl Míla znovu v AN-2, tentokrát na zádech s padákem typu křídlo. Aby toho nebylo dost, v letadle ho doprovázela manželka Anina, která zvolila variantu tandemový seskok. První opustili palubu veteráni, Anina si „nesla na zádech“ padák s Pavlem Blahoutem. Oddechla si ještě v letadle po informaci, že všechny padáky se otevřely.

Takže rokem 2005 začal Míla psát kapitolu veteránského skákaní. Přišly chudé i bohaté roky mezi 3 až 12 seskoky ročně. Bylo možné ho potkat na letišti v Erpužicích, Staňkově, Klatovech. Domovským letištěm se mu staly Líně, kde skákal v Aeroklubu Plzeň – Bory, coby nejstarší paragán.

(Erpužice - M. Kožíšek první zleva)

V skákání mu nezabránila ani zákeřná nemoc – rakovina, s kterou statečně bojoval. K seskokům přistupoval jen když se cítil hlavně psychicky, v pohodě. V roce 2012 „stihnul“ zamotané šňůry, které rozmotal a bezpečně přistál.

V Erpužicích se jednou po změně větru zanesl mimo letiště. Měl možnost výběru mezi loukou s krávy nebo vedle zoraným polem, které si nakonec zvolil. Měnicí vítr se podepsal na jeho přistání, matička země ho tvrdě přivítala. V prvním okamžiku to vyhodnotil na míchu, hrozně to s ním škubalo, mohl hýbat rukama a pravou nohou. Situace se výrazně zlepšila po zjištění, že leží na elektrickém ohradníku.

(Líně 2008, zleva M. Kožíšek, V. Gajdoš)

Další historka byla z vojny, z nočních seskoků z balónu z asi 280 m. Byla tma a navíc se blížila bouřka. Vysazovač v balónu se snažil pomoci přistávajícím výsadkářům silným osvětlením doskokové plochy. Milovi silné světlo moc nepomohlo, naopak oslnilo ho. Dva dny nato se probudil na ošetrovně a dověděl se, že ho vítr zanesl na hřbitov.

Poslední seskok absolvoval při svých 80 – nách v roce 2015. Kromě seskoků zorganizoval 3. 11. 2009 v Plzni setkání absolventů paravýcviku z podzimu 1950. Účast byla přes 30 parašutistů, včetně Jožky Maxové – Jirovské (světový rekord na přesnost přistání z 1500 m – Chrudim 1956, 1. místo na III. MS v Moskvě 1956). Letiště se stalo v posledních veteránských letech Milovo druhým domovem. Když neskákal, tak seděl na skládací židli a fotil provoz na letišti. Podle možností ho doprovázela i manželka Anina, která stihla tři tandemové seskoky.

Po smrti mu bylo splněno i poslední přání. 15. 7. 2017 se snesl jeho popel, společně s kyticí okvětných lístků růží od německých parašutistů, nad letištěm Plzeň – Líně. Na poslední seskok ho špalírem na letišti doprovodili členové KVVV Plzeň a z letadla AN-2 Michal Brožek (Aeroklub Plzeň - Bory).

(Volně, podle vzpomínek manželky A. Kožíškové)

VII. Jindra FENCL: VZPOMÍNKY

Dnes, v mých sedmdesáti sedmi letech je dost těžké vzpomenout, proč jsem se rozhodl narukovat k výsadkářům. Asi touha po dobrodružství. Zatím co kamarádi chodili na čaje, já jsem vyrážel do tělocvičny. Od dorostu jsem byl členem zápasnického oddílu Lokomotiva Plzeň. Nastoupil jsem do hornického učiliště. Práce se mi líbila a tak se ze mne stal horník. Když přišla doba k rozhodnutí kam na vojnu, tak asi tehdy jsem usoudil, že když pracuji kilometr pod zemí, tak bych vojnu mohl prožít nad zemí.

No a proto jsem se ocitl jako branec v Aeroklubu Plzeň. Tehdy se vrátili z vojny instruktoři Tremel a Kroupa, tak jsme od nich dostávali pěkně do těla. První seskoky se uskutečňovaly v Rokycanech. Už tehdy jsem věděl, že se po vojně vrátím a budu pokračovat ve výcviku. Sdělil jsem to krajskému inspektorovi J. Murtingerovi a ten mi umožnil docházet na letiště až do nástupu na vojnu.

(ZVS Holešov, J. Fencel uprostřed)

(J. Fencel – foto u bojové zástavy pluku)

Narukoval jsem k 65. výsadkovému praporu do Holešova. Po příjezdu byli vybráni všichni, kdo „dělali“ zápas, box nebo judo a odveleni k ženijní četě. U výsadkářů ženisti nestavěli žádné mosty, ale pracovali výhradně s trhavinami. To mě bavilo a práce s trhavinami mě nadále provázela celý život. Když přišel požadavek poslat někoho na potápěčský výcvik, aby se mohli provádět trhací práce i pod vodou, vůbec jsem nezaváhal a

nastoupil k ženijnímu pluku do Komárna. Strávil jsem krásné tři měsíce v plavkách u vody. Po ukončení kurzu jsem se vrátil do Prostějova, kam se 65. prapor přesunul a tam jsem dokončil základní vojenskou službu. Až do odchodu do zálohy jsem dělal správce ženijního skladu.

Jak jsem slíbil, vrátil jsem se do plzeňského aeroklubu a byl jsem poslán do Karlových Varů na instruktorský kurz. Mezi tím Kroupa odešel, a já jsem byl jmenován na jeho místo instruktora k Tremlovi. Od roku 1963 jsme spolu prováděli výcvik branců a záloh. Kde by nás tehdy napadlo, že z jednoho brance vyroste generální ředitel Plzeňského Prazdroje a dlouholetý předseda Klubu vojenských výsadkových veteránů Plzeň, kolega M. Jeřábek. Jak se navyšoval můj počet seskoků, prováděli

(J. FencI – ZVS, z výcviku)

j jsme s kolegou V. Tremlem i propagační seskoky na různá místa Plzeňského kraje. Vždy bylo čemu se přiučit. Já od něho parašutismu a myslím, že on ode mne přístup k životu, protože většinu schůzí aeroklubu začal náčelník tím, aby si FencI a TremI sedli každý jinam, že chce mít schůzi a ne kabaret. Dnes jsou z nás členové klubu vojenských výsadkových veteránů.

V roce 2001 jsme dostali možnost provést seskok na letišti Plasy. Po prvním seskoku na lano jsme se

vyhecovali, že dáme 10“ výdrž, jestli jsme to ještě nezapomněli. Zjistili jsme, že nám to jde i po dvaceti letech. Jenom ten dopad na zem, byli jsme o 20 let starší a taky o 15 kg těžší. V roce 2005 nám kolega Blahout umožnil další seskoky. Bylo to v Erpužicích z letounu AN-2.

(Erpužice 2006)

Členové našeho klubu Šujan a Kožíšek na lano, já s Otou Klingrem jsme si dali čtyři seskoky od 3-10“. V roce 2017 jsem si mohl jako člen sportovního družstva za plzeňský klub s naším předsedou kolegou Slivou skočit tandem ze 4 000 m na prostějovském letišti.

(J. Fencel, tandem Prostějov 2017)

Z mého sportovního života: co se může stát při provozu. Plzeňáci ví, jak vypadalo letiště, za aeroklubem byla vrtulníková letka a naproti přes letiště kasárna v Zátíší. Dělal jsem seskok z 2000 m a ještě před výskokem vidím, jak od kasáren jdou dva vojáci přes letiště k vrtulníkům. Probíhali nácviky komplexů, takže jsme neskákali na cíl. Po otevření padáku už si prohlížíte kam sebou seknete na zem a já zjišťuji, že ti dva si to míří tam, kam padám i já. Asi ve výši 100 m volám „kluci pozooooor“, oni se rozhlíží, ale to jsem jen roztáhl nohy a jednoho z nich si posadil na ramena, jako při býčích zápasech. Štěstí bylo, že foukal vítr, takže proti větru byl dopad skutečně měkký. Svalili jsme se na zem a na ten vytřeštěný pohled nezapomenu. Samozřejmě jsem se okamžitě zajímal, jak je na tom. Když se probral, postavil se a zjistili jsme, že je v pořádku, začala z toho být sranda. Říkal, že slyšel volání a kouknul doprava, doleva a pak už ležel. Určitě to bude při vyprávění zážitků z vojny, jeho parádní vzpomínka. Dnes vzpomínáme na naše zážitky z vojny i z aeroklubu a kolikrát už jsem

slyšel z různých stran, na co asi budou vzpomínat dnešní kluci.

(Erpužice 2006 a nastupující generace?)

VIII. Vojtěch TREML: VZPOMÍNKY

(Ze vzpomínek Mistra sportu a vojenského výsadkového veterána Vojtěcha Tremla)

Svůj první seskok jsem absolvoval 27. června 1956 z dolnoplošníku L-63 Sokol OK-BKB. Na tento velký den jsme museli pro nepřízeň počasí, stálý déšť, čekat několik dní. Když se trochu vyčáslilo, bylo řečeno – „Jde se skákat“!

Byl jsem velmi nervózní. Poprvé jsem letěl letadlem. Po vystoupení do výšky 600 metrů jsem byl instruktorem Frantou Balejem vybídnut k seskoku. To znamenalo odsunout posuvnou kabinu, přendat nohy přes pažení letadla, postavit se na křídlo a pak skočit do hlubiny mezi křídlo a výškovku. Následovalo vytažení padáku, přetrhnutí trhací šnůrky a otevření padáku. Pak najednou ticho, jen hluk odlétajícího letounu. Snášel jsem se na letišti. Jelikož jsem nedokázal odhadnout okamžik dopadu, praštilo to najednou se mnou o zem, což mělo být měkké přistání. Prodělal jsem ještě dalších šest seskoků a 26. 9. 1956 jsem měl ukončen základní výcvik.

Do sportovního výcviku jsem byl zařazen v roce 1957 a prováděl jsem seskoky z letounů Sokol K-63, Fairchild K-74 a Siebel C-3.

V říjnu 1957 jsem se skupinou kamarádů narukoval k 65. výsadkovému praporu do Prešova. V té době jsem měl za sebou 71 seskoků a z toho 32 s výdrží od 3 do 20 vteřin,

seskok do vody, noční seskok do terénu se zbraní a propagační na stadiony. Po dobu dvouleté vojenské služby jsem provedl 15 seskoků z upoutaného balónu, ve dne, v noci, z Dakoty DC-3, z IL-14 a to cvičné i bojové s plnou polní do neznámého terénu i s plynovou maskou při rotních a praporních cvičeních.

Po skončení vojenské služby v říjnu 1959 jsem opět začal sportovně skákat na letišti Plzeň – Bory a to již pod novým náčelníkem Jirkou Murtingrem.

Na tomto letišti jsem postupně začal plnit výkonnostní třídy od třetí, získané 1. 12. 1959 po druhou dne 1. 9. 1961, první 17. 11. 1964 a třídu mistra sportu 13. 5. 1967. Při této mé sportovní činnosti jsem skákal z letadel L-60 Brigadýr a AN-2. Zúčastňoval jsem se různých soustředění, soutěží, závodů a mistrovství ČSSR. Byl jsem rovněž krajským a oblastním reprezentantem. Seskoky jsem prováděl z výšek od 600 do 4500 metrů s okamžitým, či zpožděným otvíráním padáku od 3 do 70 vteřin volného pádu. Na těchto soutěžích se skákalo ve dne i v noci, do vody, do sněhu i pískového kruhu. Po celou dobu svého skákání jsem vystřídal celou řadu padáků od čtvercového PD-47 po kulaté řady PTCH-1-9, OVP-450, PDPS-48 zádržkový PTCHC, pilotní PL-58 a ZL-55 a křídlo PTCH-10. Prováděli jsme seskoky s dýmovicemi na leteckých dnech, propagační seskoky na stadiony a do terénu, do sněhu na Zlaté protěži, na Boží Dar, seskoky do vody na soutěži o Pohár Slapského jezera, seskoky v noci na Veletržní palác v Brně. Měli jsme velmi dobré družstvo ve složení Bedřich Sehnálek, Richard Vít, Antonín Povoda, Antonín Kalas, Václav Franz, František Šedivý, Jan Murtinger a Vojtěch Treml. Zúčastnil jsem se soutěží jako Memoriál Františka Zmatlíka Hořice, Štít Jižní Moravy Kunovice, Pohár

Autoškoda Mladá Boleslav, Rakovnická dlaždice, Pohár Slapského jezera, EX Plzeň (7x s účastí reprezentantů Dukly Prostějov), Memoriál Rudy Valáška České Budějovice, družební závody Gera - NDR. Letecké dny: Plzeň, Karlovy Vary, Ražňany - Slovensko, České Budějovice, Mladá Boleslav, Klatovy, Strunkovice. Seskoky na stadiony: Plzeň, Štruncovy sady, Sušice, Blovice, Podmokly, Manětín... Při tomto sportovním skákání jsem rovněž prováděl instruktážní činnost. V letech 1960 až 1975 jsem byl instruktorem branců a vojáků v záloze pro okres Plzeň – sever, za co jsem v roce 1965 obdržel od Ministra obrany medaili „Za službu vlasti“. Za svoji sportovní činnost jsem získal Zlatý odznak FAI se dvěma diamanty č.2, Zlatý odznak se třemi diamanty č. 30 a medaili Mistr sportu. Při provozu jsem zastával funkci dozorčího balení, dozorčího doskokové plochy, ustrojování a výsadkového průvodce. Měl jsem oprávnění k balení všech používaných padáků včetně pilotních.

Za 25 let své sportovní činnosti jsem zažil různé příhody:

PŘÍHODY VODNÍ

Svůj první seskok do vody jsem prováděl do rybníka v Mýtě u Rokycan. Po otevření padáku a nasměrování do vody, usazení do sedáku popruhu se provedlo uvolnění záložního padáku a přehození přes hlavu na záda, poté rozepnutí nožních popruhů a poté asi v 30 metrech rozepnutí prsního popruhu. Při doteku s vodou se mělo tělo prohnout a vyvleknout z postroje. Ale mně se to nepodařilo. Záložní padák mi přimáčkl hlavu pod vodu, Iněné popruhy při styku s vodou ztvrdly, takže jsem se

nemohl z popruhů vymotat, dokud nepřišli s lodkou a nepomohli mě vysvobodit.

Další moje nepříjemné setkání s vodou se stalo v červnu 1971, když jsme prováděli propagační seskok z L-60 Brigadýr na stadion v Sušici při setkání mládeže Šumavy. Seskok jsme prováděli v sestavě Sehnálek, Vít a Tremel. Vál nepříjemný nárazový vítr od Svatoboru. První skákal Sehnálek a dopadl na stadion. Já jako druhý jsem se dostal nad řeku u stadionu, kde náhle vítr utichl a věděl, že spadnu do řeky Otavy, jen jsem nevěděl, jak je v těchto místech hluboká. Naštěstí tam bylo vody jen po kolena. Tehdy jsem měl nové boty na skákání a ty jsem v Otavě pokřtil. Třetí Vít, když viděl, kam se řítím, stačil opravit směr a přistát na stadionu. Ale i já jsem tam měl spoustu diváků, kteří chtěli vidět vodníka.

PŘÍHODY SE ZÁLOŽNÍM PADÁKEM

Dne 6. června 1970 jsem prováděl svůj tisící seskok. V té době jsem již skákal na padáku PTCH-6, ale rozhodl jsem se, že tento seskok provedu na padáku PD-47, na kterém jsem kdysi začínal. Po výskoku se mi při otvírání dostala šnůra přes vrchlík a utvořili se mi nad hlavou místo čtverce dva obdélníky. Nezbyvalo, než otevřít záložní padák. Tak dopadl můj tisící seskok na rozdíl od prvního, který proběhl bez problémů.

Další příhoda se mi stala na soustředění v Plasích. Po otevření padáku PTCH-6 došlo k deformaci vrchlíku a já musel padák odhodit a otevřít záložní padák. Vítr mě zahnal do lesa, padák se mi zachytil o strom a já dostal dvě rány.

Jednu při dopadu a druhou, když se zlomil vršek borovice a padl mi na hlavu, neboť neudržel mou váhu.

Třetí, nedobrovolné otevření záložního padáku se mi stalo opět v Plasích, při soustředění krajského družstva. Balili jsme padáky za silného větru a zřejmě se mi přitom promotali šnůrky od klapek. Padák se mi špatně otevřel a byl zmuchlaný a já opět musel použít záložní padák. Jelikož to bylo hluboko nad lesem, tak bychom padák nenašli. Tak jsem odhodil jen jednu stranu padáku, to mě stabilizovalo a otevřel jsem záložní padák. Tentokrát mě to zaneslo do vysokého lesa. Přistání bylo měkké, neboť se mi padák zachytil za stromy a já zůstal viset 3 metry nad zemí.

PROPAGAČNÍ SESKOKY

Dne 13. května 1970 byla Plzeň etapovým městem Závodu míru. Při dojezdu cyklistů jsme prováděli seskoky na stadion ve Štruncových sadech. Tento den foukal dost silný vítr. Bod výskoku jsem měl určený nad křižovatkou U Práce. Tento seskok byl velmi nepříjemný. Pod námi byly jenom domy, žádná úniková cesta. Nad náměstím jsem měl 300 metrů výšky a tak jsem přímo přes tribunu přistál na stadionu. Na tento stadion jsem ještě skákal při krajských závodech požárních družstev v roce 1976. Včetně tréninků jsem na tento stadion skákal 4 krát.

Dne 9. května 1972 jsme prováděli seskok na stadion v Podmoklech, kde probíhali májové oslavy. Na tomto hřišti, které mělo být vyklizeno, probíhali ale jezdecké závody a my jsme již přiletěli. Nakonec na poslední chvíli stačili pořadatelé vyklidit plochu a my jsme přistáli bez problémů.

Za svoji pětadvacetiletou činnost v paraodboru Plzeň jsem provedl 1650 seskoků. Svoji sportovní činnost jsem ukončil 9. 10. 1981 nočním seskokem. V současné době jsem členem Vojenských výsadkových veteránů v Plzni.

ŽIVOT MEZI VETERÁNY

KVVV Plzeň založili v roce 1999 kolegové Rudolf Tesař, Ladislav Čičmír, Zdeněk Zeman a Zdeněk Mašek. Jeli na pozvání do Prostějova, kde se zakládal klub vojenských výsadkových veteránů.

(Seskoky Plasy 2001 – horní řada zleva Čičmír, Fencí, Vadlejš (pilot), Tremí, Franz, Jeřábek, klečící zleva Havránek, Pavel Blahout (instruktör), Böhm, (?))

V roce 2001 uspořádali bratři Petr a Pavel Blahoutovi výstavu „Výsadkáři a průzkumníci československé a české

armády 1945 – 1999“. Tato výstava měla velký úspěch a sešli se zde bývalí výsadkáři v záloze a my plzeňáci jsme vstoupili do veteránského klubu. Od začátku jsme se scházeli 1x za měsíc. Nejprve v Domě armády Peklo, poté v Červeném Hrádku, Na Bílé hoře a nakonec jsme zakotvili v restauraci „U řezníka“, která se stala naší základnou. Účastníme se různých setkání s jinými kluby. Hlavní základnou je Prostějov, kde se po pěti letech dělá velké setkání na výcvikové základně Hamry. Setkáváme se tam jak čeští, tak slovenští kolegové, protože do roku 1960 jsme všichni vykonávali vojenskou službu na Slovensku (Prešov, Sabinov, Košice). Dnes se již dělají setkání i v Liberci, Chrudimi, Jindřichově Hradci, Žilině...

V roce 2009 jsme se zúčastnili závodů ve Smolenici – rodišti slovenského vynálezce padáku Štefana Baniče, navštívili muzeum gen. M. R. Štefánika a mohylu Bradlo. V roce 2008 jsme v Plzni na Mikulášském náměstí odhalili na rodném domě gen. K. Palečka pamětní desku. O dva roky později i pomník na ústředním hřbitově, kde je pietní místo – hrob zakladatele a prvního velitele výsadkového vojska. Na tomto místě se v březnu každoročně koná pietní vzpomínka za účasti kolegů z Prahy, Prostějova, Chrudimi, Klatov, Písku, Jindřichova Hradce a dalších.

Na poslední cestu jsme již vyprovodili i některé naše kolegy A. Štětku, R. Tesaře, J. Anýže, J. Kýčka, M. Kožíška, L. Čičmíra a v Praze gen. R. Krzáka, gen. J. Klemeše a spisovatele J. Šolce. Zúčastnili jsme se odhalení pamětní desky Josefu Černotovi v Břeclavi.

(Břeclav, odhalení desky J. Černotovi, zleva Tremel, Jeřábek, Fencel, Böhm)

Byl to tvrdý instruktor výcviku. Jeho největší radostí bylo trestat nepřipravené vojáky ranou na solar.

V roce 2001 jsme provedli na letišti Plasy seskoky veteránů. Někteří kolegové měli pauzu 20-30 let od posledního seskoku. Zjistil jsem, že tam mají padák PD-47. Tak jsem si ho zabalil, ale problém nastal při ustrojování. Tři lidi mi museli pomoci při zapnutí záložního padáku – kvůli břichu. Vše se povedlo a šlo se na věc. Jelikož letiště je uprostřed lesů, musel jsem padák řídit, abych se dostal na letiště. Dopadl jsem tak tvrdě, že jsem celý měsíc nemohl ani zakašlat. Myslel jsem, že mi při mé váze celý žaludek vypadl. Ale s kolegou Fenclem jsme se dohodli, že si dáme ještě seskok s výdrží 10 vteřin. Tento výskok byl pro Fencla památeční. Vítr ho zahnal do lesa a on prvně

(Plasy 2001, Treml padák PD – 47, vpravo FencI OVP – 68)

zůstal na stromě. Nežijeme jen sportem, ale i osvětou. Navštívili jsme soukromé pivovary v Chodové Plané, v Dobřanech, Modrou hvězdu, U Rytíře Lochoty, U purkmistra v Černicích... Také jsme navštívili Muzeum na demarkační linii v Rokycanech a Muzeum VÚ - 8280 v Mladé Boleslavi. V únoru náš klub pořádá střeleckou soutěž z pistole. Prostějov pořádá každoročně několik soutěží, kde se hází šipky, střílí z luku, ze vzduchovky, hází granát na cíl, vesluje na trenažéru i skáče tandem ze 4000 metrů. Pořádají se různé pochody. Každý má možnost se vyřadit. Tak nějak probíhá život mezi výsadkovými veterány. Do roku 2016 nás vedl kolega M. Jeřábek a od ledna 2017 kolega L. Sliva.

IX. Zdeněk ZEMAN: JAK JSEM SE STAL PARAŠUTISTOU

Psal se rok 1956, byl měsíc červen a já dostal povolávací rozkaz k odvodu na povinnou vojenskou službu. Tehdy se odvody konali v Plzni na Svazáčku. U odvodní komise jsem chodil spolu s ostatními od stolu ke stolu, ale na konci mi řekli, že jsem ještě příliš mladý a na povinnou vojenskou službu si ještě rok počkám. O přestávce

jsem zaslechl rozhovor dvou důstojníků: „To jsme tomu dali, měli jsme mít šestnáct parašutistů a máme čtyři“. Osmělil jsem se, přistoupil ke stolku, kde sedeli oba důstojníci a povídám: „Co kdybych byl pátým parašutistou?“. Chvilu bylo ticho a pak jeden z důstojníků povídá: „Přijďte za hodinu, promluvíme si o tom“. O hodinu později jsem dostal potřebné dokumenty pro lékařskou prohlídku ve Vojenské nemocnici v Plzni. Po lékařské prohlídce jsem byl shledán službyschopným.

Následovala předvojenská příprava, která zahrnovala balení padáků, výskok z letadla, kontrolu padáku za letu a nakonec přistání na zem. První seskok jsem absolvoval z letounu Sokol, další z letounu Síbl a třetí seskok opět z letounu Sokol.

A již 28. října, téhož roku, jsem rukoval na vojnu. Do roku 1957 jsem sloužil u 71. výs. praporu v Prešově. Následovala služba v Sabinově u průzkumné rotы zvláštního určení a v roce 1958 návrat do Prešova. Zde

jsem až do konce základní vojenské služby vykonával instruktora balení padáků. Po dvou letech jsem odešel jako četař 28. října 1958 do civilu.

(Ze vzpomínek 80 letého Zdeňka Zemana)

(Pozn. redakce – 22. výsadková průzkumná rota byla založena 1. října 1957 v Prešově a byla přesunuta do Sabinova. Termin výsadková průzkumná rota = rota zvláštního určení.

Letadlo „Síbl” – německé Siebel Si 204 v ČSR po válce vyráběno jako Aero C-3.

Letadlo Sokol – taky Sokol UC-63K, skákalo se vylezením na křídlo).

X. Jiří HAVRÁNEK: VZPOMÍNKY A ZAMYŠLENÍ

(Svoje vzpomínky jsem rozčlenil do dvou částí – celoživotní služba v ČSLA a činnost v klubu).

ČÁST I. – VOJENSKÝ ŽIVOT

Asi jako každý kluk jsem ve svých 12 letech snil o profesním vojenském životě. Rozhodně jsem však nemohl předvídat, co mě čeká a s čím se budu potýkat, když jsem se v září 1954 jako 12 - letý stal žákem Vojenské školy Jana Žižky z Trocnova v Moravské Třebové (dále „VŠJŽ“). 6 - leté studium bylo zcela určitě zajímavé, pro mladého klučinu náročné. Určitě život na škole a jeho absolvování v tak mladém věku bez styku s rodinou, bez mateřské lásky nemohlo být nic jednoduchého. Přece jen však široký kolektiv napomáhal k tomu, že se dařilo vše zvládat. Byl to život v každodenních souvislostech typicky vojenského charakteru, který se vyznačoval přísným režimem, výchovou k ukázněnosti, pořádku, samostatnosti, překonávání těch zvláštností života bez rodiny. Byla to však škola, která mě ale hodně dala v oblasti sportovního, kulturního vyžití a smysluplného prožívání volných chvil. Jednoznačně a zcela určitě mě dala základ pro další život z hlediska profese celoživotního povolání a z celé široké škály připravenosti a to jak po stránce fyzické, duševní, psychické apod. Již zde byl zcela určitě základ mého budoucího vojenského povolání a získání těch vlastností a umu, které každý výsadkář - průzkumník potřebuje. Mám-li vypíchnout aspoň ty nejzákladnější, pak je to fyzická zdatnost, samostatnost v rozhodování, odvaha, rozhodnost, smysl pro kolektiv a odpovědnost nejen za sebe, ale i druhé.

Po skončení VŠJŽ jsem pokračoval ve studiu na Vysoké vojenské škole pozemního vojska ve Vyškově (dále jen

„VVŠ PV“, v době mého nástupu se jmenovala VVÚ OJ) ale s tím, že 1 rok jsem absolvoval u 57. msp ve Stříbře, jako voják poddůstojnické školy a následně pak 3 roky ve Vyškově. Patřil jsem mezi první absolventy v naší armádě, kteří najednou absolvovali jak vojenské vyšší studium, ale také civilní vysokoškolské vzdělání a to Pedagogickou fakultu s obdržением diplomu učitele 2. st. zákl. škol – matematika, tělocvik. Zmiňuji se o tom proto, že to nebylo studium opravdu lehké. Na škole jsem pokračoval v aktivní sportovní činnosti a také jsem v místním aeroklubu prošel komplexním para výcvikem a absolvoval i první seskoky z AN 2.

(J. Havránek, výskok z vrtulníku Mi-4, doskoková plocha j. Tachov)

Jako aktivní sportovec, absolvent para výcviku jsem byl ještě s jedním spolužákem vybrán a nastoupil 1. 8. 1964 jako poručík k 22. vb v Prostějově na funkci velitele průzkumné čety u velitelství brigády. V červenci 1965 jsem

byl na vlastní žádost z rodinných důvodů přemístěn do Tachova, kde jsem po 2 letech služby u 104. msp nastoupil v září 1967 k 19. pzpr na vysněnou a zajímavou práci a pokračoval i v seskocích padákem. Možná, že patřím mezi zcela „výjimečného a možná i ojedinělého“ voj. z povolání ČSLA, který u jednoho útvaru (tedy 19. pzpr) odsloužil od nejnižší po nejvyšší funkci:

1967 - 1969 velitel roty hloubkového průzkumu (rhpz)

1970 – 1973 náčelník výsadkové přípravy, důstojník pro hloub. průzkum

1973 – 1979 zástupce velitele, náčelník štábu

1979 – 1983 velitel útvaru

Mezitím jsem absolvoval v r. 1975 – 1976 jednoroční Vyšší důstojnický kurz v SSSR- směr průzkumný.

Další roky až do odchodu do zálohy v září 1993 jsem pracoval v systému Civilní obrany a to ve funkci Náčelníka štábu CO okresu Tachov a téměř 3 roky jako zástupce Náčelníka štábu CO Západočeského kraje a absolvoval i odborný 3 měsíční kurz Civilní obrany v r. 1986 v SSSR.

(J. Havránek – An – 2, vodní plocha Seč – Chrudim, hloubka cca 35 m)

Z působení u 19. pzpr bych rád vzpomenul několik skutečností, které se váží k výsadkařině. V průběhu odborného výcviku jsme u rhpz naprosto pravidelně prováděli seskoky a to jak v posádce z Mi 4, ale také každoročně při týdenním soustředění na letišti Plzeň Bory, kde jsme stanovali. Seskoky se prováděli opět z Mi 4, AN 2 (z Prostějova), IL 14 (z Mošnova) a také při každoročním 3 týdenním soustředění všech RHPz 1. A v Chrudimi. Prováděny byly všechny druhy seskoků a u voj. z pov. i do přehrady. Mezi významné úkoly 19. pzpr patřil tzv. komplexní průzkum státní hranice, spočívající v otevřeném i utajovaném pozorování aktivit druhé strany a seznámení

s terénem na státní hranici pro případ potřeby. Na úkolu se podíleli vybraní (proveřeni) příslušníci útvaru.

(Průzkum na státní hranici, mjr. J. Havránek uprostřed, vpravo kpt. J. Kútik, pozdější ředitel Spravodajské služby A SR)

Byl jsem vždy hrdý na své vojáky pro jejich výsledky. RHPz a pak i celý 19. pzpr patřil k nejlepším v rámci 1. A za dosahování velmi dobrých či výtečných výsledků.

Nemohu nevzpomenout na jednu zajímavou, dalo by se říci bizarní, ojedinělou událost.

Při letním soustředění v Plzni (1970) jsme jako každý rok prováděli seskoky z IL 14 se vzletem z letiště Líně. Napadla mě myšlenka, provést seskoky v domácí posádce – v Tachově a tak trochu se představit i veřejnosti. Nevěděl jsem však, že v té době bylo potřeba povolení, neb letoun operoval v hraničním pásmu, pár km od státní hranice se SRN. V den vzletu jsem se dostavil k dispečerovi na věž na

letišti Líně, který logicky po mě chtěl povolení z velitelství 1. A. Protože vše bylo již organizačně i prakticky na

(Tachov 1969, seskoky z Mi-4, Havránek vpravo – bez přilby, náč. výs. přípravy kpt. Veis kontroluje Svobodu)

doskokové ploše v Tachově připraveno, jako správný velitel jsem zariskoval a sdělil „vymyšlené“ povolení funkcí NŠ 1. A a let byl povolen. Byla to opravdová nádhera. Letěli jsme do Tachova nad E 50 v nejnižší možné výšce, po příletu do Tachova jsme na doskokovou plochu ze 150 m shodili náklad, z 800 m provedli seskok voj. základní služby, já a vysazovač jsme provedli seskok se zádržkou 10“. Seskoky zhlédli děti ze škol a veřejnost. Pochopitelně, že se to neutajilo, ale díky pplk. Prchlíkovi ze štábu 1. A (st.

důst. zprav. oddělení pro hloub. průzkum), který mě „podržel“, vše prošlo bez následků.

No, kde se v historii ČSLA uskutečnily seskoky v hraničním pásmu z IL 14 ?

O kvalitě výsadkářů – průzkumníků, dodržování tradic svědčí i skutečnost, že vojáci základní služby roč. 1967 – 1970 z rhpz 19. pzpr se doposud nejméně 1x za 2 roky scházejí a to střídavě v Čechách a na Slovensku. Svě o tom ví i dva členové klubu, kteří jsou účastníky (Sláva Růžička, Jirka Svoboda). Také já jsem organizátorem srazu voj. z. povolání 19. pzpr, a to v r. 2018 máme právě v Tachově již 6. setkání. (1. setkání 60 osob, další cca 35).

ČÁST II. – ČINNOST V KLUBU

Patřím mezi zakládající členy našeho klubu a mám upřímnou radost z toho, že jsem přispěl k jeho založení a dodnes jsem jeho členem. Do jeho řad mě přivedlo 30 let služby vojáka z povolání, hlavně 20 let výsadkové a průzkumné specializace. Klub vznikl z iniciativy přítele Rudy Tesaře (dnes již ve výsadkovém nebi), který svým dopisem z 19. 7. 1999 oslovil několik bývalých výsadkářů z našeho kraje a mezi nimi i mě, se žádostí, zda bychom se nepodíleli na založení klubu.

Založení klubu mělo tuto posloupnost:

13. 10. 1999 v PDA v Plzni ustavující schůze za účasti přátel Tesaře, Havránka, Čičmira, Zemana, Rajnocha, bratří Blahoutů, informace o založení klubu, ustanoven 3 členný výbor ve složení Tesař, Havránek, Čičmir s úkolem vypracovat stanovy, organizační řád, svolat ustanovující členskou schůzi k založení klubu.

(Zakladající členové KVV Plzeň, zleva G. Marx, R. Tesař, L. Čičmir, J. Havránek, Z. Zeman)

1. 12. 1999 – schůze přípravného výboru v PDA, projednány a schváleny stanovy, organizační řád, program schůze. Odeslán všem možným budoucím členům klubu program člen. schůze.

15. 12. 1999 v PDA ustanovující členská schůze, kde byly schváleny stanovy, organizační řád a *Rada klubu* v tomto složení: Ruda Tesař - president klubu, Jirka Havránek – vicepresident, Vladimír Čičmir - generální sekretář, Zdeněk Mašek - pokladník.

Základní činnost klubu v létech 2000 - 2001

- Rada klubu zasedala každé 2-3 měsíce, ČS se konala 2x ročně

Z aktivit klubu

**Výstava „Výsadkové a průzkumné jednotky 1945 – 1999“.
Západočeské muzeum, akce 1. voj. paraklubu Plzeň, účast
klubu.**

**4/2001 – letiště Plasy, seskoky z „brigadýra“ (Čičmir,
Havránek, Tremel, Fencel a další /cca 7 členů/).**

Poznámka

**Koncem roku 2001 jsem ze zdravotních a osobních
důvodů ukončil funkci v klubu, místo mě funkci převzal
Míla Jeřábek.**

Výsadkář – průzkumník musí být vlastencem tělem i duší.

**Na základě životních a profesních zkušeností bych rád
vyjádřil osobní pohled na výsadkáře - průzkumníka, který
určitě ztělesňují členové našeho klubu:**

Na jedné straně:

**Tvrdého muže
Odvaha
Samostatnost
Rychlost v jednání,
rozhodování
Zdravá ctižádostivost
Hrdost
Individuální přístup,
odpovědnost za sebe
Respekt**

a na té druhé:

**cti v jednání a chování
ukázněnost, pořádek
smysl pro kolektiv
Rozvážnost
Skromnost
Pokora
Ochrana a odpovědnost
za druhé
Neústupnost**

Své zamyšlení – vzpomínky končím tímto mottem:

***„Když průzkumník navlékne maskovací plášť a pevně zaváže všechny šňůrky u kotníků, na bříše, pod bradou, v zátylku, vzdaluje se od všeho světského shonu. Nepatří již sobě samému, svým velitelům ani svým vzpomínkám. Přivazuje si k pasu granáty, nůž, do podpaží vsunuje pistoli. Tím se zřiká všeho lidského, staví se mimo zákon a od té chvíle **spoléhá jen na sebe**“.* (E. G. Kazakevič – Hvězda).**

V závěru bych rád vyjádřil ještě jednu významnou záležitost. Bez podpory, pochopení mé ženy, s kterou kráčím společným životem již 53 let, bych ve svém profesním životě nic nedokázal, nemohl vykonávat tak významné a odpovědné funkce. Jsem jí za to nesmírně vděčen, jakož i za výchovu mých dcer a hluboce si jí vážím.

XI. Miloš FLAJŠHANS: ROK 1968 V PROSTĚJOVĚ

Psal se rok 1962, červenec, ležím ve stanu při dvouhodinovém poledním klidu v pionýrském táboře ZČE, pro neznalé předchůdce ČEZ a listuji v útlé knížečce o technice bezmotorového létání. Představuji si, jak sedím v kabině za kniplem a vznáším se v oblacích. V té době jsem však hrál Českou házenou za žáky a později i za dorostence za Sokol Ejpovice, kde jsem bydlel. Byla to dobrá fyzická příprava na pozdější vojenská léta. Létáním mě inspiroval vlastně můj o dva roky starší bratr, který měl již v patnácti vylétané stříbrné C. K plachtařině jsem se však v té době nedostal. Jeden můj kamarád mi jednou sdělil, že má za sebou parašutistický výcvik, což ho v mých očích povýšilo na hrdinu. To byl ten moment, kdy jsem si řekl, že bych to mohl také zkusit a přihlásil jsem se na Borech do paraodboru Svazarmu.

(Flajšhans – základní výcvik, Plzeň – Bory)

Absolvoval jsem braneckou přípravu společně se Slávou Růžičkou a dalšími. Byla to pro mě zajímavá léta, která nebyla jen o přípravě a seskocích, ale i o společných večírcích a různých mejdanech, konaných na letišti, což bylo do té doby pro mě neznámé.

(1967 – prehistorie, Plzeň - Bory, základní výcvik, vlevo Flajshans, vpravo Růžička)

Psal se rok 1967, tehdy jsem maturoval na SPŠS. Chtěl jsem se přihlásit do vojenského leteckého učiliště, ale neprošel jsem v ÚLZ Praha pro jemnou poruchu barvocitu.

Když nadešel čas odvodu, obdržel jsem od vojenské správy Rokycany povolávací rozkaz, myslím do Příbrami, což mě zmátlo, neboť jsem předpokládal, že půjdu k nějaké výsadkové jednotce. Na moji námitku na OVS Rokycany mi bylo řečeno, že rokycanská vojenská správa neprovádí para přípravu, tudíž mě nemohou povolat k výsadkářům. Na Borech jsem si proto postěžoval náčelníkovi para odboru, který pak přes krajského náčelníka vojenské správy intervenoval v Rokycanech. Dostali to rozkazem, a tak mi poslali nový povolávací rozkaz do Prostějova.

VÚ 8280 Prostějov - (1. rota, 76. výsadkový prapor, 22. výsadková brigáda)

Tak jako všude, byl začátek vojenského života krutý. Hned první noc, budíček ve 3.30 hod. a do kuchyně škrábat brambory. Asi po týdnu jsem byl převelen k automobilové rotě, kde jsem byl zařazen do kurzu řidičů nákladních vozidel, neboť z civilu jsem si přinesl řidičák na osobní vozidlo. Měli málo řidičů. Byla to pro mě náhle úleva, neboť místo běhání po buzeráku a jinde v okolí letiště, jsem seděl ráno na učebně a odpoledne v kabině Gazu nebo PV3S. Bohužel moje štěstí netrvalo dlouho, asi týden. Museli jsme absolvovat zdravotní prohlídku, při které mě vyrazili lapiduší z kurzu. Pro poruchu barvocitu. Dostal jsem cejch, že jsem slepej a nemám u výsadkářů vlastně co pohledávat. Pro mě to byla rána do vazů a táhlo se to se mnou skoro celou vojnu. Kvůli tomu jsem se ani nedostal později na poddůstojnickou školu. Následoval návrat zpět na moji milovanou rotu, kde jsem skoro celou odběhal jako pancéřovník a později jako kulometník.

(ZVS VÚ 8280 Prostějov, Flajšhans, horní řada třetí zprava)

Výsadkové družstvo mělo tvořit deset lidí: velitel, dva kulometníci, jeden pancéřovník, zbytek samopalníci. Kulometníci měli jako doplňkovou výzbroj pistole, pancéřovník Škorpion. Bojová naplněnost roty byla asi na šedesáti procentech. Nebyli lidi. Aby byl člověk dobrým vojákem, stačilo dobře běžet a střílet. Což pro mě nebyl problém. Na střelnici Hamry jsme byli snad jednou týdně. Náš velitel roty kpt. Václav K. nás neskutečně proháněl. Jelikož v předchozím výcvikovém roce měl vzornou rotu, tak toho chtěl docílit znovu. Že měl na rotě v té době jedno úmrtí vojáka z vysílení, to mu vůbec nevadilo. Prý s ním běhal kolem buzerplacu tak dlouho, až se ten zhroutil. Než ho dovezli do nemocnice ve městě, tak to měl za sebou.

Jednou jsme měli běžet před obědem kolem kasáren, bylo to asi 5 km. Bylo hezky, sluníčko příjemně hrálo a tak jsme čas strávili zalezlí ve křoví za letištěm. Při návratu do kasáren se velitel nečekaně objevil, s čím nikdo nepočítal. Jeho zkoumavý pohled na nás jej nezklamal. Sáhnuv jednomu klukovi pod maskáč na záda a bylo mu jasné, že

jsme se někde váleli. Oběd se odložil a hurá na okruh. Někdy v létě 1968 však Václav Kozák zemřel, bylo mu 26 let, šli jsme mu střílet čestnou salvu.

Jeho nástupce byl npor. Robert Kraus, který předtím velel na praporu průzkumné čety. Promítlo se to i do přípravy, kdy se více času věnovalo boji z blízka, záškodnickým akcím, přepadům vozidel, strážných a různých objektů. Hodně času se věnovalo pobytu v přírodě, v lesích, ubytování pod přístřeškem. Od jara do podzimu sranda, v zimě horor. Jeho motto: čím horší počasí, tím lepší podmínky pro průzkumníky a záškodníky.

Rok 1968 byl celkem zvláštní. Někdy v červenci odjela skupina 6 - ti lidí, kde jsem byl i já, do Ostravy. Zde jsme převzali transport asi 16 - ti Skotů (OT-64), které se měli po železnici dopravit do Prahy. Skupině velel jeden četař absolvent, já jsem tam byl zařazen, protože jsem znal Prahu. Jako ubytovna nám sloužil osobní plošináč, kde jsme si zavěsili cely na háky na spaní. Transport, který měl trvat asi čtyři dny, trval nakonec čtrnáct dní. Na každém větším seřadovacím železničním nádraží se stavělo a šíbovalo. Byla obava, aby se nám nějaký vagon neztratil. Byly dohady se železničáři, že transport nesmí roztrhnout.

Stravování bylo po nádražních hospodách, mnohdy se z nich utíkalo bez placení, jinak by vlak ujel. Asi po týdnu jsme dorazili do Prahy do Letňan, kde nás měl někdo z vojenské posádky čekat. Bohužel tam nikdo nebyl. Tak jsem vyrazil s velitelem na Náměstí republiky, kde sídlila posádková správa. Musím podotknout, že jsme byli špinaví a neoholení. Po delších dohadech na vrátnici nás pustili na audienci k veliteli posádkové správy. Všichni, koho jsme v baráku potkali, včetně náčelníka posádky, na nás zírali jak na zjevení. Když jsme mu nahlásili, že jsme mu přivezli bojová vozidla, koukal na nás ještě zaraženěji, neboť o ničem nevěděl. Dostali jsme pokyn, že máme vyčkávat v Letňanech a že se nám ozve, což bylo asi za další čtyři dny. Byl tu ale problém, většina lidí byla již bez peněz. Čekání jsme si krátili na místním koupališti, kde se hrál s místními nohejbal o peníze. Za vítězství bylo deset korun. Z Letňan do Kbel to byl kousek, jenom přeběhnout přes letiště. Ve Kbelech bydlela moje tetička, která mi posílala na vojnu každý měsíc sto korun. Tak jsem tam zaběhnul a vyfasoval peníze na tři měsíce dopředu, což nás zachránilo, než doběhly peníze vyžádané telegraficky od praporu. Za čtyři dny jsme dostali novou maršrutu na Slovensko do Levic, kde jsme se transportu konečně zbavili. Poslední vagon v sestavě byl vždy nízkopodlažní, na slámě zde seděli jeden nebo dva kluci co měli hlídku a jistili transport ze zadu. Jelikož jsme měli každý schované náboje ze střelnice, krátili jsme si cestu střelbou po všem možném.

Psal se 21. srpen 1968. Asi ve tři hodiny ráno nás vzbudil dozorčí a sdělil, že do Prostějova proudí invazní armáda Varšavské smlouvy. Rozespalí a nechápající co se děje jsme se oblékli a čekali na další. Že je to pravda jsme záhy zjistili, když se z města ozývali výstřely z kulometů, a

mohli jsme pozorovat šňůry světelných střel mířících k obloze. Byli jsme schováni pod okny a opatrně vykukovali. Svým způsobem to bylo úchvatné. Jako ohňostroj. Měli jsme za to, že se střílí u jezdeckých kasáren, které byly v centru. Naštěstí to tak nebylo. Druhý den, jsme mohli pozorovat kolony, jak projíždí po silnici kolem kasáren, na letišti. Hlavně obrněnců při průjezdu byly otočené na kasárna. Nikdo nevěděl, co bude. Za jídelnou se objevila PV3S - ka s přívěsem, naložená municí. Asi za dva dny navázal velitel brigády plukovník F. Mansfeld osobní kontakt s velitelem sovětské jednotky na letišti. Prý se dost popíjelo. Došlo však k celkovému uvolnění, neboť vojenská vozidla projíždějící kolem kasáren a hlavně kulometů mířila dopředu, a ne na kasárna.

Do týdne již bylo vše v pohodě, neboť přijel na návštěvu sovětský velitel jednotky utábořené za letištem. Na rotě se odehrál ceremoniál, který se stal pravidlem. Velitel roty přinesl prádelní koš, který postavil na chodbu a vyhlásil amnestii na veškerý vojenský materiál, ať už střelivo, dělbuchy, dýmovnice signální náboje, včetně plastických trhavin. Vše se muselo odevzdat do koše. Kolikrát se toho sešlo hodně. Pak následovala na rotě šťára. Tento postup se opakoval vždy, když zavítala nějaká delegace do kasáren. Každý to bez problému vydal, neboť si to nahrábnul za pár dní znovu, pokud chtěl. V té době jsme také chodili do služby a posilovali hlídky příslušníků VB v ulicích města Prostějova.

Pár dní před odchodem mazáků do civilu jsem byl osloven zástupcem náčelníka pro výcvik mjr. Langem. Požádal mě, abych s vojáky, co mají přesluhovat, postavil novou překážkovou dráhu u letišti. Šáhnul po mně, protože jsem měl maturitu. Dostal jsem k dispozici véesku

a zplnomocnění pro nákup materiálu ve městě. Ze začátku stála spolupráce za starou bačkoru, neboť mazáci nechtěli pracovat. Proč taky. Nakonec jsme se domluvili, že je pustí do civilu, když to bude hotové. Tak se také stalo. Jako odměnu jsem si řekl, že si chci rozšířit řidičák na nákladáky, když mě před rokem vymetli. Žádný problém. Když se dělali zkoušky, zaplatil jsem 5 korun a udělal test, ujel asi jeden kilometr s V3S, a bylo hotovo.

Když přišli nováčci, rozdělovali se na rotě nové funkce. V té době jsem měl již asi 35 seskoků padákem. Proto jsem byl jmenován instruktorem balení padáků a moje zaměstnání bylo po ranním rozdělení ošetřování padáků ve skladu a v balírně. Byla to pěkná zašívárna. V té době jsme měli již padáky OVP 68. Několikrát jsem byl v Chornici v závodě na výrobu padáků na předávce. První testovací seskok provedl zpravidla Oskar, testovací figurína, z IL 14. Protože to bylo dost náročné a komplikované, hledali se dobrovolníci. Baliči to dostali tak trochu rozkazem. Asi 1400 metrů, 5 - ti vteřinová zádržka. Odměna 100 Kčs. Provedl jsem 5 seskoků. Co by člověk neudělal pro peníze.

Jednou na Libavou přijela nějaká vojenská delegace, aby jí ukázali činnost výsadkové jednotky v akci. Naložili nás proto do třech Andul a vysadili do neznámého terénu. Oblečení jsme byli jen na lehkou, bez výzbroje a výstroje. Na zemi, v místě přistání byli však schováni jiní hoši, kteří pak pokračovali v pozemním útoku. Zahučel jsem do nějaké bažiny, na štěstí jen po kolena, někteří na tom byli hůře, když zůstali viset na stromech. V balírně jsem vydržel asi čtyři měsíce, kdy na rotu, nevím odkud, nastoupil synoveček výsadkového náčelníka, měl asi 3 seskoky. Tím byly mé dny rozjímání v balírně sečteny a opět jsem přistál

na rotě, kde jsem dostal do opatrování tentokrát kulomet. Stížnost u velitele roty se minula účinkem. Silnější bere.

Někdy v lednu 1969 jsme měli praporní týdenní cvičení, Vysadili nás z Andul na domácím letišti. Měl jsem štěstí, bráno ironicky, dopadl jsem na betonový práh schovaný pod sněhem. Vleže jsem se odstrojil a zkompletoval kulomet. Když jsem se chtěl zvednout, tak jsem zjistil, že jsem chromý. Zůstal jsem ležet na ploše a pozoroval lapiduchy s Tatrou 805, jak sbírají mrzáky. U mě to byl výron v levé noze a naražené koleno pravé nohy. Na marodce jsem proležel asi dva týdny. Docela mě to naplnilo uspokojením, aspoň ten první týden, že se mohu válet v teple na nemocniční posteli, než abych někde v lese mrznul ve sněhu.

Na jaře roku 1969 jsem po jedněch střelbách, byla to praporní soutěž z pěchotních zbraní, ohluchl na levé ucho. Tři týdny jsem pak strávil v nemocnici v Olomouci Na Hradisku na ORL. Nevím, co to bylo za experiment, kdy mě sestřičky píchaly injekce do zadku, po kterých jsem přestával vidět a přitom jsem slintal jak bernardýn Bohouš. Léčba se bohužel minula účinkem a částečnou ztrátu sluchu jsem si odnesl do civilu. Zajímavé byly též noční seskoky, uskutečněné vždy na domovském letišti Prostějov. Měl jsem jich pět. I když jsem byl připravený na dopad, vždy mě to překvapilo. Každý rok v létě přilétali do Prostějova také sovětské AN 12 na hromadné seskoky. V 1968 a 1969 byla však ze známých důvodů výlučka.

V srpnu 1969, v první výročí intervence, v řadě velkých měst proběhly četné protestní demonstrace. Náš prapor byl v záloze s cílem určení Brno. Trvalo to asi tři dni, kdy jsme byli zalezlí v kasárnách a čekali na případný rozkaz k

nasazení. Celou dobu jsem měl vedle postele napáskovaný kulomet a pod polštářem nabitou pistoli. Naštěstí, nejenom pro nás, nedošlo k nejhoršímu. Asi týden před odchodem do civilu nás vystěhovali z našeho baráku v kasárnách, proti jídelně, na letištní plochu do stanů. Náš domeček obsadili chlapci z Holešova.

Dva roky vojny utekli tak jako voda a i když to někdy bylo k nevydržení, vzpomínám na tuto dobu s nadhledem, jako na školu života, která pozitivně zasáhla do mého dalšího života. Po vojně jsem se k parašutismu již nevrátil. Splnil jsem si svůj dětský sen a věnoval se čtyři roky bezmotorovému létání na letišti Letkov.

Dovětek.

Po deseti letech jsem si mohl ověřit, že vojenská příprava u výsadkové roty ve mně nějaké návyky zanechala. Okolnosti tomu chtěly, že jsem v létě jednoho roku, po splnění úkolu, musel tajně přejít zelenou hranici ze SRN do ČSSR. Vybral jsem si prostor Železná Ruda, asi proto, že jsem tam chodil v mládí lyžovat. Po překonání technického zabezpečení, kdy jsem si myslel, že to nejhorší mám za sebou, jsem nečekaně zavadil o nástražnou signalizaci. Ozvala se velká rána a k obloze vylítla světlice. Pátrací akce sušické pohraniční brigády, která mě celou noc v hraničním pásmu pronásledovala, byla bez úspěchu. Drželi uzávěru, i když jsem byl již dávno v Železné Rudě. Do značné míry tomu napomohlo velmi mizerné počasí, bylo zataženo a pršelo. Byl to neobjasněný proval.

XII. Jiří SVOBODA: MOJE CESTA K VÝSADKÁŘŮM

Narodil jsem se v roce 1948 v Plzni – Božkově, v ulici kde vyrábí rum. Úspěšně jsem dokončil základní školní docházku v roce 1963. Potom jsem se vyučil u ČSD elektromontérem rozvodných zařízení.

Na jaře v roce 1966 jsem se přihlásil u Aeroklubu Plzeň – Bory do základního výcviku mladých parašutistů. Důvod byl prostý, mám staršího bratra Karla, který sloužil v letech 1962 – 66 u voj. útvaru 8280 v Prostějově. Začal jsem se zajímat o tento sport. V základním výcviku nás vedl sportovec – instruktor Karel Maroušek. Tento sport se mi začal zamlouvat pro jeho fyzickou přípravu, balení padáku, v té době PD - 47 a ZVP a teorie. Ale nejvíc jsem byl zvědavý na seskok. Po zdařilé přípravě, přišlo přezkoušení, které prováděl zasloužilý mistr sportu Richard Vít. Všichni, co jsme to absolvovali, jsme z něho měli velký respekt. Pamatuji si už jen jediného člověka, co se mnou dělal zákl. výcvik a to Michala Štengla. Nastal den prvního seskoku. Celkem jsem byl klidný, ráno se zabalily padáky a odpoledne se šlo na věc. Skákali jsme z An-2, výška 600 m. Vysazoval nás předseda paraodboru, instruktor Jiří Murtinger a to po jednom. Zážitek ohromný, poprvé jsem letěl letadlem a pak ten seskok. Přiznám se, byl jsem ze všeho vyvalený. Dopad byl, jak jsem očekával, a natrénován z můstků. Po doskoku se zahlásit na stojánce a zabalit padák na druhý den. Druhý den ráno se udělala pozemní příprava a udělaly se dva seskoky. Tím jsem splnil limit tří seskoků. Potom jsem se

přihlásil do pokračujícího kurzu. Tak jsem se začlenil mezi členy paraodboru. Vzpomenu některé: mistr sportu Richard Vít, mistr sportu Vojta Treml, Honza Murtinger, Ota Klinger, Karel Matoušek, Franta Šedivý, Zdeněk Baxa, Jindra Fencel, Bohouš Míka, Venca Bláha, Venca Frouz, Míla Kožíšek, Tonda Povoda, Jirka Kovanda. Na podzim nastal velký zlom v mém životě, jelikož mi bylo sděleno: „Schopen základní vojenské služby“. Na jaře roku 1967 jsem byl zařazen do výcviku branců-výsadkářů. Instruktora nám dělal Honza Murtinger. V partě branců nás bylo třináct: Zdeněk Ujčík, Pavel Hort, Michal Štengl, Pepa Šperl, Ruda Záhořík, Sláva Růžička, Zdeněk Matuška, Ruda Strmiska, Honza Andres, Olda Štulc, Franta Očenášek. Na ostatní jména si nevzpomínám. Provedli jsme pět seskoků z An-2. První seznamovací, druhý otevření záložního padáku, třetí hromadný výsadek, čtvrtý s výstrojí a zbraní a pátý seskok do terénu. Tak, a byli jsme vycvičení pro ZVS. Samozřejmě jsme se zajímali, kam půjdeme vojančit. Bylo nám řečeno, buď Prostějov, nebo Holešov. Čekali jsme na povolávací rozkazy a užívali si svobodného života.

Povolávací rozkaz jsem obdržel koncem září 1967, k mému zděšení do Tachova k VÚ 4436 nástup 10. října 1967. Nikdy nikdo o tomhle útvaru neslyšel. Tak jsem se pídil, co je to za útvar. Nikdo nic nevěděl, ani na vojenské správě mi to nechtěli říct. V daný den jsme nastoupili do určeného vlaku. V té době jezdily zvláštní vlaky, pro brance co rukovali a pro vojáky co šli do civilu. Když jsem se ocitl v kasárenském objektu, odkud není úniku, dostal jsem se do kombajnu. První byla tělocvična, kde nás prohlédli po zdravotní stránce. Následovalo stříhání, dohola jsem nechtěl, vyfasoval tepláky, protože civil jsme museli dát do papírových pytlů a napsat adresu domů. Tam jsme teprve

zjistili, že jsme u výsadkářů. Pak do výstrojního skladu pro ostatní potřebné věci. Na rotě nás čekalo milé přivítání od vojáků, kteří měli odkroucený rok, tudíž „mazáků“. Dostávali od nás cigarety, vše probíhalo v kamarádském duchu. Zde jsme se dozvěděli, že jsme nastoupili k průzkumné rotě hloubkového průzkumu. Po bližším seznámení, jsem zjistil, že všech deset branců z Plzně, jsme na jedné rotě. Přibyli k nám čtyři kluci a to: Jirka Sinkule z Plzně, Petr Janový z Plzně, Tomáš Levý z Horšovského Týna a Lád'a Dvořák z Vlašimi. Až druhý den jsme si byli vyfasovat tesil uniformu s červeným baretem. Byli jsme první, kteří dostali tesil, naši mazáci měli tzv. kopřiváky. Vyfasovaným maskáčům jsme říkali „konga“ nebo „flekáče“. Odpoledne jsme měli první setkání s našimi budoucími veliteli roty a průzkumných skupin.

(J. Svoboda, ZVS 1967 – 69, Tachov - VÚ 4436)

První předstoupil fešný voják z povolání v obleku vzor 19 a maskovací „kamouflážce“ s kožíškem a představil se, že je kpt. František Veis a je náčelníkem výsadkové přípravy.

Zároveň nám sdělil, že jsme narukovali k průzkumnému praporu VÚ 4436 a k 19. RHPz. Rozdělili nás do skupin pro výcvik a přiřadili velitele - absolventy ŠDZ, kteří přišli z důstojnické školy v Kroměříži. Byli to: Honza Herber, Pepa Meixner, Libor Buchta, Leník a Stratil. Večer přišlo ale rozčarování. Páni mazáci si nás svolali na klubovnu a řekli nám, že jim budeme vykat a budeme se zařazovat, když budou přítomni, např.: soudruhu vojíne, svobodníku dovolte se mi zařadit nebo dovolte mi odejít. Brali jsme to tak, že to patří k vojenskému drilu. Postupem času tato buzerace vyšuměla, až na výjimky, které si na tom zakládali. Další den se nám představil velitel roty npor. Jiří Havránek a staršina roty Lád'a Maděra.

(1969 Tachov, kontrola před seskokem z Mi-4, kontroluje náč. výsadkové služby kpt. F. Veis – pozdější člen KVVV Praha, J. Svoboda třetí zleva)

Byl jsem zařazen jako mladší radista v průzkumné skupině, které velel des. abs. Pepa Meixner a starším radistou byl Pepa Nauč. Musel jsem se naučit Morse a tak jsem strávil nějakou dobu na učebně spoj. roty. V průběhu výcviku se vše srovnalo do normálu. Prodělali jsme zimní cvičení i jarní na Doupově, prostě kluci honili Honest Johnny, tenkrát to byly rakety rozmisťovány v západní Evropě. Když se to tak vezme, klukům se podařilo nějaké prostřelit, takže byly zlikvidovány.

V červnu 1968 jsme se zúčastnili výsadkového soustředění RHPz v Luštěnicích. Velel tomu pplk. M. Prchlík. Prováděli jsme taktická cvičení, zrychlené přesuny, ale nejvíce nás bavila překážková dráha, která byla vybudována okolo plotu v lesním porostu. Mám z ní pár fotek. Všechny překážky se daly dobře překonat až na anglickou lávku. Tu dobře až výtečně překonával Pepa Šperl, také na to byl náležitě hrdý. Z Luštěnic jsme jezdili skákat na svazarmovské letiště do Mladé Boleslavi z An – 2. Hlavní padáky jsme měli PD – 47 a záložáky ZVP. Skákali jsme podle osnovy na splnění 3. výkonnostní třídy výsadkáře, což představovalo 5 seskoků. Seznamovací, otevření záložního padáku, seskok se zbraní, seskok s GK - 30, seskok do terénu. Tak jsme dostali vytoužené „paraplacky“ (pozn. odznak výsadkáře 3. třídy), které jsme si s hrdostí připnuli na vycházkové sako. Po návratu ze soustředění do Tachova, jsme se zdokonalovali v taktické přípravě, mazáci se pomalu připravovali na odchod do civilu.

Dne 20. srpna jsme vyjeli na taktické cvičení do určeného prostoru u Kadrnožky. V noci nás vzbudili poplachem. Okamžitě všechno naložit, a že se jede zpátky do kasáren, nikdo nic nevěděl co se děje. Až v kasárnách

jsme se dozvěděli, co se stalo. Nechtěli jsme tomu věřit, až hlasatelka ČT paní K. Moučková nás přesvědčila, co se stalo. Museli jsme odevzdat zbraně, byli jsme tak rozladění, mrzutí, že v té chvíli jsme byli schopni čehokoliv. V odpoledních hodinách se u kasáren objevily první ruské tanky. Byl přísný zákaz opouštět ubytovací prostory. K večeru už měli obšacované celá kasárna těžkou technikou. Mazáci byli rozladění, jelikož se těšili do civilu a nakonec nevěděli, jak to s nimi bude. Situace se uklidnila až koncem září, začátkem října šli do civilu a v polovině října přišli noví vojáci na ZVS.

(19. pzpr Tachov, z výcviku, J. Svoboda druhý zprava)

Na jaře roku 1969 jsme provedli seskoky do terénu v Tachově z vrtulníku Mi – 4, to jsem plnil další úlohu, seskok v plynové masce a prováděli jsme seskoky s přízemního letu. Další seskoky jsme prováděli v Plzni na Borech u 11. vrtulníkového pluku z Mi – 4, klasický s výstrojí a výzbrojí, seskok s výstrojí a výzbrojí a s GK – 30, seskok s

otevřením záložního padáku jelikož jsme se připravovali na noční seskok. Tím jsme splnili úlohy na 2. výkonnostní třídu výsadkáře.

V dubnu k nám přišli nováčci. Tak jsme je zaučovali vojenskému životu a my jsme si připravovali metry na odpočítávání dní ve vojenském životě. Absolvovali jsme taktická cvičení s nováčky, abychom je zaučili na naše funkce v průzkumné skupině. V červenci jsme se zúčastnili výsadkového soustředění rot hloubkového průzkumu v Chrudimi. Tam jsme prováděli seskoky z letounu IL – 14. Startovalo se na letišti v Pardubicích a doskoková plocha byla na letišti v Chrudimi. Učili jsme se balit padáky a podvěsné zásobníky na křídla letounu IL – 14 a pak je nad letišťem v Chrudimi shodili. Tam jsem absolvoval zkoušky na 1. výkonnostní výsadkovou třídu. Zkušební komisi předsedal velitel soustředění pplk. M. Prchlík. 1. 8. 1969 mi byla udělena třídnost. 25. 9. 1969 jsem ukončil voj. zákl. službu a byl jsem propuštěn do zálohy v hodnosti desátníka a s 28 seskoky padákem.

(J. Svoboda – padák PD – 47 a záložní padák)

V roce 1973 jsem byl na prvním voj. cvičení v Líních, kde jsem byl přeškolen na funkci: instruktor balení a kontrola padáků, provedl jsem 5 seskoků padákem z vrtulníku Mi – 4. Byl jsem povýšen do hodnosti četaře v záloze, v roce 1974 do hodnosti rotný v záloze. Na další cvičení jsem byl povolán v roce 1980 a to k VÚ 8280 Prostějov, provedl jsem 4 seskoky padákem z vrtulníku Mi – 8. V roce 1981 jsem byl povýšen do hodnosti rotmistr v záloze, v roce 1985 do hodnosti nadrotmistr v zál., v roce 1987 do hodnosti podpraporčík v záloze.

Až koncem roku 1972 jsem se opět začal aktivně věnovat v Aeroklubu Plzeň – Bory sportovnímu

parašutismu. Inspektora paraodboru dělal Vlasta Němec. Začlenil jsem se do kolektivu, kde byli známí lidé z předešlých let, ale dost nových. Byl to Tonda Kalaš, který byl v Dukle Prostějov v letech 1966 – 67. Cvičil nás, začínající sportovce, jak po stránce seskoků tak po tělesné. Jelikož jsme se specializovali na branný víceboj, šlo o běh, plavání, střelba z malorážky, seskok na přesnost přistání. Zúčastnil jsem se několika krajských kol ve víceboji. 2x jsem se zúčastnil mistrovství republiky v branném víceboji v Roudnici n. Labem a ve Vyškově. Když jsem začínal sportovně skákat volné pády /šturcáky/, měl jsem padák OVP – 68 pak PTCH – C, když už ty klasické polohy šly, dostal jsem PTCH – 7, pak PTCH – 8, PTCH – 9, RL – 10, PTCH – 10, PTCH - 11T.

V 1972 jsem se stal instruktorem III. třídy, v roce 1981 instruktorem II. třídy a v roce 1985 instruktorem I. třídy. Provedl jsem celkem 1169 seskoků. V roce 1991 jsem byl účastníkem seskoků z letounu An – 12 na leteckém dni s Květy na letišti Praha – Kbely. V roce 1977,1980,1983 a 1987, jsem byl pověřen MěVS Plzeň zdokonalovací přípravou vojáků v záloze. Seskoky se prováděli z letounu An – 2 na padácích OVP – 68. V roce 1992 jsem ukončil svoji aktivní sportovní činnost z důvodu rušení Aeroklubu na borském letišti. Tot' má zpověď, zavzpomínání na krásné chvíle, at' veselé i neveselé.

XIII. Miroslav ŠNAJDR: MOJE ZVS 1967 - 69

Léta svého dětství a dospívání jsem prožil ve vesničce Druztová, 8 km vzdálené od Plzně. Jako kluci na venkově jsme se doma moc nezdržovali a protože ještě nebyly žádné mobily a tablety, veškerý volný čas jsme využívali pobýtem na hřišti, u rybníků a v lese, neboť pobyt v přírodě byl pro nás nejlepší zábavou. Doma byla vždy nějaká práce a rodičům jsme museli pomáhat.

O výsadkářích v naší armádě jsem toho moc nevěděl, ale ze zvědavosti a možná mé představě o nějakém zajímavém zážitku nebo dobrodružství, jsem se u odvodu do armády v Plzni roku 1966 přihlásil do služby u výsadkářů. Začátkem roku 1967 probíhal předvojenský výcvik na letišti „Svazarmu“ v Plzni - na Borech. Tento výcvik byl zakončen třemi seskoky z letounu AN-2.

Téhož roku, 3. října, jsem narukoval do Prostějova, k 22. výsadkové brigádě, na spojovací rotu, velitelem brigády byl plukovník Fr. Mansfeld. Začátek vojny byl pro každého z nás náročný. I když jsem byl fyzicky připraven, hlavní byla psychika a zvyknout si na nové prostředí. Pro zajímavost, to si pamatuji dodnes, moje váha byla 78 kg, při výšce 183 cm, po měsíci 74 kg. Můj otec, který přijel na přísahu, mě při první vycházce objednal 2 obědy, asi jsem vypadal nějak vyhublý. Velitel roty ani velitelé družstev, nás, mladé vojáky, nijak nešetřili. Když jsme dělali něco

špatně, následovalo poklusem a opět znovu abychom se naučili dělat vše přesně a na povel.

Během základní služby v Prostějově jsem absolvoval osm seskoků, přesně už si nepamatuji, z letadel AN-2 a IL-14 s výstrojí, bez výstroje a noční seskok. Mimo běžné služby se jezdilo na střelnici Hamry, kam se vyjíždělo i při vyhlášení poplachu.

Postupem času se služba v kasárnách stávala celkem nudnou. A už jsme se těšili na nějaké cvičení ve vojenském prostoru Libavá, na Slovensku a pro nás nejbližší Dražanské vrchovině.

Vzhledem k tomu, že jsem sloužil v letech 1967 – 1969, zažil jsem invazi Varšavské smlouvy na naše území v noci na 21. srpna 1968. Když nás v noci ve 2 hodiny vzbudili, tak mě chvíli trvalo, než jsem pochopil, co se vlastně stalo, protože jsem se v té době nezajímal o politické dění v našem státě. Jako vojáci základní služby jsme byli v kasárnách, byl zákaz vycházení a dovolených. Až koncem roku 1968, když se situace trochu uklidnila, jsem v říjnu dostal dovolenou a odjel po delší době domů. Druhý rok probíhal celkem normálně, služby, seskoky padákem a výcvik. I když jsme byli výborná parta, nejvíce jsme se těšili na konec září 1969, a to na odchod do civilu.

Do Prostějova jsem se vrátil v roce 1973 na pět týdnů, kdy jsem absolvoval cvičení pro vojáky v záloze. Součástí tohoto výcviku byly 3 seskoky z letadla IL-14. Při druhém seskoku došlo k menší závadě, kdy jsem měl šňůru přes vrchlík a musel jsem otvírat záložní padák.

(Prostějov 2015 – Šnajdr, tandem)

V civilu jsem se parašutismu nevěnoval. V roce 2013 jsem zásluhou Vojty Tremla vstoupil do KVV Plzeň. Při sportovním setkání výsadkových veteránů a sportovních parašutistů v Prostějově v 9/2015 jsem absolvoval tandemový seskok z výšky 4000 m. Kamarádi výsadkáři, AHOOOJ!

XIV. Karel FANTA: VZPOMÍNKY NA VOJNU

Náš nástupní ročník 1947 byl odveden v listopadu 1965. Po zařazení k výsadkářům, následovaly zdravotní prohlídky ve Vojenské nemocnici v Plzni. Na jaře 1966 jsme absolvovali předvojenský výcvik ve Svazarmu na letišti Plzeň – Bory. Výcvik byl ukončen 3 seskoky na padáku PD 47 z letadla AN-2 a jedním z instruktorů byl Vojtěch Treml, nyní člen KVVV Plzeň.

Dne 10. října 1966 jsme narukovali do Prostějova k 22. výsadkové brigádě, k 65. výsadkovému praporu. V městských kasárnách (dříve jezdeckých kasárnách) k 65. praporu narukovali z Plzeňského kraje: Karel Fanta, František Horník, Bohuslav Chasák, Václav Oplť, Oldřich Špirk, Antonín Lev, Karel Vosádko, Vojtěch Smetana, Miroslav Carda, Zdeněk Sládek, Josef Mundl, Pavel Vojtěch a Ivan Šebele. Velitelem brigády byl plk. František Mansfeld, velitel praporu pplk. Vilém Jiroušek, velitel 1. roty kpt. Jan Baše, velitelé čet: nadporučíci Petr Čejka, Jiří Pilný, František Stavný a poručík Laco Lehotský.

Od října do listopadu nastal přijímač a krušné chvíle. Ráno v 06.00 h budíček rozcvička, stlaní kavalců, rajony, snídaně a nástup do zaměstnání. Zaměstnání představovala: pořadová, výsadková, balení padáků OVP-65, střelecká, sebeobrana a boj z blízka, topografie, politické školení, cvičení na paradráze a ženijní výcvik. 1x týdně byly střelby na střelnici v Hamrech, přesuny v plné polní a také nezbytné poplachy,...

*(K. Fanta – padák
PD – 47)*

*(„Základák“ K.
Fanta)*

5. 11. 1966 jsme složili přísahu a tím pádem jsme byli zařazováni do služeb: pomocník dozorčího roty, služba v kuchyni, služba na bráně, vyvaděč vězňů, stráž u zástavy, střežení muničního skladu, stráž na letišti a v autoparku, atd. Každý rok jsme absolvovali zimní a letní cvičení ve VVP Libavá. Zde proběhli rotní a praporní střelby a ženijní výcvik práce s trhavinou. Samozřejmostí byly pěší přesuny na velké vzdálenosti, nácvik přežití v přírodě, nácvik přepadení objektů. V rámci seskoků v Bechyni jsme provedli i přepadení a vyřazení letiště z činnosti. Prapornímu cvičení s vysazením v prostoru Olomouc předcházela přesun po železnici na letiště Tri Duby. Také jsme zažili seskoky z AN-24, z letounu, který byl schopen vysadit 60 vojáků nebo GAZik s BzK. Kromě součinnosti s jinými složkami armády jsme pomáhali i jinde.

O Velikonocích, v březnu 1967, jsme zasahovali při požáru OP Prostějov. Následovala pomoc při likvidaci znehodnoceného zařízení a surovin pro výrobu. Plk. Mansfeld uvolnil z výcviku zedníky, tesaře, truhláře a řemeslníky, kteří se podíleli na rychlé rekonstrukci a obnově závodu OP Prostějov. Zúčastňovali jsme se také brigád v JZD a místním pivovaru. Pivovar,...

(Voj. přehlídka – K. Fanta, ASU - 57)

(„Spolubojovníci“, K. Fanta druhý zleva)

Pivovar je spojen s klubem, který jsme odevzdali do péče „bubnů“ – mladých vojáků. 30.1.1968 jsme založili na 1. rotě „Pivní perut“. Ze žoldu jsme každý dával 50,- Kč a skládali jsme se na sud piva, který se kupoval většinou každou sobotu. Z fondu šlo taky pivo a Partyzánky v době cvičení. Pivní perutě si považoval celý prapor. Po zkušenostech se šikanou u našich mazáků jsme šli u našich „bubnů“ s tolerancí a kamarádstvím, co se nám později vyplatilo. Kamarádství u para složek trvá dodnes. Pro informaci zařazení „Plzeňáků“ u 65. výs. praporu:

1. rota: vel. družstva - des. Václav Oplt, kulometníci - Karel Fanta, Bohuslav Chasák, Oldřich Špírk, samopalníci - Karel Vosátka, Pavel Vojtěch, pomocný kuchař - Vojtěch Smetana

2. rota: kulometníci – František Horník, Josef Mundl

průzkumná četa: Miroslav Carda, radista – Zdeněk Sládek, ženista – Antonín Lev

Začátkem srpna 1968 probíhalo cvičení záloh na letišti v Prostějově. Na toto cvičení byl povolán prapor záložáků, ubytování byli ve stanech na letišti. Po okupaci byli urychleně propuštěni do civilu. Hned 21. srpna 1968 došlo ve městě ke střelbě a s průstřelem kolena zkončil vel. 2. roty npor. Slatinský. Druhý den byl vydán rozkaz praporu k složení zbraní. „Pivní perut“ se oblékla do tepláků . tj. do civilu a požadovala do vojenské knížky razítko o propuštění. Argumentovali jsme tím, že jsme přísahali se zbraní, bez zbraně jsme v armádě zbyteční a požadovali jsme propuštění do civilu. Nastalo zděšení, vyhrožování a přemlouvání. Přišel politruk praporu, začal vyhrožovat Sabinovem (voj. vězením), vojáci však trvali na svém. Velitel brigády plk. Mansfeld při odpoledním jednání řekl,

že žádný takový rozkaz nevydal. Naše rota byla vyhlášena za hrdiny, ale po dvou dnech zbraně stejně ze stojanů zmizely do zbrojního skladu roty. Důvodem byl strach z možného konfliktu s okupanty. Byli jsme stále zavřeni v kasárnách, ale nic se nedělo. Morálka klesala a čekali jsme na civil. Konečně nastalo propouštění do civilu po skupinách, první skupina odešla 24. 9. 1968. Byli jsme domluveni („Pivní perut“), že se sejdeme v hospodě v Olomouci. Přijel tam za námi npor. Pilný („Dědek“), aby se s námi rozloučil. Byl to náš velitel ale také kamarád. Po rozloučení s „Dědkem“ se naše Pivní perut' přesouvala na nádraží. Míjeli jsme velitelství okupačních vojsk SSSR, které hlídali sovětští vojáci. Kolem stála spousta civilistů a vyměňovali si názory s vojáky – Rusy, že nejde o žádné osvobozování ale o okupaci. Jeden ze strážce natáhl samopal a chtěl střílet. Karel Fanta mu samopal vzal. Zbývající strážní natáhli zbraně a zajali Fantu a Ondru Lučaje. Náš kamarád Ivan Kubica šel za nás orodovat a skončil ve vězení (sklepě) s námi. Další kamarád Olda Špirk nemeškal a vyhledal naši policii a ta přišla druhý den na ruské velitelství. Tam zjistila, že jsme byli obviněni z napadení strážného. Protože jsme měli ve vojenské knížce razítko propuštění až 26. 9. 1968, nám sdělila, že ještě spadáme pod armádu a že nás předá vojenské prokuratuře do Brna. Odpoledne přišel prokurátor a moc naděje nám nedával. Odhadoval to na Sabinov. Vyslechl nás a pak si předvolal ruského strážného a vyslechl i jeho. Strážný uvedl, že chtěl střílet do lidí. Prokurátor pak jednal s ruskými veliteli. Dohodli se, že nás večer propustí a opravdu nás večer propustili. Čekali na nás kamarádi, zapili jsme svobodu a rozjeli do svých domovů. Cesta do civilu nám trvala 3 dny.

Ještě mám jednu vzpomínku na vojnu. Týká se mého sportovního zařazení v DUKLE, kde jsem dělal judo. Jak jsem se do DUKLY Prostějov – oddílu juda dostal?

(Oddíl Dukla Prostějov – judo, K. Fanta, horní řada druhý zprava)

Jednou z činností vojenské přípravy byla sebeobrana. V naší rotě vedl její výcvik nadporučík Petr Čejka. Při našem prvním setkání si náhodou z nás všech vybral mě a dostal jsem za úkol zaútočit na něj nožem. On mě měl chvatem sojenage zneškodnit. Netušil však, že jsem před vojnou dělal judo. A tak velitel skončil na zemi s nasazenou pákou, za velkého jáсотu roty. Nadporučík Čejka potom rozhodl, že další výcvik sebeobranы naší roty povedu já. A také mi řekl, že v leteckých kasárnách funguje oddíl juda a že by byl rád, kdybych se tam přihlásil. Což jsem rád učinil. Byl jsem uvolňovaný na tréninky a závody. Trénovalo se vždy po službě. Na rotě nastal problém. Mazákům se mé volno vůbec nelíbilo. Volno vždy dostalo jen určené

procento vojáků - takzvané dodržení bojeschopnosti. Když jsem šel já na trénink, musel někdo jiný zůstat v kasárnách. A tak mě po tréninku čekala zábava – čištění zbraně do 1 hodiny a ve 4 hodiny byl budíček a nástup na škrábání brambor... Stávalo se to pravidlem.

Jednou jsem zase přišel po tréninku a začalo to znovu – čištění kanad, prohlídka skříňky, nočního stolku a došlo i na zbraň. Po hodině čištění zbraně mně povolily nervy. Vzal jsem dozorčího, zvedl jsem ho do výšky a posadil ho na dozorčí stolec. Řekl jsem mu, že zbraň je čistá a vše splněné a ať ho ani nenapadne, budit mě na brambory. Přikývl a od té doby pro mě buzerace skončily. Nesnáším od té doby šikanu a buzeraci, snažil jsem se vždy slabším pomoci a nikdy jsem nebyl takovým mazákem, který šikanuje bažanty. V Dukle Prostějov jsem reprezentoval a při návratu z vojny náš oddíl postoupil do ligy a já jsem se o to zasloužil. Své zkušenosti jsem mohl zúročit při výchově další generace judistů.

(Setkání po letech, zprava K. Fanta, P. Čejka, B. Chasák, O. Špírk)

Závěrem bych chtěl říci, že jsem moc rád, že jsem členem klubu výsadkových veteránů v Plzni. Vzpomínáme na dobré i zlé zážitky z vojny. Je to již 50 let, co jsem odcházel do civilu. V našem klubu máme mnoho akcí, scházíme se s veterány z celé republiky i na jejich akcích. Vzpomínáme, bavíme se, dozvíme se něco nového. Výsadkáři jsou dobrá parta.

XV. Slavomír RŮŽIČKA: O CESTĚ POD VRCHLÍKY PADÁKŮ

Jako téměř každý malý kluk jsem chtěl být vojákem, nejlépe pilotem a ještě lépe nějakým Meresjevem (*pozn. red. A. P. Maresjev*), Pokryškinem, později kosmonautem. A protože jsem bydlel s rodiči v Mariánských Lázních, cesta k těmto vznešeným cílům vedla přes modelářský kroužek Svazarmu. Tam nás skvělí instruktoři vedli nejen k řemeslné zručnosti, ale i kamarádství, zdravé soutěživosti a vzájemné úctě. Tam se stavěly základní kameny leteckých sportů, které mě provází celý život.

Čas běžel, stal jsem se studentem průmyslovky v Plzni. Z okna internátu na Borech byl nádherný výhled na letiště. Sledovali jsme provoz pilotů – motorářů, občas se vynořil Brigádýr a z něj vyskočil tu jeden, někdy i dva najednou a nacvičovali figury za volného pádu. No, v tu dobu jsme to brali jako něco neskutečného, sám vyskočit z éra do té strašné hloubky. Jednou jsme si s kamarádem řekli, že čumendo z okna není to pravé a vyrazili jsme na letiště Plzeň – Bory. Zrovna v ten čas (r. 1963) instaloval paraodbor Svazarmu nový, kovový trenažér stavu u hangáru v horní části letiště. Chodili jsme okolo, zbožně hleděli a poslouchali moudré řeči borců, co uměli vyskočit z letadla. A jeden z těch dobráků (dnes vážený člen našeho klubu veteránů...) pronesl památnou větu: „no chlapci, co tady očumujete, jako adepti para si musíte trenažér vyzkoušet“. S upřímností jemu vlastní opomenul dodat, že

trenažér je v syrovém stavu, neodpružený... Vysoukali jsme se nahoru, upnuli nás postupně do postroje a na povel „Vpřed“ jsem se odevzdal do rukou osudu. Moc nás (vlastně vůbec) nepoučili, takže výsledkem byly pomačkané partie okolo poklopce... Ještě pár dnů jsme chodili širokým krokem, jako bychom jezdili na kobyle bez sedla. Ale chytli jsme se drápkem. Chodit na výcvik do paraodboru Svazarmu bylo již samozřejmostí, byli jsme pyšní, že se, možná, zařadíme mezi ty vyvolené borce – desanty.

(Základní výcvik - Plzeň Bory, Růžička horní řada druhý zleva)

Při výcviku nás opět vedli šikovní instruktoři, většinou bývalí příslušníci výsadkových jednotek ČSLA. Dávali nám

nemilosrdně zabrat při pozemní přípravě, na učebně i v balírně a po půlroční dřině se šlo (někdy v dubnu 1964) na seskok. Padák, stará dobrá „pedeta“ na trhačku, letadlo Brigadýr L - 60. Že bych se jako nebál, to tedy bál, ale protože byla ve výsadce jedna dívka, nemohl jsem jinak, než dokázat, že nás, chlapy, nějaký první seskok nerozhodí. Znáte to jistě všichni velmi dobře, nohy na stupačku, juknul jsem dolů, do té strašlivé propasti a raději zavřel oči. Lehké poklepání vysazovače na rameno (možná to byl pořádný strkanec) a první krok. Otevření padáku díky trhačce nedovolilo žádné romantické snění. Dostavil se slastný pocit, byl jsem v ten okamžik Pánem tvorstva, padák neřídil a „kochal se“. A najednou se země začala rychle blížit a než jsem stáhl popruhy, dostal takovou ránu, až se mi zajiskřilo v hlavě. Byl jsem parašutistou (dopadl jsem do místa, kde dnes stojí obchodník Tesco). Náš sportovní výcvik jaksí automaticky přešel k výcviku braneckému a vojenská služba u červených baretů byla pro nás samozřejmostí. Byli jsme opravdu skvěle připravení.

Metou nás sportovců – branců byla Dukla Prostějov. Jenže mnoho povolaných – málo vyvolených. Neměl jsem naskákané potřebné úlohy, takže Prostějov jediné k pluku. A on si pošťák přinese povolávací rozkaz do Tachova. Tam sice husité slavně porazili křížáky, byl tam Plastimat, fabrika na výrobu dveří, ale že by tam sídlili

Parainstruktor Jiří Murtinger a PD-47)

parašutisté? To musel nějaký ouřada na vojenské správě pěkně poplést. Znamý proces přijímání nováčků v kasárnách není třeba popisovat, to každý voják dobře zná. Když jsem se řádně ostříhaný a vymydlený procházel nahatý po „molu“ před komisí důstojníků, stále jsem pokukoval, co bude. Celta, do ní naházel staršina množství zdánlivě nepotřebných věcí a ve finále jsem dostal baret. Je to dobrý, jsem spolu s kamarády u výsadkářů. Sice v Tachově, ale uvidíme, co z toho vyroste. Vyrostl z toho 19. průzkumný prapor a jeho součástí naše slavná rota hloubkového průzkumu. Byl jsem cvičený jako radista skupiny. Večery jsme trávili na radioučebně jako učedníci u vysílačky a chytali písmenka, čísla, šifráky. Jako všude, dostávali jsme zabrat na učebnách, při taktice, výsadkové přípravě... A najednou byla přísaha. To byla slavnost, jako když dnes Viktorka Plzeň vyhraje titul v čutálesu. Přijeli rodičové, strýčkové, tety, všichni sympatizanti. Maminka mi zkrátila vojenský kabát, protože měl parametry jako mantl rudoarmějce od Stalingradu. Při rozhovoru s otcem (který byl učitelem, ale též majorem v záloze) jsem si posteskl, že kdybych byl absolventem (tedy velitelem skupiny), že bych ty některé omezené mazáky umravnil. A život vojenský šel dál.

Najednou, někdy počátkem prosince 1967 vyšel rozkaz, že jsem převelen do ŠDZ Kroměříž. Podivné, ale potěšující (až v létě příštího roku mi otec prozradil, že k převelení do školy pomohl náš náčelník štábu, který bydlel vedle v bytovce, tatí učil jeho syny a chodili spolu do schůzí a na pivo...). Všem v ŠDZ musel být jasné, že jsem protekční spratek, ale Svazarm a RHPz v Tachově nás připravili tak, že jsem přestál pochopitelnou šikanu a nemusel se bát poměřit s každým...

(Vašík, 1968)

SDZ Kroměříž, to byla tvrdá, náročná zkušenost, krásné město (které jsme znali většinou jen ze společných vycházek v tvaru), přívětiví Moravané. A když už jsme se něco naučili, jelo se na výsadkové soustředění do Chrudimi. Hodně se skákalo z Anduly, IL-14 (ta s námi startovala z Pardubic), při zkouškách jsme bojové seskoky dělali v Holešově z IL-14. Dodnes obdivuji, jak nás flígři z dopravního pluku z Mošnova přesně vysypali na Libavé do cílového prostoru.

(Lávky, ŠDZ Kroměříž)

Byli to laskaví frajeři. Po zkouškách jsme dělali „značkaře“

pro cvičící vojska. Já vyfasoval tank T-54 s řidičem záložákem a po 2 dny jsme imitovali nepřítele – imperialistu. Bylo to velmi příjemné. Kdy se vám také podaří zajet s tankem v městě Libavá do hospody na guláš... A slavně nás vyřadili ze školy, byl nám přiznán statut absolventa, pomalu jsme si balili fidlátka. 20. srpna 1968 jsme se odebrali všichni ke svým útvarům, já k svému rodnému 19. průzkumnému praporu v Tachově.

(1969 - seskok z vrtulníku nad Tachovem)

Odpoledne nás, nové absolventy, vzal velitel praporu do prostoru, kde cvičil prapor, aby představil vojákům, cože to přišlo ze školy za nové kousky. A šli jsme spát. V noci děsný rachot, prapor se náhle vrátil z prostoru. Jsou tady Rusáci. Vůbec jsem nechápal, co se děje, všichni k radiu a hltali jsme každé slovo. A ráno již jely kolony spřátelených armád kolem našich kasáren. Přinejmenším jsem měl pocit křivdy, zrady. Večer nás velitel poslal na

průzkum, jak si na tom naši spojenci stojí. JÓ, stáli velmi dobře. Tachov byl skvěle obklíčený, měli asi dobrou taktickou přípravu... Dnes s odstupem 50-ti let to vidím lehce učesané. Vojáci většinou plní zadání svých politiků, kteří ne vždy bývají osvícení, a když si připomenu, jak naši dnešní spojenci smetli Libyi, Irák, Jugoslávii, nevidím rok 1968 tak, jak čtu v novinách, nebo vidím v TV... A život šel dál. Vojska spojenců se stáhla do předem připravených posádek a my cvičili jako o závod. Měli jsme výhodu, že v Plzni byly vrtulníky, takže často za branou kasáren na poli přistál vrtulník Mi-4 a šlo se na věc.

(1968 - soustředění v Chrudimi, první zleva Rost'a Sobotka – otec ex premiéra Bohuslava Sobotku)

Noční jsme skákali též z Mi-4, ale na letišti v Plzni. JÓ, to byly časy. Ještě soustředění v Chrudimi, mnoho seskoků všeho druhu, denních i nočních. Jak jsem záměrně nepopisoval vojenské seskoky, o jednom se zmíním.

Denní seskok LZVGK (pro neznalé – letadlo – zbraň - výstroj – zásobník) z An – 2. Počasí turbulentní, nízké mraky. Nasedli jsme a start. Mlátilo to s námi jako ve mlejnici a najednou jsme byli v mraku. Takže zpět na přistání. Druhý start byl totéž v bledě modrém. Při třetím startu jsem poprosil kapitána – pilota, aby nás netrápil a vysypal, nebo bude mít éro vymalované... Byl to hodný člověk. Vysypal nás ve 450 m do mraku, lehce před letištěm. Nebylo to nic dramatického, rychle jsem z mlhy mraku vypadl, odhodil GK a připravil se na přistání, anžto výšky bylo málo. Je to dobré, domky vesnice přeletím. Jenže mrcha GK se zachytil za plaňky posledního plotu a těsně před přistáním mi podtrhl nohy. Hodil jsem „tygra“, ale krom natlučeného zápěstí a modřiny na bradě bylo vše v normě... Mohl bych vyprávět o nádherné atmosféře seskoků, zvláště nočních, ale to jistě lépe vylíčí zkušenější kamarádi. A najednou jsme oblékli civil a šli do svých zaměstnání. Život šel dál mílovými kroky.

(Sám parašutista v poli...)

Po vojně jsem nějaký čas skákal v Plzni na Borech, ale pomalu jsem tlumil své aktivity, až jsem totálně zamrzl a věnoval se, tak jako většina mých kamarádů – desantů, práci a rodině. Ale červený baret je na čestném místě ve skříni, paraplacka v šuplíku, fotky v krabici a nádherné vzpomínky na dobu, kdy jsme sice moc peněz neměli, ale byli jsme velice bohatí... Doma jsem byl trošku za cvoka, co vybíhá od oběda a sleduje Andulu, jak sype parašutisty. Ale kdo s kamarádem nebalil padák a nebaštil z jednoho ešusu, nepochopí. To se léty změnilo. Osvícení mužové

našeho veteránského klubu zaslouží veliké uznání a poděkování, že klub založili a dovedli na úroveň, kterou má. Ještě jedna vzpomínka. Před léty náš veteránský paraklub odhaloval pamětní desku gen. K. Palečkovi v Plzni na Mikulášském náměstí. Sešli jsme se téměř všichni, naškrobení, s barety na hlavě. Byla to paráda, jakou Plzeň dlouho neviděla. Okolo jsou 2 gymnázia, jejich studenti zvědavě přihlíželi. Mezi nimi stál i můj syn, který nikdy neprojevil žádnou účast s parašutisty. Jeden jeho kolega za mými zády povídá: „ty, ja nevěděl, že tvůj táta byl voják“. A náš Pavel propnul prsa a pravil: „můj táta není jen voják, on je totiž výsadkář“. Myslím, že jsem hledal kapesník...

Škoda, že čas se zastavit nedá, a že mnoho našich skvělých kamarádů se na nás dívá z parašutistického nebe. Děkuji vám, milí kamarádi z vojny, kteří si myslíte, že jsem již zapomněl. Ne, mám vás navždy ve svém srdci.

XVI. Vladimír GAJDOŠ: JAK JSEM SE PODÍVAL NA SVĚT SHORA

Své začátky výsadkářské „kariery“ vidím někdy v květnu 1973 ve Vysoké vojenské škole ve Vyškově. Při „rajónech“ na stadionu v areálu školy nás upoutalo letadlo, které v dále v pravidelných intervalech vysazovalo (v mých očích v té době vypouštělo) 5-10 postaviček pod bílými kopulemi padáků. Sledovali jsme a komentovali na

horizontu rozestupy a výšky výsadků a padaly slova – „ten je těžký, tomu se asi nechtělo z letadla.“ Někdy jsme zaregistrovali i přelety trojice IL-14 směřujících v malé výšce do VVP Březina. V roce 1974 jsem se již hrbil na letišti ve Vyškově při balení padáků OVP – 65 a absolvoval základní výcvik s 5 seskoky z výšky 600 m. Povedlo se mi 2x přistát ve stoje, a vcelku rychlým oběhnutím vrchlíku jsem byl ušetřen od čištění záložního padáku, což se některým „méně hbitým kamarádům“ při přistávání po větru nepovedlo. Výsledkem bylo „orání“ na přistávací ploše vlečením na bříše za vzednutým padákem. Většina si navíc se seskoků „přinesla“ pružidla, které se dávaly do kalhot na kanady do služeb. „Otcem“ základního výcviku byl Josef „Jeff“ Kuriál, v té době kapitán. V roce 1975 následoval další základní výcvik, tentokrát už s maskáčovým padákem OVP – 68. Nováčkové zdržující kontroly balení, satisfakcí byl pohled na jejich tváře po otevření dveří An-2 ve vzduchu. Bylo i víc času na pohledy na krajinu, kontrolu paluby, atd.

(Základní výcvik, Vyškov 1973, klika na ZVP ještě na pravé straně)

Základní výcvik se omezil na 3 seskoky, jako bonus byl třetí seskok do terénu cca 15 km západně od letiště a pěší přesun. Terén představovalo pole s řepkou olejkou, z kterého vylétaly po přistání tisíce včel. Návrat na letiště představoval pěší přesun přes několik vesnic. Při návštěvě jednoho z místních pohostinstev se nám jeden člen z 5 členné skupiny opozdil, na co reagoval hostinský nad 5 připravenými půllitry slovy: „A kde máte pátého?“ Jako parainspektoři se objevovali na letišti Z. Minařík (Brno), v té době kpt. I. Skoták (Prostějov) a další. V roce 1976 ještě jednou ZV (3 seskoky) a v rámci taktické přípravy vrtulníkový výsadek do VVP Dědice.

(1976 Vyškov letiště, „podporučická junta“ – horní řada zleva F. Krempaský, P. Novák, V. Gajdoš, dole V. Zavadil, P. Dvořák, J. Havlíček)

Letiště ve Vyškově bylo pro mě osudové, protože jsem si z něho stihl „přivést“ i jedinou manželku s asi 90 seskoky za Paraklub Znojmo. Takže vojenská škola – celkem 11 seskoků, specializace průzkum, 2 hvězdy na nárameníky a hurá do života.

V rámci obrany Československa před „(ne)možným napadením z východu a jihu“ jsem nastoupil 1. 9. 1976 jako zpravodajský náčelník 63. motostřeleckého pluku (VÚ 8700) do Michalovců. Jediné „skákaající“ funkce byly u 14. pzpr (VÚ 6158 Prešov), kam jsem si v roce 1977 podal žádost na velitele výsadkové roty. Kpt. J. Bodnárík si to s odchodem z funkce velitele výsadkové roty nakonec rozmyslel, stáhnul žádost, takže jsem skončil u zamítnuté žádosti. Rozhodně jsem se nenudil. V roce 1976 přebor v armádním trojboji (Vimperk), 1977 pplk. J. Repaský mě vyslal na 14

denní kurz rozhodčích a trenérů orientačního běhu (Červený Kameň), atd. Divizní, plukovní cvičení, letní a zimní průzkumné soustředění, rozhodčí na cizích cvičeních, prověrky, a aby toho nebylo dost, tak v roce 1977 se stal 63. msp vyzyvatelem v rámci ČSLA. Jako mladý poručík jsem obdržel funkci vlajkonosič zástavy pluku. Neúčast ve funkci nosiče při slavnostních nástupech pluku omlouvala snad jenom dlouhodobá nemoc. Jedním z kladů služby u útvaru snad bylo, že se mi ani jeden měsíc nepovedlo minout 200 Kčs, které jsem si odkládal bokem. Nebylo kde a kdy, (lístek na oběd stál 5,- Kčs, káva v Armě 3,- Kčs, káva „Murdzikovka“ 5,- Kčs). Touha po skákání vedla do Aeroklubu v Kamenici nad Cirochou, kde jsem se stal „uživatel“ padáku PTCH-C již s barevným vrchlíkem. Další seskoky se rodily těžko. Ještě v pátek odpoledne jsme v kasárnách často nevěděli, jestli bude SNP (sobota, neděle pracovní). Takže rodina a když padlo áno, tak způsob jak se dopravit na letiště (Kamenica nad Cirochou, Prešov, Ražňany, Poprad). Ale i tak jsem za rok „nachrtil“ 12 dalších seskoků, objevily se první volné. První volný – 5" jsem stihnul na letišti v Prešově, ve stínu Kapušanského hradu. *(Musím se přiznat, že 5" jsem napočítl rychle,...)*. V řeči jasné, za 100 Kčs ročního členského ve Svazarmu jsme skákali bez dalších poplatků. Sem-tam přibyla nějaká brigáda na letišti, dost času jsme strávili čekáním na zemi. Počasí - vítr, spadl větroň v M. Třebové, letěli stíhačky na Tri Duby, v Brně měl výsadkář nehodu,... následoval zákaz létání, skákání v celé ČSSR a seděli jsme na letišti a čekali. Brigády mi byly odpuštěny, aeroklub byl za ně bohatší o vojenské dýmavnice. Kontrola balení oproti vojenské byla dost volná, nejvíc závad se zákonitě objevovalo u „mistrů“ s 50-100 seskoky. Bohužel jsem nestihnul letiště Poprad s krásnou panoramou Tater.

Následovalo asi 25 let období vojenské služby po různých posádkách, při kterých jsem sporadicky zvedal hlavu při zvuku letadel. Impulzem k pokračování byl rok 2002, kdy v Bratislavě na leteckých dnech SIAD 2002 vysadily tři AN-2 skupiny veteránů na kulatých padácích OVP-68. Koncem roku jsem vstoupil do KVV Bratislava, kam mě přivedl přítel (sběratel - filumenista) Pavel Franík, účastník seskoků na SIAD 2002. Padák typu křídlo mi neříkal nic, cítil jsem se jistější na kulatém OVP – 68/76A. Následovalo přeškolení na křídlo na letišti Bratislava - Vajnory, trenažér a povinné zhlédnutí asi 1,5 h zahraničních videí, které nám na jistotě nepřidaly. Jednalo se hlavně o řešení různých typů závad, takže člověk nabyl přesvědčení, že díra v křídle nebo dvě současně otevřená křídla jsou asi běžnou závadou. Starší kolegové nás uklidnili, že se běžně setkáme asi jen se „závity“ takže rozkopávat a neodhazovat. V řeči jasné – ve výšce 100 – 50 m nad zemí již nedělat prudké změny, přistávat proti větru a přistávání spočívá v krátkém popoběhnutí. Nezvykem bylo, že na břicho nebyl záložní padák, který byl na zádech v tandemu pod hlavním padákem.

Zrychlím děj, rok 2003, první seskok na křídle, letiště Vajnory z 1200 m vypadalo malé, řízení pomocí vysílačky ze země. Ocitnul jsem se nad terénem a nabyl přesvědčení, že se již nad letiště nevrátím, vrátil jsem se... Aeroklub měl k dispozici asi 8 padáků OVP-68/76A o které byl minimální zájem. Takže asi v trojici jsme doplňovali a v 800 m opouštěli An-2, při drobném opomenutí vysazovače i v 1200 m. Sportovci na křídlech pokračovali do 1500-2000 m. Zaregistroval jsem změnu, že ZVP měl kliku na levé straně, další změnou bylo, že padáky jsme si už sami nebalili, ale platili jsme za balení. Blízkost mezinárodního

letiště M. R. Štefánika, Bratislava – Ivánka, vedl k častému kroužení An-2 nad kopci v okolí Rače, dokud pravidelná linka nepřistála resp. neodstartovala. Zažil jsem jednu „šňůru“ přes vrchlík a aby to nestačilo, tak zároveň i obrácené řízení *(stačí, když se sundá po přeskočených šňůrách při balení vrchlík a nasadí se obráceně)*.

V roce 2002 jsem vstoupil do KVV Bratislava, v roce 2003 končím v A SR a odcházím do důchodu s výsluhovým příspěvkem (na Slovensku s výsluhovým důchodem). Začínám psát do časopisu Červené barety, oslovuji poslední žijící veterány ze západu a východu, úspěšnost je asi 30%. Přibývají seskoky, nová letiště, seznamuji se s veteránskou partou na Slovensku. Po seskocích na kulatém OVP-68 druhý den ukáže, kterou byla část těla, která se jako první dotkla země. Od roku 2003 se taky začínají konat otevřené veteránské mistrovství i za účasti klubů z ČR. Domovským letištěm po tom, jak skončily Vajnory, se stáva letiště Slávnica u Dubnice nad Váhom. Touha po skákání i hory přenáší, kvůli mně navaří očko v L-410 *(kvůli L. Hrehovi ho po pár letech sundají,...)*. Při prvním „lanu“ do polohy mě z L-410 sleduje ze dveří půlka letadla.*(L-410 OM-ODQ končí na Slovensku leteckou katastrofou při kolizi s druhou L-410 OM-SAB 20. 8. 2015,...)*.

(Když to „odfoukne“. Slávnica 2006, L - 410, zádržka, 2000 m, vlevo úplně nahoře Vážský kanál, dálnice D-1 Bratislava – Žilina, řeka Váh)

Poloha byla dobrá, což potvrdily modřiny od popruhů na ramenou a ve tříslech. Funkce ve výboru KVV Bratislava, (později jako předseda), přinášela i určité bonusy. Skočím si z L-60, z balónu (OM – 8001), vodu (Zlaté piesky),

(2008 Bratislava – Zlaté piesky, hloubka cca 30 m, OVP-68)

seskoky na leteckých dnech, začínám koketovat s balónovým létáním. Tužkou si zapisuji do záznamníku seskoků imatrikulaci letadel, paluby, které jsem seskokem

opustil. Abych nezapomněl, ke „všem“ 4 vyznamenáním, které jsem si přinesl z armády, začínají přibývat další klubové vyznamenání a pamětní odznaky na stuze. Kapitulu působení na Slovensku jsem uzavřel v roce 2008 sportovní licenci „A“. Vážím si období na Slovensku hlavně proto, že jsem „dral sedačky“ v letadlech jak s vojenskými tak sportovními osobnostmi čs. parašutismu. Výklad předpisů byl volnější, takže jsem stihnul i věci, na které byla zapotřebí minimálně licence „B“.

(Slávnica, L-60, Iano)

Nespočet úsměvných historek by vydal na další knihu. Telegraficky - jak Pavel B. hledal zuby v Slávnici, jak Paľo F. přistál ve Vajnorech v střeženém vojenském autoparku, jak jsem si odskočil z L-60 nad Ilavou, jak jsme skákali „vodu“ (a utopili padák), seskok z balonu u Podhajské,

tandem v Prostějově, jak nás vysadili v Boľkovciach do řepky, jak nás fotil při výskoku Haťap (s fotoaparátem s pomalou uzávěrkou), atd. Kupodivu žádné zranění, pokud nepočítám naraženou kostrč (Vajnory) po couvání OVP-68 tak, že jsem LOH Atény 2004 sledoval obráceně v sedě na židli. Jako perličku bych přidal přilbu „bafnutou“ na poslední chvíli před odchodem do letadla. V letadle jsem zjistil, že byla malá (nebo moje hlava veliká?), nakonec jsem ji na hlavu narval a zapnul. Také jsem zjistil, hlavně v počátcích, že brýle na očích nejsou jenom na okrasu. Někdy za „proplesnutí“ tváře a krku mohla nesprávná poloha při otevírání křídla.

Rok 2008, stěhování (návrat) z Bratislavy do Karlových Varů za dcerami. Mlhavá představa o tom, že bych si chtěl skočit v M. Lázních (nejbližší letišti) a na „Kalouskovem“ křídle VTP-100 (pozn. životnost VTP-100 skončila v roce 2014). Vstupuji do Karlovarského paraklubu (předseda Bohumil „Bob“ Nosek). Stihnu si skočit v M. Lázních – Sklářích a domovskými letišti po ukončení provozu letišti v M. Lázních se stávají Erpužice a Plasy. Mezinárodní letišti v K. Varech zůstalo pro paraklub uzavřeno. Zaplacená pojistka by neuhradila případný střet výsadkáře s dopravním letadlem na stojánci. Vstupuji do KVVV Praha, kde je parta veteránů, která se objevovala i na veteránských mistrovstvích na Slovensku. Vzniká tu časopis Padáček a myšlenka využít články z Červených baretů na knižní zpracování. Stihnu OVP-80 v Příbrami (Dlouhá Lhota), letadlo PAC - 750XL v Mostu, přelet v Erpužicích. V roce 2009 zorganizuji a účastním se I. M ČR veteránů v Erpužicích. Šlo o poslední mistrovství, kdy všichni ještě měli jednotné padáky (VTP-100) a skákalo se „na lano“. Abych se jen nechlubil, v Plasích v 4/2009

nestihnu (dlouho) nahmatat a odhodit výtažní padáček a Vigil (novodobý KAP-3) mi pohotově asi v 317 m otevře záložní padák. Řízení záložního padáku červenými šňůry, stihnu si ještě vybrat les a přistát v nízkém lese. Vracím se k lanům,... Začínám „experimentovat“ (co to udělá, když to vezmu na přistání zleva, nebo si zalítu v Erpužicích nad kostel a vrátím se nad letiště, co dělají ostatní ve vzduchu, skočím si do mraků,...). Stihnu veteránské mistrovství 2011 v Malých Bieliciach (Partizánske) a v roce 2012 poslední veteránské mistrovství ve Skutči. Rád vzpomínám na přelet v Erpužicích, okamžité otevření padáku v 3000 m a pak snaha o nejdelší dolet. Závady skoro žádné, jednou se mi podařilo na VTP – 100 zapnout jeden přetočený nožní popruh. Taky jsem 2x přistál s AN-2 po tom, co jsme v oblacích v 1200 m nenašli „díru“ (I. M ČR Erpužice 2009). Třešničkou na dortu pak byla účast na veteránském rekordu v seskoku na křídlech. Rekord z roku 2002 byl překonán na leteckém dnu Airshow Slávnica 9. 6. 2012. Výsadek složený z 12 veteránů ČR a SR měl věkový průměr 67,04 roku u slovenského rekordu pak 63,43 roku.

Zleva: parainspektor SR M. Gábor, J. Méhes, L. Hreha, J. Tuček, V. Gajdoš, S. Lacina, J. Urban, O. Visingr, V. Kavický, D. Cádra, sedící zleva A. Hrehuš. R. Vargic, A. Bachratý

Co na závěr? Krátká rekapitulace. 115 seskoků, 23 letišť a terénů v celém Československu. Od Kamenice nad Círochou po Skláře u Mar. Lázní. Z kulatých padáků OVP-65, OVP-68, OVP – 68/76A, PTCH-C, OVP-80, z křídel hlavně VTP-100, Mars – 330, M-282, M-291, atd. Letadlá AN-2, L-60, L-410,.... A taky exotický PAC-750 nebo Skyvan DC-7. Kdeže jsem nabral tyto údaje? Ze svého záznamníků vykonaných seskoků, dnes cenného informačního zdroje. Stihnu napsat dvě knihy. První – „Hrdinovia? Nie, vojenski výsadbári,...“ se objevila v roce 2014, v roce 2017 to pak byla „Pozor, skáču veteráni!“.

(VČS KVVV Praha 2008, zleva V. Gajdoš, spisovatel J. Šolc, A. Šulák KVV Zlín)

Když se dnes zamýšlím, co mi dalo skákaní? Prodloužil jsem si podzim života a měl jsem čest skočit si s legendami československého vojenského a sportovního parašutizmu. Ale hlavně, získal jsem hodně přátel, s kterými jsem „dral sedačky“ v letadlech ale i na letištích. Aby se z příspěvku nevytratily jména přátel, se kterými jsem dral sedačky v letadlech (mnozí se už na nás koukají z parašutistického nebe), tak alespoň telegraficky. KVV Bratislava – P. Franík, J. Tuček, L. Hreha, J. Méhes, J. Kupecký, A. Georgijevský, M. Feješ, M. Mikula, z mladších M. Michajlov, P. Alexander, A. Hrehuš, KVV Banská Bystrica L. Haverla, V. Kavický, R. Vargic. KVV Žilina F. Glatter, P. Bučka. Z ČR: KVVV Praha O. Visingr, A. Štrajt, L. Dvořáček, J. Urban, J. Kubík, D. Tvrz, J. Veselý, později J. Hendrych, S. Lacina, E. Křížek,

P. Břeský. Samozřejmě, že by se našli při veteránských mistrovstvích, leteckých dnech, v karlovarském paraklubu, atd. i další, kteří se mihli v letadle - např. J. Starý, F. Chudý, Č. Hrbek, A. + M. Martincovi, A. Šulák, P. Mudroch, B. Nosek, E. Vestenický, P. Šesták, P. Švrlo, atd. Už teď se omlouvám za zapomenuté výsadkáře v seznamu,...

(Společně sme drali sedačky hlavně v AN-2, vlevo L. Haverla KVV B. Bystrica)

XVII. VĚDĚLI JSTE, ŽE: ...

(Kapitola na oddech od předchozích kapitol a jazykový koutek ve slovenštině).

Slovo veterán je odvozené z latinského vetus = starý. Veteráni sa stávali vojenský vyslúžilci po 20 rokoch služby a vytvárali vojenskú zálohu.

Bundeswehr objednal 40 ks lietadiel A-400M. Prvých asi 6 lietadiel už slúži v 62. dopravnom krídle (62. Lufttransportgeschwade) vo Wunstorfe. Vojenský výsadkoví inštruktori a špecialisti už vykonali v roku 2017 skúšobné zoskoky zadnou rampou Airbusu. Imatrikulácia lietadiel A-400M v Nemecku je 54 – Balkenkeuz – 01,02,...

Dňa 3. 6. 2018 uplynulo 60 rokov od najväčšieho vojenského nešťastia v Nemecku. Vojaci vtedajšieho 19. výsadkového práporu z Kemptenu (PSC 87435) v rámci výcviku prekonávali násilne rieku Iller pri Hirschdorfe. Silný prúd rieky strhol 15 vojakov z 28, ktorí zahynuli v rieke. Na mieste nešťastia z roku 1957 bol postavený pomník a nemeckí výsadkári si každoročne pietne pripomínajú toto nešťastie.

Na vzniku výsadkových jednotiek nemeckého Bundeswehru sa od roku 1956 podieľala 11. výsadková divízia USA „Angels“ (VS Mníchov – Freimann). Bola presunutá do Nemecka v rokoch 1956-58 v rámci operácie „Gyroskop“. Zabezpečovala napr. presun gen. D. Mac Arthura (1880 – 1964) pri podpise kapitulácie Japonska 2. 9. 1945. V prvom roku prešlo základným výcvikom 734 parašutistov. Skákali z lietadiel C-119 na padákoch T-10, bez hodnotného označenia, označení len číslami. Ponemčené boli i anglické povely. Išlo o: Get ready =

Fertigmachen, Stand up = Aufstehen, Hook up = Einhaken, Stand in the door = Fertig zum Sprung, Go = Ab.

MO ČR kupuje 400 ks padákových kompletov OVP-12 SL – 1 a 600 ks nosného systému na výstroj NSV – 12 celkom za 49,6 mil Kč (bez DPH). Padáky dodá do 31. 10. 2020 výrobca padákov Mars a.s. Jevíčko, nosné systémy SPM Liberec (?). V rámci dodávky bude dodaných i 80 výcvikových makiet a vycvičí 25 vojakov a vojenských záchranárov v používaní a obsluhu padáku. Padák bol schválený do používania A ČR v 11/2012, od roku 2015 prebiehajú zoskoky s výstrojom. Zaujímavosťou je trojkrúžkový odpúťavací systém, ktorý umožňuje parašutistovi odpúťanie vrchlíku od padáku v prípade vlečenia po zemi.

Nemecký Bundeswehr si prenajal na parašutistický výcvik 2 poľské lietadlá PZL M28 Sky Truck. Turbovrtuľové M28 je pokračovaním An – 28 ale s motormi Pratt & Whitney, v USA je označované jako C-145A. Na štart stačí 325 m. Lietadlá sú prenajaté na 4 roky a už boli uskutočnené zoskoky hlavne zadnou rampou v Altenstadte a Zweibrückene.

Označenie padáku M-291 znamená, že krídlo má plochu 291 ft² (feetov). 1 foot je 0,3048 m, takže plocha v prepočte je 27 m². Padák M-282 (6,9 x 3,9 m) potom 26,9 m², vrchlík padáku M-330 má plochu 30,7 m². Pre porovnanie, najmenší padák použil v 4/2014 Ernesto Gainza (* 1979 Venezuela) v Dubaji, kde pristál s krídlom o ploche 35 ft², tj. 3,25 m².

V knihe „Pozor, skáču veteráni!“ sa na str. 232 venujem aktívnym výsadbárom v okolitých krajinách. Pri A ČR som nevylučoval reorganizačné zmeny. Takže zmeny: u 102.

pzpr gen. Karla Palečka (VÚ 3771 Prostějov/VÚ 3068 Opava) pribudla 3. pzs aktivných záloh. Ďalšou zmenou je pri 4. brn „Obrany národa“ (Žatec) od roku 2016 výstavba 45. logistického mpr (Rakovník). Pre zopakovanie, hlavné jednotky 4. brn sú: 41. mpr „gen. Josefa Malého“ (VÚ 1824 Žatec), 42. mpr „Svatováclavský“* (VÚ 1825 Tábor), 43. vpr (VÚ 1837 Chrudim), 44. Imopr „gen. Josefa Ereta“ (VÚ 6069 J. Hradec), 45. mpr (logistickej podpory, vo výstavbe, Rakovník). V budúcnosti nie je vylúčené začlenenie českej 4. mbr do nemeckej 10. td BW (VS Veitshöchheim, PSČ 97209). * *(Kontroverzný názov – Pri príležitosti 2. výročia úmrtia R. Heydricha zriadil 4. 6. 1944 K. H. Frank v Protektoráte odznak „Čestný štít Protektorátu Čechy a Morava s orlicou Svätováclavskou. Nevojenský odznak bol udeľovaný za neustálu pripravenosť a nasadenie pre Ríšu).*

31. 8. 2017 oslávila An-2 svoje 70. výročie existencie. Po americkom C – 130 Hercules je druhým najdlhšie vyrábaným lietadlom na svete. Prvý prototyp bol označovaný jako CX-1 (сельскохозяйственный).

Nad Československom lietal celkom 74 lietadiel An-2 rôznych typov (P , R , T, TP,...) v imatrikuláciach od OK-AJH po OK-WHB. 46 ks dodal PZL Mielec (Poľsko). Dnešnú vzdušnú flotilu An-2 v ČR tvorí necelých 20 lietadiel.

Pirátske značenie na dubnickej An-2 (OM-PYB) má svoj vzor v animovanom filme „Lietadlá“, (USA, 2013) kde VF-17 sú lietadlá „pirátov neba“ námorného letectva.

V Českých Budějoviciach (Čtyři Dvory – ul. Větrná) bol 7. 6. 1925 odhalený pomník pilotovi/parašutistovi Antonínovi Ježkovi, ktorý sa zabil pri zoskoku na leteckom dni v 11/1923. Pomník bol v rokoch 1980-82 zdevastovaný.

Na prelome augusta/septembra 1944 sa vylodila v priestore fr. prístavu Courseulles sur Mer (PSC 14470) 1. čs. samostatná obrnená brigáda (1. CIABG). 6. 6. 1944 tu prebehlo na pláži JUNO vylodenie kanadskej 3. pd a 2. tb v rámci operácie OVERLORD. Brigáda (i s parašutistami – vycvičenými/nezaradenými, napr. A. Petrák) sa neskôr podieľala na obliehaní prístavu Dunkerque. Jeden zo 4 čs. priamych účastníkov operácie Overlord bol Miloš Knorr (1918 – 2008), ex pobočník gen. R. Viesta, neskôr, v druhej vlne príslušník 43. britského predzvedného pluku, do roku 1955 príslušník americkej CIC vo Viedni.

Už v roku 1945 veliteľ 2. pd v Banskej Bystrici gen. Július Nosko (1907 – 1986) založil futbalové mužstvo VT Parašut Banská Bystrica. Trénerom bol reaktivovaný kpt. Ján Petrovič a mužstvo existovalo v rokoch 1945-48.

Výsadbári - veteráni IG FJ (ex NDR) sa historicky opierajú o:

- 1) reformu pruskej armády podľa Carla von Clausewitza^x (1808-1813)**
- 2) posolstvo člena protinacistického odboja Williho Sängera (1894-1944)**
- 3) tradície a spomienky na službu u výsadbkových jednotiek armády NDR**

^x Genmjr. Carl von Clausewitz (1780 – 1831), asistent Scharnosta pri reorganizácii pruskej armády. Odmietol spoluprácu s Francúzskom, vstúpil do ruskej armády. Autor citátu: „Vojna je pokračovaním politiky inými prostriedkami“.

Rusko prišlo s novým AN-2MC. Má predĺžený špicatý predok, nový motor, krídla sú spojené až na konci. K videniu bolo na leteckom dni MAKS 2017 Moskva (18. – 23. 7. 2018, letisko Žukovskij).

V roku 2018 skončila životnosť padákov OVP – 68. (OVP = osobný výsadkový padák). Životnosť VTP 100 (VTP = výsadkový tandemový padák) v českých aerokluboch skončila v roku 2014.

Prvé Majstrovstvá ČR a SR vojenských výsadkových veteránov v zoskoku padákom na presnosť sa uskutočnili v 8/2003 v Slávnici (Dubnica), ostatné – piate v 7/2012 v Skutči.

30. 6. je sviatok - Deň ozbrojených síl ČR. Bol stanovený rozkazom prezidenta ČR v roku 2002.

S lietadlom IL-14 (v kóde NATO „Crate“ – „prepravka“) sa „poznala“ väčšina výsadkových veteránov. V ČSLA bolo v prevádzke asi 70 lietadiel rôznych modifikácií (ev. čísla 3101 – 3173). Vo výzbroji sa objavilo v roku 1955 a posledných 9 lietadiel 1.dvlp doslúžilo v roku 1985. V ČSA bolo lietadlo označované ako Av-14. Lietadlá AN-2 (NATO – „Colt“) v ČSLA niesli trupové čísla 7003, 7006, 7008, 7010, 7410, 7413, 7414 a 9870. Balóny DAG-2 neskôr DAG-9 (Десантный аэростат Годунова) mali číslovanie 01 až 10.

Na vysadenie výsadkovej roty (81-108 osôb) bolo nutných 5-7 lietadiel IL-14T, Rozdiel bol spôsobený nasadením podporných jednotiek (napr. minometná čata 3x 82 mm M vz. 52, čata BzK 2x82 mm vz. 59). Pri výsadbách z lietadiel AN-12 stačili obvykle 1 -2 lietadlá.

Počet žijúcich veteránov protifašistického odboja v ČR bol k 21. 3. 2018 celkom 482 osôb.

Prvé zoskoky v Plzni (Roudná) sa uskutočnili 3. 6. 1951 z DC-3 z výšky 300 m. Plzeňskí cvičenci Sokola sa k zoskokom dostali 31. 8. 1951 v Klecanoch (lietadlo DC-3, OK-WAK, padák V-1). 6. 4. 1952 sa už uskutočnili zoskoky

v Plzni z lietadla Ju-52, OK-BBB. (*Spomienky Ing. L. Pecha*).

Zelená An-2 Paraklubu Plzeň – Bory má imatrikuláciu OK-WHB. Do leteckého registru bola zapísaná 29. 9. 1967. Číslo 8555 na trupe značí, že má výrobné číslo 1G85-55.

(Letisko Plzeň – Líně)

Za zakladateľa belgických SAS je považovaný kapitán Eddy Blondeel (1906 – 2000) alias kpt. Blunt. Prvá výsadková rota belgických dobrovoľníkov vznikla 8. 5. 1942 a sídlila v Inverlochy. Od 1/1944 velil práporu SAS, ktorý bol od 7/1944 nasadený na fronte do 14 akcií. Koncom vojny sa podieľal na zatknutí nacistických predstaviteľov (von Ribentropp, Dönitz). Plk. Blondeel po odchode do dôchodku založil „Združenie bývalých prísl. belgických SAS“.

Ťažký bol život čs. pilotov klzákov. V rokoch 1950 – 1956 pilotovali klzáky NK-4, NK-25, NK-16. Zvlášť obtiažné boli zimné lety, kedy teplota v klzákoch dosahovala i – 15°C. Piloti absolvovali i výsadkárske výcvik a boli cvičení

k tomu, aby po pristátí v teréne zničili (zapálili) klzák a pokračovali v bojovej činnosti v zostave výsadku.

Klzáky boli v roku 1956 nahradené v ČSLA vrtuľníkmi. Výsadvkové boli hlavne typy Mi – 4, Mi – 8, Mi – 17. Na letisku Boľkovce som bol svedkom (2005) i výsadku z Mi-24.

Prvý zoskok z letadla vykonal 7. 3. 1912 v USA kapitán Albert Berry. Zoskočil z výšky 457 m z dvojplošníku Benoist. Po 152 m voľného pádu otvoril padák o priemere 11 m z kovového púzdra.

L. Aikins zoskočil v 7/2016 bez padáku z výšky 7620 m do siete. Podobný zoskok, bez padáku ale z teplovzdušného balónu, uskutočnil v 11/2015 z výšky 4000 m Fín Antti Pendikainen (*1990). Asi v polovičke zoskoku ho zachytil a pripnul k sebe kolega.

EMPA zaregistrovala v 4/2018 člena z ČR s číslom legitimácie 4242, v 1/2011 som bol zaregistrovaný ako člen s číslom 3968. Číslo matrice bronzového odznaku – krídeliek, po absolvovaní základného výcviku a zoskokov, bolo v 10/2011 - 4129, v 10/2018 už 4285. Pokiaľ budeme veriť číslám matrice, tak od vzniku EMPA v roku 1998, absolvovalo základný výcvik a zoskoky viac ako 4000 výsadvkárov. V roku 2018 si EMPA/EMFV pripomenula 20. výročie existencie. Predsedom je Hans – Friedrich NAWROZKI (NSR), vo vedení pôsobí Adelbert SCHÖMER (NSR).

(Letisko Klatovy – miesto zoskokov EMPA)

Pár informácií na zopakovanie k 2. čís. pdb. 17. 1. 1944 bola rozkazom Veliteľstva čs. voj. jednotiek v ZSSR vytvorená 2. čís. samostatná brigáda. 17. 4. 1944 je premenovaná na 2. čís. samostatnú paradesantnú brigádu. Tento názov sa používal do 18. 5. 1944, pretože 5. 5. 1944 vznikol 1. ČSAZ a brigáda tu bola ako 2. čís. pdb (už nie samostatná!). Po presune na Slovensko, páde SNP a ústupe do hôr, sa z nej stáva Druhá československá paradesantná partizánska brigáda, podriadená Hlavnému štábu partizánskeho hnutia v Československu (veliteľ K. Šmidke, náčelník štábu A. N. Asmolov). 19. 2. 1945 sa v Kežmarku spojí s jednotkami ČA. Od 26. 2. do 15. 5. 1945 je z nej znovu 2. čís. samostatná paradesantná brigáda. Po vyšetovaní straty voj. práporu v 12/44 je 18. 5. 1945 premenovaná na 2. pešiu divíziu armádného zboru VIII. (VS B. Bystrica) a je určená k ochrane južných hraníc s Maďarskom.

Podobnou anabázou prešli i čs. vojaci vo Veľkej Británii. V rokoch 1940 – 41 to bola 1. čís. zmiešaná brigáda, 1941 – 43 už 1. čís. samostatná brigáda, 1943 – 45 ako 1. čís.

samostatná obrnená brigáda (1. CIABG). Brigáda sa 8x sťahovala a väčšina parašutistov prešla u nej vojenskou službou.

Smutne známym Petschkovým palácom – „Pečkárnou“, sídlom pražského gestapa 1939 – 45, prešla väčšina zatknutých počas „heydrichiády“. Palác bol postavený v rokoch 1923 – 29 a slúžil ako sídlo banky Petschek – Praha. Deti Júliusa Petschka (1856 – 1932) – Otto, Paul, Friedrich a Marianne vlastnili vily v Prahe – Bubenči, dnes rezidencia veľvyslanca (a majetok) USA (za vojny tu žil veliteľ Pražského wehrmachtu), rezidencia ruskej ambasády, objekt Památníku národného písennictví. Rodina Petschkov bola najbohatšou rodinou v ČSR. Palác – dnes ul. Politických vězňů 20, Praha, Nové Město je sídlom Ministerstva a obchodu ČR.

42. svetové majstrovstvá vojenských parašutistov (*42nd World Military Parachuting Championship*) sa uskutočnili v dňoch 9. – 20. 8. 2018 v maďarskom Szolnoku. Súťažilo sa v individuálnych zoskokoch na presnosť pristátia (výška 1000 m), akrobacia (2200 m), formácie (3200 m, pracovný čas 35'), 2x vrtuľník Mi-17s, 2x Pilatus PC-6 (zo Slovinska). Účasť 190 mužov a 60 žien z 37 štátov, 2 doskokové plochy. Zaujímavosťou je, že v súťaži 5 čl. družstiev sa v každom z 8 kôl škrtal vždy výsledok najhoršiemu členovi, započítavajú sa len najlepším 4 členom družstva.

Z výsledkov 42nd WMC Parachuting – Celkovo 1) Čína 17 medailí (6,4,7), 2) Rusko 10 (5,3,2), 3) ČR 4 (3,0,1) - celkové hodnotenie družstvo, jednotlivci a jednotlivci ind. akrobacia, O. Šorf – 3. miesto, po rozskakovaní /2 cm/, zo Slovenska T. Marcinek – 17. miesto /6 cm/, na 100. miesto

„stačilo“ po 8 kolách 29 cm. Další Slováci – Marián Sluk pôsobil ako rozhodca, nominovaný ČR, A. Matejkinová nominovaná za Rusko. Zaujali Belgičania, ktorí „točili“ v kole za 35 sek., priemerne 35 zostáv, ale zvládli i 43 formácií. Prekvapil Katar na 2. mieste. Medzi juniorkami obsadila 2. miesto Tatjana Gustke z Nemecka, (*školí i parašutistov EMPA v Klatovech*). Celkom uskutočnených 3298 zoskokov. Ďalšie, 43. CISM budú v 9/2019 vo Wuhan (Čína).

Pod skratkou CISM sa skrýva Medzinárodné vojenské športové združenie (CISM = Le Conseil International du Sport Militaire). Bolo založené v roku 1948 v Nice (Francúzsko) a z pôvodných 5 krajín sa rozrástlo na 133 krajín. Od roku 1995 sa uskutočňujú každé 4 roky športové letné a zimné vojenské hry. V medziobdobí sa uskutočňujú rôzne druhy vojenských majstrovstiev.

V roku 1964 sa uskutočnilo I. CISM – para v Pau (Francúzsko). Slovensko – letisko Boľkovce (Lučenec) hostilo 28. CISM (2000) a 34. CISM v roku 2009.

Zabezpečovací prístroj Cypres oslávil v roku 2018 svoje 27. výročie existencie. Pri viac ako 136 mil. zoskokov uskutočnených vo svete dokázal zachrániť viac ako 4000 životov.

V 4/2018 boli uskutočnené na Slovensku (Prešov?) prvé zoskoky voľným pádom a núteným otváraním padáku z vrtuľníku UH-60M Black Hawk.

KVV Trenčín si pripomenul hrdinu - parašutistu Jozefa Jablonku (1919 – 1982), 3x vysadeného do nemeckého tyla. Dnes ho pripomína pamätná tabuľa v obci Drietoma (*PSČ 913 03*), v prvej, slovenskej obci za Starým Hrozenkovom.

V pozabudnutí stále zostáva radistka Zdenka Malinová – Krátká (* 4. 5. 1921 Topolná okr. Uherské Hradiště). Vysadená 2x v skupine FAKEL I. a FAKEL II. Vo výsadku JAVOR III. (Клен) bola vysadená ruská radistka, staršina Anna Vasiljevna Bolotovová – „Volta“ (1922 – 2013), celkom absolvovala 4 zoskoky do tylu. Nositeľka radu Červenej hviezdy.

V rámci oblastných KVV na Slovensku existujú i menšie miestne kluby. V O KVV Bratislava je to M KVV Trnava, pri O KVV B. Bystrica - M KVV J. Kriváňa Šumiac, Zlaté Moravce, O KVV Žilina – M KVV Martin – Vrútky.

Výcvik špeciálnych jednotiek SOE a SAS prebiehal počas II. svetovej vojny v odľahlých severozápadných priestoroch Škótska. Dnes ich na Škótskej vysočine (Highlands) pripomína pomník pod horou Ben Nevis (1344 m). Československí vojaci majú od roku 2009 pomník v Arisaig. Boli cvičení hlavne na STS 25 (25a – Garramor, 25b – Camusdarrach, 25c - Traigh House). Na bývalých vidieckých loveckých zámočkoch a sídlach boli cvičení i príslušníci z ďalších okupovaných zemí – z Belgicka, Francúzska, Holandska, Nórska, Dánska, Rakúska, Balkánskych zemí. Poliáci boli cvičení hlavne v STS 19 Inverlochy Castle (Fort William), vybudovali si vlastné výsadkové cvičisko Largo house (Maľpi gaj).

31. 5. 2018 zahynula pri zoskoku na „Carolina fest“ v USA (tvrdé otváranie, pretrhnutie niekoľkých šňúr, následná rotácia) 68 ročná Carolyn Clay prezývaná „kráľovna“. Parašutizmu sa venovala 49 rokov, licencia D č. 3347, naskákala viac ako 19 300 zoskokov (druhá na svete) a vo voľnom páde 324 hodín! K 70. narodeninám plánovala uskutočniť zoskok č. 20 000.

V Olomouci vznikol 1. 7. 2016 VÚ 4960. Ide o Centrum podpory špec. síl. Hlavnou úlohou je vedenie informačných a psychologických operácií a bojová podpora 601. skss.

Na XXVIII. kongrese UEP (l'Union Européenne des Parachutistes) 2. - 6. 10. 2018 v Budapešti bol prijatý KVV ČR ako 12. člen/pozorovateľ združenia. Okrem UEP (vznik 1989) v Európe pôsobí od roku 1998 i EMPA/EMFV – Európske združenie vojenských parašutistov (družobná organizácia KVVV Plzeň). Z EMPA sa v roku 2004 oddelila EPA. XXIX. kongres bude 30. 5. – 1. 6. 2019 v Cannes (F).

Americký herec Tom Cruise (55) opäť potvrdil svoje herecké kvality. Pri natáčaní 6 dielu Mission Impossible – Fallout (2018), uskutočnil zoskok HALO z výšky 8 km a otvoril padák v 650 m. Krajina, ktorá hercovi zoskok povolila, bola Saudská Arábia. Kvôli dokonalým záberom pred západom slnka, absolvoval herec počas asi 20 dní celkom 106 rôznych zoskokov. Vysadzovacia rýchlosť letu lietadla bola 250 km/h, rýchlosť voľného pádu 350 km/h. Zvláštnosťou bola prilba, s osvetlením hercovej tváre. Stal sa prvým hercom, ktorý absolvoval zoskok z 8 km (bez kaskadéra).

Výsadkárov z Londýna do protektorátu vysadzovali lietadlá RAF (RAF - vznik 1. 4. 1918). Britské perute mali pridelené čísla 1-299. Zahraničné perute potom 300 – 399, zeme Commonwealthu 400 – 499, Čechoslováci mali perute 310 - 313. 2 čs. osádky boli u 138. špec. perute RAF. Ďalší čs. piloti boli u Poliakov (303. perut') a u perute 1, 68, 96, 111, 122, 198,... Piloti RAF nosili nášivkový odznak – krídla (wings) nad ľavým náprsným vreckom. Ďalší let. špecialisti (strelci, bombometníci, inžinieri, zbrojáři,...) polovičné krídlo uprostred s iniciálou označujúcou odbornosť (B, E,

AG,...). Osádka bola vystrojená sedacími padákmi Irvin, na obal padáku sa ešte pripínalo púzdro so záchranným člnom. V rokoch 1943 – 1944 boli niektoré čs. výsadky vysadené pilotmi 1586. poľskej letky z talianskeho Brindisi.

19. 8. 1945 ruskí výsadkári majora Alexandra Pritulu, vysadení na mandžunskom letisku Mukden, zajali posledného čínskeho cisára Puy-i (1906 – 1967). Krátká epizoda zajatia sa objavila i vo filme Posledný cisár (B. Bertolucci, 1987).

Paragliding – plachtenie po štarte z kopca alebo odvíjakom za autom pozná asi každý. Parasailing (tiež parascending, parakiting) je vznášanie sa na padáku za vlečným člnom. Existuje i zimný snowkiting, jazda a vznášanie sa na snehu na lyžiach alebo snowboardu. Podstatné je, že tieto odvetvia kvôli spôsobu štartu, nepatria do parašutizmu.

V 12/2017 sa objavila v Znojme pamätná doska J. Kubišovi na Jarošovej ul. Ide o miesto bývalých kasární, v ktorých slúžil J. Kubiš v roku 1936. Ďalšie pamätné dosky má J. Kubiš v Opave, Velkých Heralticích, Plzni, atď.

U voj. parašutistov sekcie „D“, narodených pred rokom 1918, sa niekde objavuje ako krajina narodenia: Rakúsko-Uhorsko.

Na 74. výročí otvorenia západného frontu (operácia OVERLORD) sa začiatkom júna 2018 zúčastnila v dobových uniformách i čs. skupina voj. historického klubu 82. vvd (USA). Vo francúzskom meste Sainte – Mère – Eglise, (pláž UTAH), narazili na miestnu vyhlášku zakazujúcu nosiť čokoľvek pripomínajúce zbraň (i nefunkčné repliky).

82. pešia divízia (USA), „All Americans“(celoamerická), vznikla v roku 1917. V roku 1942 bola reaktivovaná a po

výcviku premenovaná, ako prvá v USA, na 82. vzdušne výsadkovú divíziu. Zaujme, že pri operácii OVERLORD na pláži UTAH pôsobil v obranných bojoch v nemeckej zostave i 795. gruzinský prápor a na pláži boli protitankoví ježkovia čs. výroby. Pri operácii MARKET GARDEN v 9/1944 v Holandsku obsadila divízia most pri Nijmegen. Veliteľské stanovisko má vo Fort Bragg (USA).

V rokoch 1949/50 bol v Zákupoch veliteľom 2. čaty 2. výsadkovej roty 71. výsadkového práporu por. František Tišler (1924 – 1971). V roku 1955 sa stal čs. vojenským a leteckým pridelencom ČSR na ZÚ Washington v USA. V 7/1959 pplk. F. Tišler zradil a s ukradnutými dokumentami emigroval. (Bližšie kniha O. Jurman – Vlastizrádce /2018/). Ďalším publikovaným zradcom (defektorom) čs. vojenskej rozvedky bol pplk. František Vojtásek (1930 – 2014) ex čs. vojenský a letecký pridelenec na čs. ZÚ v Paríži. Potvrdených defektorov a prevalov u rozvedky ministerstva vnútra bol podstatne viac. Spravodajská správa GŠ ČSLA (MNO 12) bola prakticky „top“ velením i pre spravodajské, prieskumné a výsadkové jednotky.

Larischova vila (U Zámečku 549, 530 03 Pardubice) sa má stať múzeom „heydrichiády“. Za vojny tu sídlilo gestapo, ktoré sa podieľalo na výsluchoch spolupracovníkov výsadku SILVER A.

V 6/2018 prišlo velenie armády ČR s myšlienkou výstavby výsadkového pluku. Základ budú tvoriť vojaci 43. vpr a ako vzor poslúži (?) 26. vp BW (VS Zweibrücken). Pluk bude tvorený 4 komandami (+ 1 komando aktívnych záloh) a VS bude v Chrudimi. V 7/2019 by malo vzniknúť organizačné jadro, pluk by mal vzniknúť 1. 10. 2020. Termíny sa pravdepodobne predĺžia. *(Problémy pravdepodobne*

vzniknú pri naplňovaní tabuľkových počtov, logistickom zabezpečení, preprave vozidiel, počte lietadiel, atď.)

V ČR bolo v 8/2018 celkom asi 96 letísk (verejné, neverejné, vojenské) a 101 pristávacích plôch (letiská na letecké práce), 11 heliportov leteckej záchranej služby (LZS). Na Slovensku potom asi 30 letísk a 103 pristávacích plôch, 9 heliportov, väčšinou v nemocniciach. Samozrejme, že helikoptéry využívajú i letiská, pristávacie plochy ale pri dopravných nehodách okolia cestných komunikácií. Existujú i záložné vojenské pristávacie plochy na rovných úsekoch diaľnic. Identifikovateľné sú podľa stredových zvodidiel z betónových prenosných blokov.

V roku 2014 uplynula 10 ročná životnosť výsadkového tandemového padáku VTP-100 („Kalouskovho“ padáku) a padáky sa už nedajú používať pri parašutistických prevádzkach v ČR. 712 „vojenských“ padákov VTP – 100 za 120 mil. Kč bolo po roku 2009 komisionálne rozstrihaných a použitých ako krycie plachty.

Koncom II. svetovej vojny sa v Nemecku objavovali rôzne tajné zbrane. Medzi ne patrilo i lietadlo Ba-349 (Natter). Išlo o lietadlo s kolmým štartom za pomoci nosných rakiet (do 1 km) a potom za pomoci vlastného motoru do (9 km), kde sa po rýchlom spotrebovaní paliva stal z lietadla „útočný vetroň“. Po výpalení salvy sa pilot (na rozdiel od japonských kamikadze) mal vrátiť na zem za pomoci padáku.

24. 10. je v Rusku Deň útvarov špeciálneho určenia. Deň ruských výsadkových jednotiek (vojsk VDV) sa slaví 2. 8.

(Letisko Erpužice – dôverne známe členom KVVV Plzeň)

Európska vesmírna agentúra ESA uskutočnila v 3/2018 skúšky najväčšieho padáku pre misiu ExoMars 2020. Zostava 4 padákov (198 kg) má zabezpečiť bezpečné pristátie európskeho vozítka a ruskej pristávacej plošiny na Marse. V kocke – ochranné púzdro s tepelným štítom sa oddelí od rakety a zabezpečí pomocou brzdiacich motorov spomalenie v atmosfére. Výtlačný padák (1) vytiahne nadzvukový brzdiaci padák (2) o priemere vrchlíku 15 m a zabrzdí púzdro na 0,8 Machu. Nadzvukový padák (2) sa oddelí a druhý výtlačný padák (3) vytiahne z kontajneru hlavný padák (4). Má priemer 35 m a 112 nosných šňúr. Nasleduje oddelenie tepelného štítu a hlavného padáku a samotné pristátie zabezpečia motory pristávacej plošiny. Zabalenie hlavného padáku od talianskej firmy Arescomo trvá 3 dni, nosné šnúry majú celkovú dĺžku 5 km.

Certifikácia padákov ORION pre misiu EM-2 vesmírnou loďou sa uskutočnila v 7/2018. Prakticky ide o 11 padákov

– 3x predný kryt, 2x brzdiaci, 3x výt'ažný, 3x hlavný (priemer 35 m). A teraz k baleniu. Používa sa hydraulický lis (tlak 40 ton), zlisovaný padák je 2 dni v peci a potom vo vakuovom obale, veľkosť väčšieho kufru. Hovoríme o padákovom záchrannom systéme s cieľom znížiť otvárací ráz.

Parížská Eiffelova veža je od svojho vzniku v roku 1889 spojená s parašutizmom. *(Podobné prvky ako veža niesol i prvý celokovový most v Rakúsko – Uhorsku – Ivančický viadukt – 1870)*. Zpočiatku to boli pokusy s padákmi so zaťažou, s atrapami, morčat'om,... 4. 2. 1912 zomrel pri pokuse s ručne vyrobeným záchranným oblekom rakúsky krajčír Franz Reichelt (rodák zo Štětí). I keď zoskoky sú oficiálne zakázané a „skokanov“ očakáva na zemi polícia, v roku 1984 sa to podarilo manželskému páru z V. Británie. Neúspešne skončil zoskok nórského parašutistu (31) v roku 2005. Nepísaným „kráľom“ je Belgičan Johan Vervoort, ktorý v roku 2006 uskutočnil už 5. zoskok.

Po napadnutí Sovietskeho zväzu Nemeckom (operácia BARBAROSSA) bojovali sovietskí výsadkári často v prvej línii ako pechota. Pri obranných bojoch o Kyjev sa 8. 8. 1941 vyznamenali prísl. 5. parabrigády mjr. Rodinceva. *(genplk. A. I. Rodincev /1905-1977/ 2x hrdina ZSSR, čestný občan Litoměříc)*. Výsadkári mjr. Starčaka *(plk. Ivan Georgijevič Starčak /1905-1981/, v 8/41 zakladateľ ruských „kommandos“= gardových mínerov, neskorší náčelník VDV Západného frontu, v roku 1949 Zasl. majster športu v parašutizme)* sa vyznamenali i v bojoch o Moskvu, kedy útočili v leteckých uniformách, vyzbrojení puškami a zápalnými fľašami. Útokmi a výpadmi bránili prístup k Moskve – km 205 až km 180. 5. 10. 1941 vyhodili do vzduchu most cez rieku Ugra pri Juchnove. Z výs. práporu

pre špec. operácie (430 výsadkárov) zostalo po bojoch 29. Ďalší výsadok (415 výsadkárov) sa uskutočnil 14. -15. 12. 1941 pri Terjajevo Svobode.

Medzi zakladateľov gardových minérov sa radí i plk. Il'ja Grigorijevič Starinov (1900 – 2000). Už v roku 1937 odpálil mínou s oneskorením časovačom vlak s talianskymi letcami smerujúcimi do Španielska. V roku 1941 použil už rádiom odpalenú mínu (F-10) na zničenie štábu 58. nemeckej divízie v Charkove. Mína bola odpálená bežným rádiovým dlhovlnným signálom z 250 km vzdialeného rozhlasu. V roku 1943 sa podieľal na vytváraní diverzných jednotiek, v roku 1944 v Kyjeve pripravoval partizánske kádredo Poľska, Maďarska, Rumunska, Československa a Juhoslávie. Nositeľ 5 Radov Červenej hviezdy, účastník 4 vojen.

O svetových výškových rekordoch J. Jehličku, Z. Kaplana, G. Koubka toho bolo napísané dost'. (*Pozn. 21. 3. 1957 zoskok z výšky 12 580 m /11 660 m voľný pád/, nočný 27. 3. 1957 z 12.815 m /12 200 m voľný pád/ z bombovnice*). A teraz bližšie k lietadlu – dvojmotorovému prúdovému podzvukovému (max. 900 km/h) taktickému bombardéru IL-28. Výškový dosah bol 12 500 m. Trojčlenná posádka lietadla by v prípade núdze, zostrelenia, tech. poruchy,.. opúšťala lietadlo následovne. Pilot – vystreľovacia sedačka, navigátor – bombometčík musel preliezť z preskleného predku do vystreľovacieho kresla (nad ním odhadzovací poklop z duralu), medzi kokpitom a pracovným priestorom. Komplikované to mal zadný radista – strelec. Ten musel opustiť letadlo poklopom pod sebou. Len pre ilustráciu, v ČSLA by sme v rokoch 1955 – 1965 (IL-28 R do roku 1973) napočítali asi 74 rôznych typov IL-28 (v kóde NATO „Beagle“).

Každoročne sa v druhej polovici júla koná cirkevná púť a svätá omša v najstaršom pútnom mieste na Slovensku – v Skalke pri Trenčíne. Pod kostolíkom a kláštrom sa nachádza bývalý vojenský chemický sklad, z ktorého ušiel a 5. 6. 1939 prekročil hranice do Poľska Jozef Gabčík.

„V obrannej vojne sú parašutisti zbytoční. Využiť výsadkára v obrannej vojne v úlohe obyčajnej pechoty je zhruba to isté, ako využiť na stavbe obytného domu zlatú armatúru miesto ocelevej“... (str. 123). „Každý sovietský výsadkový veliteľ mal vo svojom okolí (pozn. red. - spojka, radista, vodič) vojaka alebo poddôstojníka nemeckého pôvodu“ (str. 127). Kniha - Viktor Suvorov, Všetchno bylo jinak, Naše vojsko, 1995.

Ostrov Mont-Saint-Michel patrí medzi najviac navštevované francúzske pamiatky, Leží 80 m nad hladinou mora a vo výške 156 m sa tyčí od roku 1897 pozlatená socha Sv. Michala (autor E. Frémiet, 520 kg, 4,5 m). V roku 1979 bol ostrov zapísaný do pamiatok UNESCO, v roku 1982 udel do sochy blesk, následne bola socha opravená a znovu osadená. Ďalšia reštaurácia sa uskutočnila v roku 2016. Svätý Michal je patrónom výsadkárov a 29. 9. prebiehajú vo Francúzsku oslavy a spomienkové akcie ako na Champs Elysées, u výsadkových jednotiek (dni otvorených kasární), tak i priamo na Mont-Saint-Michel.

Sochu, patróna výsadkárov – sv. Michala, nájdete i na pražskom staromestskom orloji. Archanjel Michal s kopijou je zo sôch najt'ažší, váži 25 kg.

S parašutistami je spojené i letisko v Karlových Varoch. Bolo založené v roku 1929, Mariánské Lázně – Skláře v roku 1926. Zaujme, že už v roku 1894 v K. Varoch vznikol prvý plachtársky klub (*1. Fliegerverein Karlsbad*) na svete a

2 roky experimentoval (neúspešne) s klzákmi zakúpenými od O. Lilienthala. Padáky sa nad K. Varami mihnú 3. 12. 1938 pri prelete nemeckej vzducholodi LZ 130 Zeppelin (D-LZ 130) z ktorej sú vyhadzované na padáčkoch malé hákové križe. V Liberci je nad letiskom na padáku zhodená letecká pošta. (*Celkom bolo v Nemecku vyrobených 130 vzducholodí*). O 10 rokov po poruche lietadla C-47 nad Krásným Údolím (PSČ 364 01) 22. 4. 1947 opustí trojčlenná americká posádka lietadlo na padáčkoch. Dvaja pristnú v lese na Jelením skoku a jeden na streche hotelu Pupp. Masovosť v parašutizme sa prejavila v Karlových Varoch v roku 1956, kedy je v paraodbore, patriacom k najväčším v ČSR, registrovaných 450! adeptov na skákanie (*Historie letiště – Aeroklub Karlovy Vary*). Letisko je spojené i so smrťou pilota škpt. F. Malkovského na leteckom dni 8. 6. 1930. Po 85 rokoch mu bola na letisku znovuodhalená pamätná doska, pôvodne už odhalená v roku 1991 a potom pri rekonštrukcii letiska stratená. Parkovisko pred letiskom „stráži“ socha J. Gagarina, odstránená od vchodu Vřídelní kolonády v centre mesta v roku 1992.

Do Sudet smerovali i niektoré výsadky nemeckých antifašistov z Moskvy. V 6/1944 bol na Karlovarsku vysadený výsadok Hilda BARTLOVÁ (1914 – 1944). Všetci účastníci boli zajatí a popravení. Dnes pamätná doska - Hilda Bartlová v Kryštofovych Hamrech (PSČ 431 91). Ďalší výsadok bol vysadený u osady Ležnice (PSČ 357 31).

V VII. kapitole knihy „Pozor, skáču veteráni!“, ktorá je venovaná židovským parašutistom, si doplňte meno Danny MATT (1927 – 2013). Výsadkár, neskorší plukovník Matt, bol účastníkom všetkých konfliktov s arabskými zemiami. Začínal pod velením A. Šarona v 890. vpr, neskôr v 202. vb. V roku 1967 už velil 247. rezervnej brigáde. 1982 – 1992

ombudsman pre vojakov, po odchode do civilu predseda fondu LIBI – nezisková organizácia v prospech izraelských ozbrojených síl.

Na obsadení Československa sa v prvej fázi podieľali hlavne ruskí výsadkári. 20. 8. 1968 o 20,52 h pristál na Ruzyni AN-12 „Aeroflotu“ (CCCP – 11 604). Išlo o lietajúce vel. riadiace stanovisko, po ňom pristálo o 21,23 h IL-14. Vo vzduchu boli už v tejto dobe výsadkári 7. a 103. gardovej výsadkovej divízie (ďalej gvd). V rámci operácie „Búrka“ mali byť vysadení výsadkári 7. gvd na padákoch z 2 000 m nad letiskami Ruzyně (108. gardový výsadkový pluk - gvp), Kbely (letisko v rekonštrukcii – 111. gvp) a Vodochody (97. gvp). Podľa dnešného politického delenia by bola 7. gvd litovská. O 01,37 h pristáva na Ruzyni veliteľ 7. gvd. Obdobná situácia, ale za účasti 103. gvd, nastáva v Brne(Tuřany) a Náměšti nad Oslavou. V pôvodných plánoch (do 12. 7. 1968) sa počítalo s vysadením 103. gvd v priestore Příbram, Blatná, Tábor. Na výsadkovej operácii sa podieľalo u 7. gvd 227 lietadiel AN-12 a u 103. gvd 213 lietadiel AN-12. Po splnení úlohy prešla 7. gvd 21. 8. 1968 v 15.00 h pod velenie 20. gardovej armády stredného frontu (VS Drážďany).

20. 6. 2009 zahynul v Mladej Boleslavi pri tandemovom zoskoku Josef Ebr (42), predseda AK Hořovice na Berounsku. Bol dobre známy i skokanom z KVVV Praha. Držiteľ čs. rekordu – 55 zoskokov za 12 hodín.

SM Parapresent s.r.o. Prostějov vydala od svojho vzniku v roku 2014 minimálne 17 pamätných odznakov na stuhe (medailí). Väčšina odznakov je predajná v cene 390 – 700 Kč.

Vo výcvikovom centre ozbrojených síl USA v nemeckom Hohenfelse (PSC 92366) prebiehalo v 9/2018 medzinárodné vojenské cvičenie NATO „Saber Junction 2018“ (Zkřížené meče). Do taktického vzdušného výsadku v sile asi 1 000 výsadkárov (hlavne 173. vb USA) bola zapojená i rota z 43. vpr (ČR). Výsadek bol uskutočnený v 2 preletoch z lietadiel C-17 a C-130 na padákoch T-10, T-11 z výšky 250 m. *(Pozn. Štvorcový padák T-11 je neriaditeľný, umožňuje len sklzy a výsadkári A ČR ho vyskúšali už v roku 2014).*

Najmladšou parašutistickou disciplínou je wingsuit. Ide o skákanie v špeciálnych kombinézach s blanami. Blany vytvárajú vztlak a umožňujú wingsuiterovi „kĺzanie“ vzduchom rýchlosťou až 200 km/h. 26. 8. – 2. 9. 2018 sa uskutočnilo v Prostějove II. Majstrovstvo sveta (umiestnenie ČR – P. Mrázik – 57, K. Klíma 62. miesto). Výcvik wingsuiterov začína asi po 200 klasických zoskokoch. S kombinézou prišiel v polovici 90. rokov Francúz Patrick de Gayardon (1960 – 1998). Medzi najlepšie výkony zatiaľ patrí dolet 32,094 km, pobyt vo vzduchu 546 s, max. rýchlosť 396,86 km/h. Výkony sú zaznamenávané zo snímača GPS umiestneného v prilbe skokana.

Po výsadku 2/2013 v Timbuktu, bolo 27. 9. 2018 na severovýchode Mali vysadených 120 francúzskych výsadkárov (80 z dvoch Transallov a 40 z Airbusu A 400M). K výsadku došlo na hraniciach s Nigériou pri meste Mékane, v rámci operácie BARKHANE. *(Pozn. BW vykonal zoskoky z A 400M zadnou rampou už v roku 2017).*

Sky Centrum v Příbrami vykonáva i tandemové zoskoky z lietadla L – 410 (OK-SAS). Cena za tandemový zoskok z výšky 4 000 m je 4000 Kč. Zaujme, že vydáva i účtenku z ktorej vyčítate, že zoskok je zdanený 15%.

XVIII. Miloslav JEŘÁBEK: VZPOMÍNKY

(Vel. 601. skss plk. K. Řehka, vpravo M. Jeřábek)

Ve své výpovědi se musím ještě zmínit o svých kamarádech a členech našeho klubu. Jak jsem předeslal a s upokojením konstatoval, že všichni vydrželi v jednotném svazku klubu a ve cti prezentujeme naši činnost ve společenství všech klubů výsadkových veteránů České a Slovenské republiky. K dobrému vnitřnímu zajištění chodu klubu přispěla i snaha jednotlivců. Je třeba hodnotit práci kolegy Ladislava Čičmira, který celá léta pomáhal se společným zajišťováním akcí, vedení evidence a administrativy klubu. Jeho činnost posléze nahradil Jindřich Fencel,

abychom dále kolegu Čičmira nezatěžovali, vzhledem k pokročilému věku. Jindrova vitalita se projevovala a projevuje po celou dobu a je hnacím motorem klubu. Jeho zásluhou máme k dispozici od samého začátku vedenou kroniku v dokumentačním provedení s chronologickým popisem všech konaných akcí a událostí. Do práce zapojil i svoji manželku Marušku, rovněž členku klubu, jako strážkyni naší pokladny. Výjimečnost spočívá v ochotě vykonat pro klub vše ve prospěch nás všech. Jak to vždy bývá v jakémkoliv společenství, svoji snahu projeví každý, podle svých možností, schopností a dělbě práce.

Děkuji všem za krásné přátelství, kolegiální a soudržnost. Kdyby to bylo možné, rovněž bych poděkoval kolegům, kteří nás opustili. Nejsou s námi fyzicky, ale zůstávají trvale ve vzpomínkách, pouze ke svému věku přetrhli řetěz pospolitosti. S velkou úctou předkládám jména kolegů zasluhující naši pozornost a k připomenutí následníkům.

Adolf Štětka – 13.8.2003 – 78 let

Jaroslav Anýž – 3.4.2011 – 86 let

Vladimír Paleček – 2.5.2011 (čestný člen) – 86 let

Jaroslav Kýček – 15.2.2012 – 79 let

Rudolf Tesař – 20.9.2012 – 79 let

Miloslav Kožíšek – 2/2017 – 82 let

Ladislav Čičmir – 15.8.2017 – 85 let

Miroslav Brejcha – 3.8.2018 – 85 let

Čest památce našim kolegům.

XIX. Ladislav SLIVA: PÁR SLOV NA ZÁVĚR

Do roku 2018, kdy kniha spatřila světlo světa, vstoupil náš klub s počtem 32 členů a průměrným věkem 73 let. Složení klubu je opravdu různorodé. Důstojníci, praporčíci i vojíni. Vojáci z povolání, vojáci základní služby a rodinní příslušníci. Podotýkám, že ať je to plukovník nebo vojín, v klubu jsme si všichni rovni. Pochopitelně většina je ve výslužbě a menší část v záloze.

Máme svůj klubový odznak i domovenku. Uniformu představuje: tmavě modré jednořadové sako, světle modrá košile, šedé kalhoty, modrá kravata, černé boty a červený baret. Červený baret smí nosit pouze ten, kdo prokazatelně uskutečnil nejméně jeden samostatný seskok.

(KVVV Plzeň – Chotíkov 11. 10. 2017)

Mezi pravidelné akce, které organizuje náš klub, patří klubový střelecký závod v únoru, pietní akt u hrobu gen. Karla Palečka, za účasti delegací KVV ČR a 102. pzpr (Prostějov) v březnu a sportovně-společenské setkání klubu v Chotíkově v říjnu. Pravidelně se scházíme i na dvou schůzích v roce a to v listopadu na slavnostní výroční schůzi, kde vyhodnotíme uplynulý rok a v lednu na klidném, povánočním setkání, kde probereme plány na další rok.

Mimo výše uvedené organizujeme různé jednorázové akce, jako např. návštěvu filmu „Anthropoid“, besedu s účastníkem války v Iráku, ukázky práce Vojenské policie a Policie České republiky (sebeobrana, zákrok, použití psa), návštěvu vojenského útvaru, setkání s expertem na zbraně a střelby ze zajímavých zbraní, návštěva muzea VÚ 8280 atd. Snažíme se zúčastňovat i akcí jiných klubů.

(Trofeje získané KVVV Plzeň)

Především jde o Memoriál zakladatelů výsadkového vojska, hlavně na letišti v Prostějově, kde naše družstvo soutěží ve sportovních disciplínách a 1-2 členové absolvují i tandemový seskok z výšky 4000 metrů.

Pravidelně jezdíme i do Bernartic, kde si připomínáme osobnost gen. R. Krzáka (1914 – 2004). Naše delegace nesmí chybět ani v Praze na pietním aktu Anthropoid, tradičně 18. června. Platí pravidlo, že když nás některý klub pozve a máme možnost a čas, tak jedeme. O sobě dáváme vědět především pomocí našeho webu: www.kvvplzen.wgz.cz , kde zveřejňujeme fotky z naší činnosti. Posíláme i příspěvky do Zpravodaje KVV Prostějov a Jindra Fencel poctivě vede kroniku klubu.

(Prostějov 2017 – Memoriál ZVV, družstvo KVVV Plzeň, zleva Šnajdrovi, Fencel, Sliva)

Náš klub má na rozdíl od ostatních klubů výsadkových veteránů několik specifíků. Především, v našem teritoriu působnosti nejsou žádné vojenské útvary, které by nám pomohly například poskytnutím klubovny, dopravou,

(18. 6. 2018, Praha, Resslova ul., pietní akt, společně s kolegy z KVV Klatovy)

střelnicí apod. Nemáme ani žádného sponzora a vše si musíme zajistit a hradit sami. Do centra výsadkových veteránů – Prostějova je to daleko a průměrný věk našich členů se stále zvyšuje. Přesto se snažíme a patříme mezi nejaktivnější kluby. Ostatně, podívejte se na naši fotogalerii na webu, kde je část našich aktivit zaznamenána. I když je to stále těžší – vymýšlet nové, zajímavé akce – úkol musíme splnit! Tak jsme se to učili před mnoha lety a tím se budeme řídit i do budoucna.

(„Naše“ ženy – zleva A. Kožíšková. D. Šnajdrová, M. Fenclová)

**Uvítáme mezi sebe každého, kdo má k výsadkářům
blízko. Ať už srdcem, nebo službou u výsadkových vojsk.**

Přeji všem stále, modré nebe nad hlavou ...

pplk. v. v. JUDr. Ladislav Sliva

Předseda KVVV Plzeň

(www.kvvplzen.wgz.cz)

XX. SEZNAM ČLENŮ KVVV PLZEŇ (stav k 1.10.2018), VYSVĚTLIVKY, NĚKTERÉ ZKRATKY

- 1) Antonín BÖHM (voj. v. v.)
- 2) Pavel BLÁHA (des. v. v.)
- 3) Jiří HAVRÁNEK (pplk. v. v.)
- 4) Jindřich FENCL (pprap. v. v.)
- 5) Otto KLINGER (čet. v. v.)
- 6) Miloslav JEŘÁBEK (čet. v. v.)
- 7) Vladimír KUMBÁR (des. v. v.)
- 8) Zdeněk MAŠEK (ppor. v. v.)
- 9) Bohumil MÍKA (voj. v. v.)
- 10) Slavomír RŮŽIČKA (npor. v. v.)
- 11) Vojtěch TREML (čet. v. v.)
- 12) Zdeněk ZEMAN (des. v. v.)
- 13) Zdeněk ŠUJAN (mjr. v. v.)
- 14) Jiří SVOBODA (pprap. v. v.)
- 15) Bohuš ULRICH (npor. v. v. Doc. Ing. CSc.)
- 16) Marie FENCLOVÁ
- 17) Anna KOŽÍŠKOVÁ
- 18) Zdeněk BAXA (kpt. v. v.)
- 19) Miloš FLAJŠHANS (kpt. v. v.)
- 20) Ladislav SLIVA (pplk. v. v. JUDr.)
- 21) Miroslav ŠNAJDR (svob. v. v.)
- 22) Karel FANTA (voj. v. v.)
- 23) Igor VRECNÍK (kpt. v. v. Ing.)
- 24) Josef MACH (npor. v. v. Ing.)
- 25) Dagmar ŠNAJDROVÁ
- 26) Zdeněk UJČÍK (svob. v. v.)
- 27) Vladimír GAJDOŠ (plk. v. v. Ing.)
- 28) Petr KREJČÍ (prap. v. v.)
- 29) Bohuslav CHASÁK (voj. v. v.)
- 30) František HORNÍK (voj. v. v.)
- 31) Josef BAŠISTA (voj. v. v.)
- 32) František PECH (rtm. v.v.)

Vojenské hodnosti A ČR:**(označení NATO)**

voj. – vojín	OR-1
svob. – svobodník	
des. – desátník	OR-2
čet. – četař	OR-3
rtn. – rotný	OR-4
rtm. – rotmistr	OR-5
nrtm. – nadrotmistr	OR-6
prap. – praporčík	OR-7
nprap. – nadpraporčík	OR-8
št.prap. – štábní praporčík	OR-9
por. – poručík	OF-1
npor. – nadporučík	OF-2
kpt. – kapitán	OF-3
mjr. – major	OF-4
pplk. – podplukovník	OF-5
plk. – plukovník	OF-6
brig. gen. – brigádní generál	OF-7
genmjr. – generálmajor	OF-8
genpor. – generálporučík	OF-9
arm. gen. – armádní generál	OF-10
dále: v.v. – ve výslužbě	
v. zal. – v záloze	
mjr. gšt. – major generálního štábu	

Ztratily se některé hodnosti: štábní rotmistr, podpraporčík, podporučík, generálplukovník. Nově se objevily: štábní praporčík, brigádní generál. V minulosti existovala i hodnost škpt.= štábní kapitán.

ZKRATKY :

A = armáda (např. 1. A = 1. armáda)
A ČR = armáda České republiky
APzS = agenturně průzkumná skupina
A SR = armáda Slovenské republiky
4. brn = 4. brigáda rychlého nasazení
CIC = ex americká vojenská zpravodajská služba (Counter Intelligence Corps)
1. ČSAS = 1. československý armádní sbor
1. ČSAZ = 1. československý armádní zbor
1. čsob = 1. československá obrněná brigáda
2. čs. pdb = 2. čs. samostatní paradesantní brigáda
1. dvlp = 1. dopravní výsadkový letecký pluk
EMPA = European Military Parachutists Association
GK 30 = nákladní zásobník (грузовой контейнер)
HIS = hlavní informační správa
HS VKR = hlavní správa vojenské kontrarozvědky
HŠ = hlavní štáb
IG FJ = Interessengemeinschaft Fallschirmjäger
KVV SR = Klub vojenských výsadkářů SR
44. Imopr = 44. lehký motorizovaný prapor
M ČR = mistrovství České republiky
MěVS = městská vojenská správa
MěU = městský úřad
mb = mechanizovaná brigáda
mpr = mechanizovaný prapor
msp = motostřelecký pluk
msd = motostřelecká divize
NKVD = Lidový komisariát vnitra 1934-46, předchůdce MV
NŠ = náčelník štábu
ORL = oční, ušní, krční (otorinolaryngologie)
OSS = Office of Strategic Services (předchůdce CIA), USA
OVP – 65, 68, 80 = osobní výsadkový padák
OVS = okresní vojenská správa
PDA = posádkový dům armády
pd = peší divize

plrp = protiletadlový raketový pluk
pro = prapor oprav
pzč = průzkumná četa
pzr = průzkumná rota
PzS = průzkumná skupina
pzpr = průzkumný prapor
RAF = Royal Air Force (královské letectví, V. Británie)
RHPz = rota hloubkového průzkumu
ROA = Ruská osvobozenecká armáda („vlasovci“) 1944/5
SAS = Special Air Service (1941-50), V. Británie
SHPz = skupina hloubkového průzkumu
SOA = státní oblastní archiv
SOE = Special Operations Executive, (V. Británie 1940-46)
ŠDZ = škola důstojníků v záloze
4. UF = 4. ukrajinský front
ÚLZ = Ústav leteckého zdravotnictví, Praha
USAAF = armádní letectvo USA (1941 – 1947)
VČS = výroční členská schůze
VHÚ = vojenský historický ústav, Praha
VOS = Vojenské obranné spravodajstvo (SR)
VOZ = Vojenské obranné zpravodajství (ex VKR)
vr = výsadková rota
vpr = výsadkový prapor
vp = výsadkový pluk
vb = výsadková brigáda
VS = velitelské stanoviště
VS = Vojenské spravodajstvo SR, od 2013 =ex VSS+VOS
VSS = Vojenská spravodajská služba (SR), dnes VS
VZ = Vojenské zpravodajství
VTP 100 = vojenský tandemový padák 100
VVU OJ = Vyšší vojenské učiliště Otakara Jaroše
VVP = vojenský výcvikový prostor
**ZS/GŠ = Zpravodajská správa Generálního štábu ČSLA
(také 248. provozní prapor, VÚ 1313 a VÚ 4438 Praha)**
ZV = základní výcvik
ZVP = záložní výsadkový padák
ZVS = základní vojenská služba

DOSLOV

Dočetli jste knihu, která je vlastně vzpomínkou jednotlivých členů KVVV Plzeň na své mládí a časy strávené pod kopulí především kulatých padáků. Dost vzpomínek, hlavně generaci veteránů dnes ještě „středního věku“, je věnováno vojenské službě v roce 1968. K nepatrným zásahům redakční rady (L. Sliva, M. Jeřábek, J. Fencel) došlo ve finále. Text, kvůli autentičnosti příspěvků pisatelů, doznal jen drobné opravy. Kniha vznikala po VČS KVVV Plzeň v 11/2017 a kladem je, že přispěla víc než 1/3 členů klubu. Kniha se čte lehce, jak stárnu, přidávám v knihách na velikosti písma, z velikosti písma 12 jsem se dostal k 16. V příspěvcích a na fotkách objevíte řadu společných známých a doplníte si řadu zajímavých informací. Na druhé straně fotografie vypovídají, kolik kamarádů, usmívajících se z fotek, již není mezi námi a koukají se na nás z „modré roty“. Musím se omluvit za kvalitu některých černobílých fotografií. Je často problém bezpečně identifikovat na staré fotografii, kde se nachází veterán a jak vypadal před 40 – 50 lety. Nehledě na problémy s fotografováním výcviku v tehdejší ČSLA. Stále je tady dost kamarádů, zvedajících šedivé (ale i lesklé) hlavy do oblak při zvuku dnes již dosluhujících letadel AN - 2. Psané slovo je dnes nahrazováno na některých parašutistických webových stránkách (pro další generace) nic neříkajícími fotoreportážemi bez psaného textu. Knihy a auta údajně okamžikem prodeje začínají ztrácet na hodnotě a ceně. Doufám, že u „naši“ knihy to bude obráceně,...

VÝSADKOVÍ VETERÁNI – PLZEŇ

Vladimír GAJDOŠ a kolektiv

Vydavatel: Powerprint, Praha

Vytiskl: Powerprint s.r.o., Brandejsovo nám. 1291/1

165 00 Praha 6 – Suchdol

www.publikace24.cz

náklad – 55 výtisků

vydání první

10/2018

ISBN 978-80-7568-110-02

